TALOUSARVIO 2026
TALOUSSUUNNITELMA 2026-2028

Kaupunginvaltuusto hyväksynyt 10.11.2025

Forssa

Sisällys

1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS 3
2. YLEISTÄ 4
2.1. KAUPUNKISTRATEGIA 4
2.2. YLEINEN TALOUSKEHITYS JA FORSSAN KAUPUNGIN TALOUS 6
2.3. VÄESTÖ 12
3. ESITYSTAPA, RAKENNE JA SITOVUUS 13
3.1. ESITYSTAPA JA RAKENNE 13
3.2. SITOVUUS 15
3.3. KÄYTTÖSUUNNITELMAT 16
3.4. TALOUSARVION TOTEUTUMISEN SEURANTA JA ARVIOINTI 16
4. KÄYTTÖTALOUSOSA 17
4.1. KÄYTTÖTALOUSOSAN LASKENTAPERUSTEET 17
4.2. KESKUSHALLINTO 19
4.3. SIVISTYSPALVELUT 28
4.4. TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI 48
5. TULOS- JA RAHOITUSLASKELMA 66
5.1. TULOSLASKELMAT 67
5.2. RAHOITUSLASKELMA 72
6. INVESTOINTIOSA 75
7. LIIKELAITOS 77
8. KONSERNIYHTEISÖT 84
8.2 FORSSA-ASUNNOT OY 84
8.2 FORSSAN YRITYSKEHITYS OY 85
8.3 LOIMIJOEN KUNTAPALVELUT OY 87
8.4 LOIMIJOEN TILITOIMISTOPALVELUT OY 88
8.5 LOUNAIS-HÄMEEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ 89
LIITTEET 92
LIITE 1 GRAAFISET ESITYKSET 92
LIITE 2 TOIMIELIMEN JA PALVELUALUEEN TILIVELVOLLISET 2026 95
LIITE 3 KAUPUNGIN ARVIOINTIJÄRJESTELMÄN KUVAUS 97
LIITE 4 HENKILÖSTÖMÄÄRÄT 100

1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Forssan kaupunki astuu vuoteen 2026 määrätietoisin askelin. Talousarvion valmisteluprosessi on edennyt suunnitellusti ja laajalla yhteistyöllä, kuten talousarvion 2026 laadinta-aikataulu osoittaa. Kaupunginhallituksen, valtuuston, lautakuntien ja johtoryhmän osallistuminen eri vaiheisiin on vahvistanut yhteistä suuntaa ja sitoutumista tulevaisuuden rakentamiseen. Uskomme, että yhdessä tekemällä saavutamme parhaan tuloksen.

Strateginen uudistuminen – strategiatyön aloittaminen

Vuoden 2026 aikana valmistellaan kaupungille uusi strategia. Strategiatyön lähtökohtana on edelleen järkivihreyden periaatteita – Forssan omaa tapaa yhdistää kestävä kehitys, koulutuksen korostaminen, elinvoima ja kuntalaisten hyvinvointi. Strategiaprosessi tulee olemaan osallistava ja analyyttinen, ja sen kautta tunnistetaan kaupungin vahvuudet, kehityskohteet ja tulevaisuuden mahdollisuudet. Uuden tulokulman strategiatyöhön tuo valmisteilla ole suuri datakeskushanke, joka valmistuessaan olisi Euroopan suurin.

Talous vakaalla pohjalla

Vaikka maailmanlaajuinen toimintaympäristö on edelleen monin tavoin haastava, Forssan talous on säilynyt vakaana. Aiemmat tilinpäätökset ja taseeseen kertynyt ylijäämä osoittavat, että kaupunki on kyennyt sopeuttamaan toimintaansa ja tekemään vaikuttavia investointeja, kuten Akvarelli-kouluhanke, joka toteutui aikataulussa ja pysyi budjetissa. Vuoden 2026 talousarviossa jatketaan vastuullista taloudenpitoa, jossa painopiste on palveluiden turvaamisessa ja rakenteiden kehittämisessä.

Datakeskusinvestointi – mahdollisuus uudelle kasvulle

Yksi merkittävimmistä tulevaisuuden avauksista on mahdollinen datakeskusinvestointi. Tämä hanke edustaa uutta elinkeinopoliittista suuntaa, jossa Forssa profiloituu digitaalisen infrastruktuurin ja kestävän teknologian keskuksena. Datakeskuksen sijoittuminen Forssaan toisi mukanaan investointeja, työpaikkoja ja vahvistaisi kaupungin asemaa kansallisessa ja kansainvälisessä verkostossa. Valmistelutyö on käynnissä, ja kaupunki tekee aktiivisesti työtä edellytysten varmistamiseksi. Hanke kulkee valmistelussa nimellä Forssa 3.0.

Yhteistyö ja uudistumiskyky

Forssan seutukunnan menestys rakentuu yhteistyölle. Kaupunki toimii seudun keskuksena ja kantaa vastuuta palveluiden kehittämisestä koko alueella. Talousarvion valmistelussa on korostettu seudullista näkökulmaa ja etsitty ratkaisuja, jotka hyödyttävät laajasti asukkaita, toimijoita ja yrityselämää. Yhteistyö yrittäjien kanssa on ensiarvoisen tärkeää kaupungin tulevan menestyksen kannalta. Uudistumiskyky, rohkeus ja avoin vuoropuhelu ovat avaimia, joilla Forssa vastaa tulevaisuuden haasteisiin.

Lopuksi

Vuosi 2026 on Forssalle mahdollisuuksien vuosi. Toivottavasti vuodesta tulee käänteentekevä ja alamme rakentamaan yhdessä hanketoimijan kanssa uutta Forssaa 3.0. Uusi strategia, vastuullinen talousarvio ja datakeskushankkeen kaltaiset avaukset osoittavat, että Forssa ei jää odottamaan – vaan toimii. Kaupungin johto, henkilöstö ja päättäjät ovat sitoutuneet yhteiseen suuntaan, jossa hyvinvointi, elinvoima ja kestävä kehitys kulkevat käsi kädessä. Yhdessä rakennamme Forssasta entistä vahvemman, vetovoimaisemman ja tulevaisuuteen katsovan kaupungin.

13.10.2025

Jari Kesäniemi
kaupunginjohtaja

2. YLEISTÄ

2.1. KAUPUNKISTRATEGIA

Järkivihreä Forssa. Maanläheinen edelläkävijä. Oman tiensä tekijä.

Kuntastrategia on lakisääteinen valtuuston hyväksymä asiakirja, johon kaikki kunnan toiminta perustuu ja jolla johdetaan kunnan kaikkea keskeistä suunnittelua, valmistelua, kehittämistä ja päätöksentekoa. Siinä kuvataan suunta haluttuun tulevaisuuteen ja päätetään kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiaa tarkistetaan vähintään kerran valtuustokaudessa.

Kuntalain mukaan talousarvion on toteutettava kuntastrategiaa ja talousarviotavoitteet on johdettava kuntastrategiasta ja niinpä palvelualueiden ja yksiköiden vuoden 2025 talousarvion valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet perustuvat vuonna kaupunkistrategiaan.

VISIONA JÄRKIVIHREÄ FORSSA 2030

Forssan kuntastrategian ytimenä on ajatus JÄRKIVIHREYDESTÄ, joka on forssalainen tapa edistää forssalaisten hyvinvointia ja Forssan elinvoimaa kestävän kehityksen periaatteita aktiivisesti toteuttaen. Järkivihreys on osa yhteisöllisyyttä ja se koskee kaupunkiorganisaation ohella forssalaisia yrityksiä, oppilaitoksia, yhdistyksiä ja järjestöjä sekä yksityishenkilöitä. Järkivihreys on ihmisten tekoja ihmisille. Järkivihreä toiminta tuottaa tulevaisuutta ja tukee ihmisen ja luonnon vuoropuhelua.

Ekologisella järkivihreydellä tullaan saavuttamaan tavoitteet jätteettömästä, päästöttömästä ja ylikulutuksettomasta kaupungista vuoteen 2050 mennessä (Fisu).

Ihmisystävällinen järkivihreys tavoittelee forssalaisten yhdenvertaisuutta ja hyvää elämää sekä hyvinvoinnin edistämistä monipuolisesti ja ennaltaehkäisevästi.

Taloudellinen järkivihreys luo perustan ja mahdollistaa elinvoimaisuuden Forssalle ja hyvinvoinnin forssalaisille koko strategiakaudella.

STRATEGIAN TAVOITERAKENTEESTA

Forssan strategia suuntaa visioonsa kolmen strategisen teeman - taloudellisen, ihmisystävällinen ja ekologisen järkivihreyden - kautta. Kuhunkin strategiseen teemaan on määritelty kolme strategista tavoitetta:

Taloudellinen järkivihreys

- Elinvoimainen ja vastuullisista yrityksistään tunnettu Forssa
- Välittävän ja arvostavan johtamistoiminnan Forssa
- Ajantasaisen organisaation ja innovatiivisen toimintakulttuurin Forssa

Ihmisystävällinen järkivihreys

- Hyvinvoivan kuntalaisen Forssa
- Yhdenvertaiset koulutusmahdollisuudet takaava Forssa
- Omaleimainen ja historiastaan ylpeä Forssa

Ekologinen järkivihreys

- Ilmastomuutosta hillitsevä ja kestävyyteen sitoutunut Forssa
- Kiertotalouden edelläkävijä – Forssa
- Luonnon ja rakennetun ympäristön monimuotoisuutta ja tasapainoa vaaliva Forssa

Strategiset tavoitteet konkretisoidaan palveluita ja kaupungin toimintaa koskeviksi yksityiskohtaisemmiksi tavoitteiksi ja toimenpiteiksi valtuustokausittain strategiaa täydentävissä linjausasiakirjoissa sekä vuosittain talousarviokirjassa. Linjausasiakirjat laaditaan kuluvan valtuustokauden aikana ja sen jälkeen niiden sisältöjen toteutumista arvioidaan valtuustokausittain.

Strategian toiminnallistaminen ulottuu aina palveluyksikkö- ja työntekijätasolle käyttösuunnitelmissa ja kehitys-/tavoitekeskusteluissa. Käyttösuunnitelmatason strategiaa toteuttavat toimenpiteet voidaan esittää myös palveluiden vuosi- ja lukuvuosisuunnitelmissa.

JÄRKIVIHREÄ FORSSA, jossa on kolme strategista teemaa, joilla kullakin kolme strategista tavoitetta, jotka konkretisoidaan teemoittain valtuustokausittain laadittavissa kolmessa linjausasiakirjassa sekä vuosittain talousarviokirjassa.

Kaupunkistrategian toteutumista seurataan osavuosikatsauksittain raportoimalla tavoitteiden ja talousarvion euromääräistä toteutumista palveluittain/palvelualueittain. Palvelualueilla on käytössään Targetor Pro -ohjelmisto, jossa tavoitteiden ja toimenpiteiden etenemistä seurataan kuukausittain ympäri vuoden.

2.2. YLEINEN TALOUSKEHITYS JA FORSSAN KAUPUNGIN TALOUS

Suomen kansantalouden tilanne on edelleen haastava, vaikka merkkejä maltillisesta elpymisestä on havaittavissa. Talouskasvu on ollut viime vuosina hidasta, ja vuoden 2025 kasvuennusteet vaihtelevat 0,3–1,0 prosentin välillä. Vuodelle 2026 ennustetaan hieman vahvempaa kasvua, noin 0,9–1,4 prosenttia, mutta kasvu jää edelleen euroalueen keskiarvon alapuolelle.

Inflaatio on Suomessa hidastunut ja pysynyt maltillisena verrattuna muuhun Eurooppaan, mutta kuluttajien luottamus on edelleen heikkoa. Työmarkkinoiden tilanne on haastava, ja työttömyysaste on noin 9,4 %. Työttömyyden odotetaan laskevan hieman tulevina vuosina.

Julkisen talouden velkaantuminen jatkuu, ja velkasuhteen arvioidaan nousevan yli 88 prosenttiin BKT:sta vaalikauden loppuun mennessä. Alijäämät pysyvät suurina, mikä asettaa paineita julkisen talouden sopeuttamistoimille. Väestörakenteen muutokset, kuten työikäisen väestön väheneminen ja ikääntyneiden määrän kasvu, heikentävät huoltosuhdetta ja lisäävät julkisia menoja.

Alla olevassa taulukossa on esitetty VM:n kuntatalousohjelman ennuste kokonaistaloudellisesta kehityksestä. VM:n ennuste on eri ennustelaitosten positiivisemmasta päästä.

	2024	2025	2026	2027	2028
	mrd. €	määrän muutos, prosenttia			
BKT	276	1,0	1,4	1,7	1,6
Työllisyysaste (15–64 v), %		71,5	71,8	72,6	73,3
Työttömyysaste %		9,4	9,0	8,4	7,9
Kuluttajahintaindeksin muutos %		0,4	1,4	1,9	2,0
Kuntien ansiotaso, muutos %		3,2	3,6	4,3	4,0
Lyhyet korot (EURIBOR 3 kk) % (Kuntarahoituksen ennuste)		2,0	2,0	2,2	2,4

Kuntatalouden näkymät ovat haasteelliset. Syksyn 2025 kuntatalousohjelman mukaan kuntien talous heikkenee ja eriytyy. Verotulojen kehitys on ollut vaimeaa, ja toimintamenot kasvavat muun muassa palkankorotusten ja TE-palvelu-uudistuksen myötä. Kunta-alan palkankorotukset koostuvat perusratkaisun lisäksi palkkausjärjestelmien kehittämisohjelmasta, mikä nostaa alan palkankorotukset yleistä linjaa suuremmaksi. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksiennuste vuodelle 2026 on 3,5 prosenttia ja vuosille 2027–2029 keskimäärin 3,3 prosenttia vuodessa. Vaikka verotulojen ennustetaan kasvavan vuonna 2026 noin 5,2 prosenttia, valtionosuuksiin kohdistuvat leikkaukset ja kustannuspaineet hidastavat kuntien talouden vahvistumista.

Kuntien välillä on suuria eroja taloudellisessa asemassa, ja erityisesti pienet kunnat kohtaavat merkittäviä haasteita tulojen ja menojen epätasapainon vuoksi. Laskennallinen kunnallisveroprosentin korotuspaine kasvaa kaikissa kuntakokoryhmissä seuraavina vuosina, mutta maltillistuu vuoteen 2029 mentäessä. Isoimmat korotuspaineet kohdistuvat valtionvarainministeriön painelaskelman perusteella vuosiin 2026 ja 2027 ja koskevat kaikkia kuntakokoryhmiä. Korotuspaine kasvaa lähivuosina erityisesti väestöään menettävissä ja vanhemman väestön kunnissa, joissa veroprosentit ovat pääsääntöisesti jo nyt valtakunnallista keskitasoa korkeammat. Veropohjan rapautuminen voi olla kasvava uhka varsinkin pienemmissä kuntakokoryhmissä.

Edellä kerrotusta huolimatta talouden näkymät ovat kokonaisuudessaan varovaisen positiiviset. Elinkeinoelämän suhdanneodotukset ovat hiljalleen vahvistuneet kaikilla päätoimialoilla. Investoinneissa sekä vientiteollisuuden tilauskertymissä on nähtävissä pientä nousua. Kasvua rajoittavana tekijänä on tällä hetkellä yksityinen kulutus, joka on mm. kasvaneen työttömyyden ja työttömyyden uhan vuoksi hyvin varovaista. Yksityinen kulutus voi kuitenkin kasvaa huomattavasti, mikäli työttömyystilanne paranee ja kuluttajaluottamus kasvaa.

Positiivista suhdannekäännettä odotellessa ei voi unohtaa riskejä, joita kuntatalouden ympärillä on. Epävarmuustekijät – kuten kansainvälisen politiikan jännitteet, väestörakenteen muutokset ja julkisen talouden kestävyys – edellyttävät kunnilta aktiivista talouden seurantaa, sopeuttamista ja yhteistyötä palveluiden järjestämisessä.

Forssan kaupungin talous on toistaiseksi vakaalla pohjalla, mutta sen odotetaan heikkenevän suunnitelmakauden aikana. Vuotta 2026 helpottaa valtionosuuksien kasvu. Kasvun taustalla on verotulojen tasauksen kasvu, joka ilmiönä ei ole toivottava. Toisin sanoen kaupungin verotulot ovat kehittyneet suhteessa

muihin kuntiin heikosti, joten valtionosuusjärjestelmä kasvattaa kaupungin saamaa verotulojen tasausta. Vuoden 2026 tasaus perustuu vuoden 2024 verotustietoihin. Suunnitelmavuosille ei voi odottaa vastaavalle valtionosuuksien kasvua, vaan päinvastoin kaupungin alle 16-vuotiaiden suhteellisen osuuden laskiessa myös valtionosuudet ovat laskusuunnassa. Toinen asia, mikä pienentää suunnitelmavuosien valtionosuuksia ovat valmistavan opetuksen oppilasmäärät. Vuosina 2023 ja 2024 valmistavassa opetuksessa oli runsaasti oppilaita, mutta vuodesta 2025 eteenpäin valmistavan opetuksen oppilasmäärät ovat laskeneet selvästi. Valtionosuusjärjestelmä toimii tämän osalta viiveellä ja valmistavan opetuksen oppilasmäärät ovat kasvattaneet vuosien 2025 ja 2026 valtionosuuksia väliaikaisesti. Vuodesta 2027 palataan normaalimpaan tilaan ja sen vuoksi valtionosuuksien voi odottaa pienenevän.

Ilman suunnitelmavuosille kohdistuvia sopeutustoimia, tilikauden tulokset kääntyvät alijäämäisiksi. Kaupungin tase ja tunnusluvut toki kestävät lyhyen aikaa alijäämäisetkin vuodet, mutta pidemmällä aikavälillä sopeutukset ovat välttämättömiä kaupungin taloudellisen tasapainon ylläpitämiseksi.

Kaupungin taseessa on edellisten tilikausien ylijäämiä 14 miljoonaa euroa. Kaupungilla sekä koko kaupunkikonsernilla on velkaa maltillisesti. Kaupunkiemolla on velkaa asukasta kohden noin 2000 euroa ja kaupunkikonsernilla noin 4200 euroa.

Verotulojen kehitys:

Kuntien verotulot koostuvat kunnallis-, kiinteistö- ja yhteisöverosta. Kuntaliiton veroennusteen mukaan kaupungin ensi vuoden verotulot olisivat 38,4 miljoonaa euroa, mikä ennusteen mukaan tarkoittaisi 2,3 miljoonaa euroa suurempaa kertymää kuin vuonna 2025. Kuntaliitto ennakoi kunnallisveron nousevan 7,9 prosenttia ja yhteisöveron 5,8 prosenttia ja kiinteistöveron laskevan 0,1 prosenttia. Yhteisövero on veroista suhdanneherkin ja sen myötä sen arviointi sisältää aina epävarmuutta. Kunnallisveron nousuennuste on varsin positiivinen ja siihen liittyvä riski kohdistunee enemmän alaspäin kuin ylöspäin. Ennustetta voi perustella yleisellä ansiotason nousulla ja sillä, että vuoden 2025 kunnallisverot jäävät jaksotuksen vuoksi normaalia pienemmiksi. Toukokuussa 2025 kunnallisveroja oikaistiin 150 miljoonalla eurolla, koska vuonna 2024 kunnille oli tilitetty virheellisesti liian paljon verotuloja. Lisäksi työttömyysvakuutusmaksun arvioitua pienempi korotus vuodesta 2026 eteenpäin parantaa hieman kunnallisveron tuottoa elokuusta 2026 alkaen. Alla olevassa taulukossa on esitetty Kuntaliiton syyskuun 2026 veroennuste.

TILIVUOSI	2023	2024	2025**	2026**	2027**	2028**
Verolaji						
Kunnallisvero	26,144	27,219	27,248	29,401	29,689	30,648
Muutos %	*-52.5*	*4.1*	*0.1*	*7.9*	*1.0*	*3.2*
Yhteisövero	4,741	3,502	3,183	3,369	3,566	3,744
Muutos %	*-29.5*	*-26.1*	*-9.1*	*5.8*	*5.9*	*5.0*
Kiinteistövero	5,316	5,432	5,620	5,616	5,616	5,616
Muutos %	*6.5*	*2.2*	*3.5*	*-0.1*	*0.0*	*0.0*
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	**36,201**	**36,153**	**36,051**	**38,385**	**38,871**	**40,007**
Muutos %	*-45.8*	*-0.1*	*-0.3*	*6.5*	*1.3*	*2.9*

Yhteisöverokanta muuttuu vuoden 2027 alusta lukien. Hallitusohjelman mukaisesti yhteisöveron veroperusteisiin tehtävät muutosten vaikutukset kompensoidaan nettomääräisesti kunnille. Yhteisöveron muutokset kompensoidaan ryhmäosuuksia muuttamalla ja näin ollen niiden vaikutus on kuntien rahoitusaseman näkökulmasta neutraali.

Valtionosuuksien kehitys:

Kunnan valtionosuus koostuu kahdesta osasta:

1. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (laki 1704/2009)
2. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain (1705/2009) mukaisesta valtionosuudesta

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on laskennallista, ja se muodostuu kustannuserojen tasauksesta ja verotuloihin perustuvasta valtionosuuden tasauksesta. Kustannuserojen tasaus perustuu kunnan asukkaiden palvelutarpeeseen ja olosuhdetekijöihin, joita kuvataan järjestelmässä erilaisten valtionosuuskriteereiden avulla. Valtionosuuskriteereistä selvästi merkittävin on alle 16-vuotiaiden kuntalaisten määrä. Verotuloihin perustuva tasaus joko lisää tai vähentää kunnan valtionosuutta riippuen siitä, onko kunnan laskennallinen verotulo keskimääräistä suurempi vai pienempi.

Forssan kaupungin peruspalvelujen valtionosuus ilman verotuloihin perustuvaa valtionosuuksien tasausta on VM:n ennakollisen laskelman mukaan laskemassa 118 886 euroa eli 3,5 prosenttia kolmeen miljoonaan euroon. Muutos on varsin odotettu kaupungin syntyvyys huomioiden. Myös tulevina vuosina kyseisen osuuden peruspalvelujen valtionosuudesta voi odottaa laskevan samassa tahdissa.

Verotuloihin perustuva tasaus sen sijaan on nousemassa 970 462 euroa eli 17,9 prosenttia 6,4 miljoonaan euroon. Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus on aina ollut Forssalle varsin merkittävä rahoituslähde ja sen merkitys näyttää siis kasvavan. Kanta-Hämeen kunnista vain Forssan ja Hattulan verotulojen tasaus kasvaa. Hattulan verotulojen tasaus on kuitenkin absoluuttisesti noin 10 kertaa vähemmän kuin Forssan. Forssa saa Kanta-Hämeen kunnille osoitetusta verotulojen tasauksesta noin yhden neljäsosan, vaikka asukkaiden määrässä Forssan osuus on vain yksi kymmenesosa.

Opetus- ja kulttuuritoiminnon valtionosuudet ovat vuonna 2025 noin 2,6 miljoonaa euroa, josta lähes puolet liittyy valmistavan opetuksen oppilasmääriin. Vuonna 2026 kaupunki saa vielä takautuvia valmistavan opetuksen valtionosuuksia perustuen vuoden 2024 oppilasmääriin, mutta koska nykyinen oppilasmäärä on pienempi, tulee vuoden 2026 valtionosuudet laskemaan hieman. Vuoden 2027 valtionosuudet sen sijaan laskevat huomattavasti, mikäli valmistavan opetuksen oppilasmäärä säilyy nykyisellä tasolla.

Kokonaisuudessaan vuoden 2026 valtionosuudet ovat noin 13,5 miljoonaa euroa ja ne nousevat noin 400 000 euroa vuoden 2025 tasosta. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksien arviointiin liittyy kuitenkin epävarmuutta ja lopulliset valtionosuudet voivat poiketa tästä arviosta.

Vuoden 2026 talousarvion valmistelun lähtökohdat

Talousarvion laadinnan lähtökohdat ovat viime vuosiin ja verrokkikuntiin suhteutettuna hyvät, mutta liikkumavara on edelleen pieni ja näkymät epävarmat. Vuoden 2025 talousarvioon tehtiin sopeutuksia ja kaupungin tuloveroprosenttia korotettiin 0,3 prosenttiyksiköllä. Lisäksi talousarvion hyväksymisen jälkeen kävi ilmi, että perusopetuksen valmistavan opetuksen valtionosuudet ovat noin miljoona euroa talousarviossa arvioitua suuremmat. Näiden asioiden perusteella vuodesta 2025 vaikuttaa tulevan ylijäämäinen ja hieman ennakoitua parempi. Koko taloussuunnitelmakauden näkymää selkeyttää lähes koko kauden voimassa oleva työehtosopimus, joka tosin nostaa kustannuksia selvästi.

Taloussuunnitelmakaudelle ajoittuvia keskeisiä muutostekijöitä ovat esimerkiksi oppimisen tuen uudistus, kuntien sote-kiinteistöjen lakiin perustuva yhtiöittämisvelvoite, mahdolliset muutokset hankintalainsäädäntöön, jonka seurauksena kuntien in-house -yhtiöiden toimintaa rajoitetaan huomattavasti sekä kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistaminen aikaisintaan vuoden 2027 alusta. Myös TE-palveluiden siirtyminen kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta lukien vaikuttaa edelleen muutostekijänä taloussuunnitelmakaudella ja erityisesti työttömyysetuuksien tason kehitys luo vaikeasti ennustettavan taloudellisen komponentin kuntien taloussuunnitelmiin. Vuoden 2027 alusta lukien TyöHämeen kuntien maksuosuudet muuttuvat suoriteperusteiseksi, mikä saattaa muuttaa Forssan maksuosuutta, mutta se on vielä epävarmaa. Uutta maksuosuusjärjestelmää valmistellaan syksyn 2025 ja alkuvuoden 2026 aikana.

Perus- ja lukiokoulutuksen lainsäädäntömuutosten, joista merkittävin osa koskee oppimisen tuen uudistamista aiheuttamat lisäkustannukset ovat noin 100 000 euroa.

Tekninen ja ympäristötoimen talousarviossa merkittävin tekijä on sote-kiinteistöjen vuokraamiseen liittyvän vuokra-asetuksen päättyminen vuoden 2025 loppuun. Tämä merkitsee, että kuntien on yhtiöitettävä sote-kiinteistöjen vuokraustoiminta, mikäli ne haluavat jatkaa tilojen vuokraamista hyvinvointialueille tai yksityisille toimijoille. Vuokra-asetuksessa on olemassa optio vuodesta 2026, mutta Kanta-Hämeen hyvinvointialue ei ole käyttämässä optiota, joten kaupungin on yhtiöitettävä sote-kiinteistöt jo vuoden 2026 alusta lukien. Yhtiöittämisvelvollisuus koskee tilanteita, joissa vuokraustoimintaa harjoitetaan kilpailutilanteessa kuntalain tarkoittamalla tavalla.

Sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen pienentää kaupunkiemon vuokratuloja noin 1,9 miljoonalla eurolla. Samalla kaupunkiemon kiinteistöjen ylläpitokulut vähenevät 550 000 eurolla ja poistot pienenevät 672 000 eurolla.

Yhtiöittäminen heikentää kaupunkiemon tulosta, mutta konsernitasolla vaikutus on lievempi. Alustavien laskelmien mukaan sote-kiinteistöyhtiö olisi saavuttamassa taloudellisen kestävän aseman, joskin hyvin riippuvaisen hyvinvointialueen tulevista ratkaisuista. Yhtiö tulee tekemään ensimmäisenä toimintavuotenaan voittoa, mutta on huomioitava, että näin on oltavakin, jotta se pystyy suoriutumaan aikanaan eteen tulevista peruskorjaustason investoinneista.

Yhtiöittämisen vaihtoehtona on sote-kiinteistöjen myynti. Syksyn 2025 aikana on käyty alustavia tunnusteluja kiinteistökauppaan liittyen.

Forssan kaupunkistrategian mukaan taloudellinen järkivihreys tarkoittaa esimerkiksi ylijäämäisiä tilinpäätöksiä. Kuntalaki 110 § sanoo, että taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kaupungin taseessa on tällä hetkellä edellisten vuosien ylijäämiä noin 14 miljoonaa euroa ja tilinpäätöksessä 2025 todennäköisesti hieman enemmän. Yleisesti hyväksytty käsitys on, että kunnan talouden voi sanoa olevan tasapainossa, kun vuosikate kattaa poistot. Kaupungin viimeisten vuosien tilinpäätöksissä näin on ollut. Taloussuunnitelmakaudella kaupunkiemon vuosikate ei kata poistoja, mutta Vesihuoltoliikelaitos huomioiden päästään lähelle tyydyttävää tilannetta.

Palvelujen jatkuminen nykyisellä tasollaan talousarviovuonna edellyttää, että toimialoille osoitetaan edellä esitetyn mukaiset määrärahat kasvavien kustannusten kattamiseksi. Pidemmän aikavälin taloudellisen tasapainon edellyttämät rakenteelliset ja toiminnalliset muutokset sekä reagointi palvelutarpeen vähentymiseen ovat asioita, joita on välttämätöntä pohtia ja suunnitella seuraavien vuosien aikana ja ottaa huomioon jo kaupunkistrategian uudistamisessa.

Suunnitteluraamin valmistelun aikaisten arvioiden mukaan talousarviovuonna 2026 kaupunkiemon tulos toimialojen esitetyillä toimintakatteilla tulisi olemaan muutamia satoja tuhansia euroja ylijäämäinen. Suunnitelmavuosien arviot ovat toistaiseksi epävarmoja, mutta tällä hetkellä vaikuttaisi, että nykyisellä palvelutasolla ja -rakenteella ne uhkaavat jäädä alijäämäisiksi. Suunnitelmavuosien taloudelliseen tasapainoon vaikuttavat erityisesti työllisyyden kehitys ja valtionosuuksien muutokset.

Näistä lähtökohdista kaupunginvaltuusto päätti 18.8.2025 § 89 antaa talousarvion ja taloussuunnitelman laadinnalle seuraavat periaatteet ja linjaukset:

1. Kaupungin taloutta ja palvelutoimintaa hoidetaan suunnittelukaudella 2026–2028 siten, että kaupungin talous pysyy tasapainossa.

2. Talousarvion tavoiteasettelu perustuu kaupunkistrategiaan ja siinä asetettuihin tavoitteisiin. Palvelualueet esitettävät talousarviossa vaikutuspiirissään olevat strategiaa toteuttavat tavoitteensa ja mittarinsa sekä toimenpiteet niiden saavuttamiseksi.

3. Keskushallinnon toimialalle annetaan suunnitteluohje valmistella talousarvio sellaiseksi, että ulkoinen toimintakate on korkeintaan 5 212 000 €.

4. Sivistystoimen toimialalle annetaan suunnitteluohje valmistella talousarvio sellaiseksi, että ulkoinen toimintakate on korkeintaan 33 800 000 €.

5. Tekninen- ja ympäristötoimen toimialalle annetaan suunnitteluohje valmistella talousarvio sellaiseksi, että ulkoinen toimintakate on korkeintaan 8 000 000 €.

6. Kaikille toimialoille annetaan suunnitteluohjeeksi sopeuttaa taloutta suunnitelmavuosina.

7. Vesihuoltoliikelaitoksen maksaman korvauksen suuruus päätetään talousarvion yhteydessä.

8. Konserniyhtiöiltä edellytetään toimenpiteitä, jotka parantavat kaupunkikonsernin talouden tasapainoa.

9. Hyväksyy talousarvion laadintaprosessin ja aikataulun liitteen mukaisesti.

Forssan kaupungin keskeisten talouden tunnuslukujen kehitys ja tulorahoituksen riittävyys

Kuntataloudessa on tavoitteena oltava tulorahoituksen riittävyys, mikä tarkoittaa sitä, että usean tilikauden tarkastelujaksolla tuloslaskelmaan merkittyjen tulojen tulee kattaa tuloslaskelmaan merkityt menot. Kuntalaki toteaa, että taloussuunnitelma on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Kunnan talouden voi arvioida olevan tasapainossa, kun vuosikate kattaa poistot. Poistot kuvaavat keskimääräistä vuosittaista korvausinvestointitarvetta. Mikäli vuosikate kattaa poistot (korvausinvestoinnit), kunnan ei tarvitse velkaantua, realisoida käyttöomaisuuttaan tai pitkäaikaisia sijoituksiaan tai vähentää toimintapääomaansa pitääkseen palvelujen tuotantovälineet toimintakunnossa. Tulorahoituksen riittävyyttä voidaan paremmin arvioida vertaamalla vuosikatteen, poistojen sekä poistonalaisten investointien omahankintamenojen suuruutta toisiinsa.

Talousarvion mukaan kaupunkiemon vuosikate on koko suunnitelmakauden ajan poistoja pienempi. Vesihuoltoliikelaitos mukaan lukien kaupungin tilanne on hieman parempi ja vuosikate on lähes poistojen tasolla. Kaupunkiemo ei ole huomioinut datakeskuksen vaikutuksia omassa talousarviossaan, mutta Vesihuoltoliikelaitos on. Jos Vesihuoltoliikelaitoksen arvioimat suunnitelmavuosien isot liittymismaksut jäävät toteutumatta, myös koko kaupungin vuosikate jää poistoja pienemmäksi.

Investointiohjelma vaikuttaa suoraan kaupungin lainanottotarpeeseen ja sitä kautta suhteelliseen velkaantumiseen ja lainanhoitokatteeseen. Kaupungin talouden liikkumavara on pieni ja sote-uudistuksen jälkeen investointien, rahoituskustannusten ja poistojen merkitys on suhteellisesti kasvanut. Käynnissä on parhaillaan mittava Vesihelmen peruskorjaus, joka valmistuttuaan tulee kasvattamaan poistoja noin 720 000 € vuodessa, mikäli poistoaikana käytetään normaalia 20 vuotta. Toisaalta sote-kiinteistöjen poistuminen kaupungin taseesta vähentää kaupunkiemon poistoja lähes saman verran.

Talousarviossa kaupunkiemon suunnitelmakauden vuosikatteen määrä on noin 13,0 miljoonaa euroa ja investointien rahavirta 20,5 miljoonaa euroa. Liikelaitos huomioiden vuosikate on 21,9 miljoonaa euroa ja investointien rahavirta 27,0 miljoonaa euroa. Kaupunki ei kuitenkaan velkaannu lisää suunnitelmakaudella kuin noin 3 miljoonaa euroa, mutta Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän purusta saadut kassavarat tulevat käytetyksi. Vuosikatteen ja investointien epäsuhtaa selittää Vesihelmen peruskorjaus. Kaupungin investointitasoa ja sitä kautta poistojen tasoa suhteessa vuosikatteeseen on tarkasteltava kriittisesti tulevina vuosina.

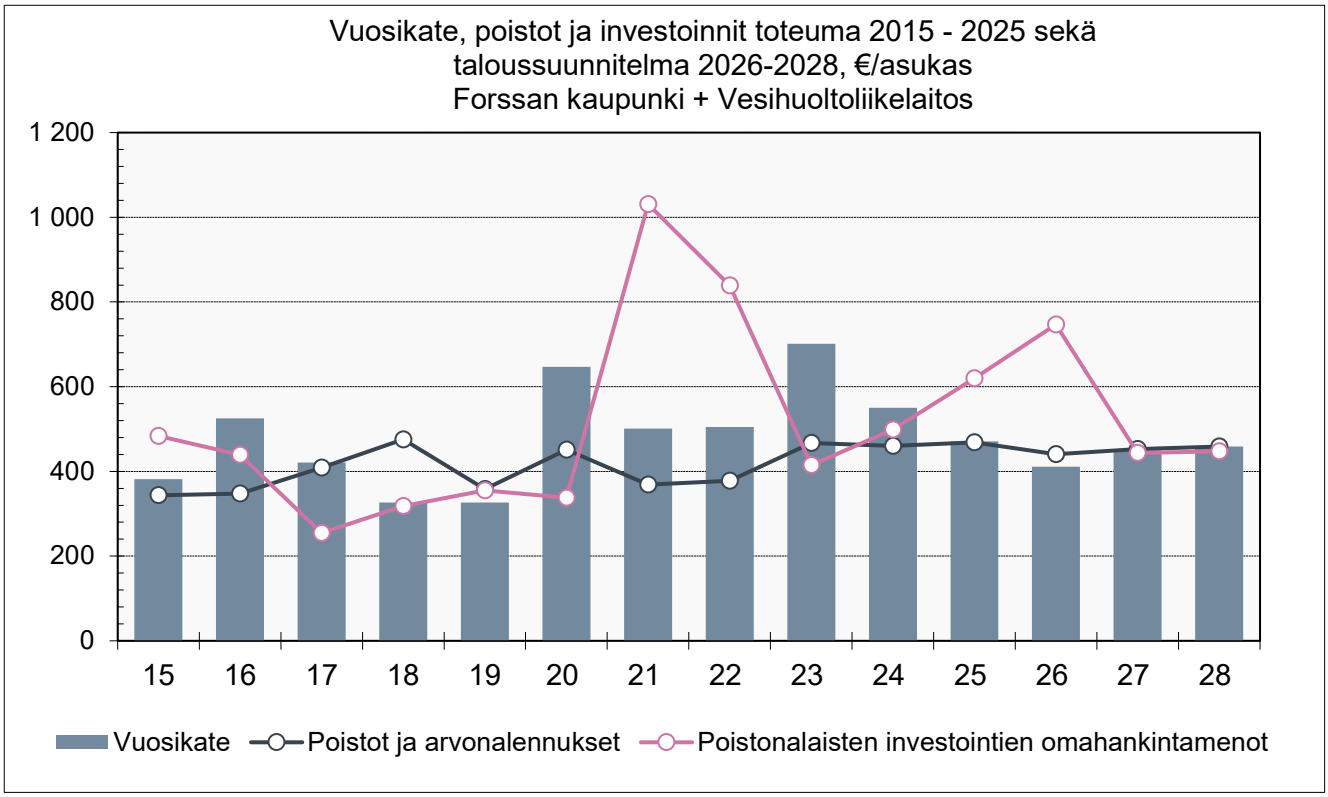

Kaupungin lainamäärä on talousarviovuoden alussa noin 33,4 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelman mukaan lainamäärä kasvaa 36,5 miljoonaan euroon eli 2 230 euroon asukasta kohden vuoden 2028 loppuun mennessä.

Koko kaupungin lainanhoitokate on talousarviovuonna 1,8 ja kaupunkiemon 1,4. Suunnitelmakauden lopussa lainanhoitokatteet ovat 2,2 ja 1,2. Mikäli lainanhoitokate on alle 1, tarkoittaa tämä, ettei kaupungin tulorahoitus riitä lainojen korkokuluihin ja lyhennyksiin. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun lainanhoitokate on yli 2 ja tyydyttävä kun lainanhoitokate on 1–2.

Kaupungin talouden keskeisistä tunnusluvuista on graafisia esityksiä talousarviokirjan liitteenä seuraavassa kaupunginhallituksen käsittelyssä.

2.3. VÄESTÖ

Vuoden 2025 alussa Forssassa oli 16 443 asukasta. Väestön määrä on laskenut melko tasaisesti noin 0,8 prosentin vuosivauhtia. 2021 ja 2022 väkiluvun pieneneminen kiihtyi, mutta vuonna 2023 väkiluku kasvoi lisääntyneen maahanmuuton seurauksena. Vuosi 2023 on jäämässä poikkeukseksi ja väkiluvun kehitys on palaamassa laskevaan trendiin.

Forssan kaupungin väestön kehitys 2015–2025 StatFin vuoden 2025 tietokannan mukaan:

Vuosi	Väestö 31.12.	Muutos hlöä	Muutos %
2015	17 422	-99	-0,6
2016	17 328	-94	-0,5
2017	17 185	-143	-0,8
2018	17 028	-157	-0,9
2019	16 901	-127	-0,7
2020	16 800	-101	-0,6
2021	16 570	-230	-1,4
2022	16 457	-214	-1,3
2023	16 502	45	0,3
2024	16 443	-58	-0,3
2025*	16 365	-79	-0,5
*tilastokeskuksen ennuste			

Forssan kaupungin väestöennuste ikäryhmittäin tilastokeskuksen vuoden 2024 ennusteen mukaan on esitetty alla olevassa taulukossa.

		Väestö 31.12. (ennuste 2024)			
ikäluokka	yhteensä	0-14	15-64	65-74	75-
2025	16 195	1 751	8 966	2 544	2 934
2030	15 647	1 555	8 525	2 406	3 161
2035	15 303	1 455	8 358	2 213	3 277
2040	15 063	1 427	8 347	1 973	3 316
2045	14 943	1 426	8 311	1 967	3 239

Sama väestöennuste indeksoituna, eli mikä on ikäryhmien koko vuosittain vuoteen 2024 verrattuna.

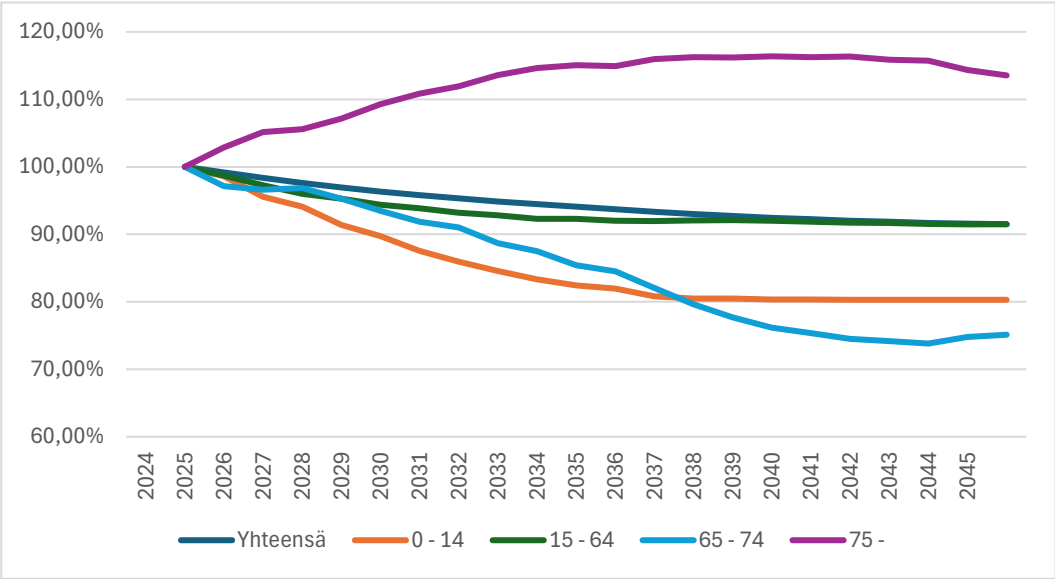

3. ESITYSTAPA, RAKENNE JA SITOVUUS

3.1. ESITYSTAPA JA RAKENNE

Talousarvio ja kolmeksi vuodeksi laadittu taloussuunnitelma sisältävät tuloslaskelmaosan, rahoitusosan, käyttötalousosan ja investointiosan. Lisäksi talousarvio ja taloussuunnitelma sisältävät yleisen osan, liikelaitoksen ja konserniyhteisöjen tavoitteet sekä tarvittavat liitteet.

Kaupungin kokonaistaloutta kuvataan talousarvion ja taloussuunnitelman tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa. Tuloslaskelmat ja rahoituslaskelmat esitetään erikseen: kaupunkiemo ilman liikelaitosta ja koko kaupunki mukana liikelaitos.

TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmaosassa esitettävät kokonaistalouden keskeiset erät ovat verotulot, valtionosuudet ja varsinaiset toiminnan menot ja tulot sekä suunnitelman mukaiset poistot.

Toimintakate = toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin ja lainan lyhennyksiin. Tulorahoitus on ylijäämäinen, mikäli vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, jos vuosikate alittaa poistot. Mikäli vuosikate on alijäämäinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Tuloslaskelmassa tilikauden tuloksen käsittelyerät (poistoerot, vapaaehtoisten varausten muutokset ja rahastojen muutokset) eivät ole määrärahoja tai tuloarvioita, koska ne eivät ole rahoitusvaikutteisia eriä. Valtuusto hyväksyy kuitenkin niitä koskevat suunnitelmat talousarvion tuloslaskelmaosan hyväksymisen yhteydessä.

RAHOITUSOSA

Rahoitusosassa esitetään kunnan rahoituslaskelma ns. rahavirtalaskelmana, jossa erikseen on nähtävissä toiminnan ja investointien rahavirrat, jotka käsittävät tulorahoituksen ja investointierät. Lisäksi rahoituslaskelmasta käy ilmi rahoituksen rahavirta. Sitä varten rahoituksen rahavirtalaskelmassa esitetään ensin antolainauksen ja lainakannan muutokset. Niiden jälkeen esitetään maksuvalmiuteen vaikuttavat omien pääomien muutokset. Maksuvalmiuden muutoksiin vaikuttavat myös toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden, saamisten ja korottomien velkojen muutokset. Rahoituslaskelman selkeyden säilyttämiseksi esitetään siinä eriteltynä vain kokonaistalouden kannalta olennaiset erät.

KÄYTTÖTALOUSOSA

Kaupungin toiminnan ohjausta kuvataan puolestaan käyttötalousosassa ja investointiosassa. Käyttötalousosassa valtuusto asettaa kuntalain edellyttämät toiminnalliset tavoitteet: kaupunkistrategiasta valitut kriittiset menestystekijät, toimenpiteet, jotka edistävät kriittisen menestystekijöiden toteutumista ja tavoitetasot talousarviovuodelle sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot toimielimille palvelualueittain tehtävien hoitamiseen. Käyttötalouden määrärahat ja tuloarviot sisältävät myös ne sisäiset erät, joihin toimielin tai muu toiminnasta vastaava yksikkö voi vaikuttaa.

Käyttötalousosassa esitetään myös palvelun tuloslaskelma, josta ilmenee toiminnan kustannusrakenne kokonaisuudessaan. Kustannusrakenne on alustava ja se tarkentuu käyttösuunnitelmassa. Kokonaiskustannuksissa esitetään pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden (käyttöomaisuuden) suunnitelman mukaiset poistot.

Lisäksi käyttötalousosassa esitetään palveluittain toiminnan painopisteet talousarviovuonna, muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa, keskeiset muutokset ja asiat taloussuunnitelmasta sekä keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi. Lisäksi esitetään keskeiset mittarit ja tunnusluvut, joita seurataan.

Talousarviomäärärahat hyväksytään vuoden 2026 palveluiden osalta. Vuodet 2027 ja 2028 ovat alustavia arviota, eivät määrärahoja. Käyttötalousosa sisältää 18 palvelualuetta, joille osoitetaan menomäärärahat ja tuloarviot.

INVESTOINTIOSA

Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille. Investointiosassa valtuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot hankeryhmille. Investointiosassa käsitellään vain aktivoitavat hankintamenot. Tuloarviona esitetään valtion ja muiden yhteisöjen rahoitusosuudet investointimenoihin. Käyttöomaisuuden myynneistä esitetään suunnitelman mukainen hankintamenojäännös. Investointivarauksen tai rahaston käyttö hankkeen rahoitukseen esitetään erikseen sitovana perusteluna.

Investointiosaan varataan määrärahat hyödykkeen hankintaan, mikäli hyödykkeen tai hyödykkeen eri komponenttien verollinen hankintahinta on vähintään 10.000 euroa. Määrärahat esitetään talousarviokirjassa hankeryhmittäin.

LIIKELAITOS

Kaupungilla on yksi kuntalain mukainen liikelaitos: Forssan vesihuoltoliikelaitos. Talousarvion käyttötalousosassa menoihin ja tuloihin sisältyvät palvelujen ja tavaroiden ostot liikelaitokselta ja vastaavasti palvelujen myynti ja vuokraus liikelaitokselle.

Määrärahaa liikelaitoksen investointimenoon ei oteta kaupungin talousarvion investointiosaan, vaan mahdollinen pääomarahoitus liikelaitoksen investointimenoon käsitellään talousarvion rahoitusosassa sisäisenä antolainana tai peruspääoman lisäyksenä. Kaupungin talousarviossa liikelaitoksen kaupungille maksama peruspääoman korko ja lainan korko näkyy tuloslaskelmassa rahoitustuotoissa ja -menoissa.

Johtokunnan esitys liitetään osaksi kaupunginhallituksen esitystä kaupungin talousarvioksi ja -suunnitelmaksi valtuustolle.

Hallintosäännön 75 § mukaan valtuusto hyväksyy talousarviossa liikelaitoksen talousarvion sitovat erät ja liikelaitoksen sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet.

Vesihuoltoliikelaitoksen johtokunta hyväksyy liikelaitoksen talousarvion valtuuston asettamien tavoitteiden perusteella.

KAUPUNKIKONSERNI

Kaupunkikonsernilla tarkoitetaan kaupungin sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kaupungilla yksin tai muiden konserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräämisvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisö). Kaupunginvaltuusto hyväksyy tavoitteet talousarviossa ja -suunnitelmassa myös kaupunkikonsernille.
Forssan kaupungin konsernirakenne on seuraava:

Tytäryhteisöt:	kaupungin omistusosuus %
Forssa-asunnot Oy	100,00*
Loimijoen Kuntapalvelut Oy	93,60*
Loimijoen Tilitoimistopalvelut Oy	93,75*
Forssan Yrityskehitys Oy	100,00*
Forssan kaupungin Vanhustenkotiyhdistys ry	jäsen
Osakkuusyhteisöt:	
As Oy Tölönrivi	40,20
Kuntayhtymät:	
Hämeen liitto	11,73
Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä	44,12*

Konsernitavoitteet asetetaan talousarvion yhteydessä * merkityille yhteisöille.

3.2. SITOVUUS

KÄYTTÖTALOUSOSA

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään sekä kunnalle että kuntakonsernille toiminnan ja talouden tavoitteet siten, että talousarvio ja -suunnitelma toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvio on oikeudellisesti sitova, mutta taloussuunnitelma on vain ohjeellinen; ainoastaan alijäämän kattamiseksi esitetyt toimenpiteet ovat sitovia.

Käyttötalousosan määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia toimialatasolla. Kyseessä on bruttositovuus, menot ja tulot ovat molemmat erikseen sitovia. Käyttötalousosa sisältää yhteensä 17 eri palvelualuetta.

Nettositovuuden piirissä ovat seuraavat käyttötalousosan palvelut:
- 230 Vapaa-aikapalvelut
- 280 Hyvinvointi- ja kehityspalvelut
- 580 Yhteistoiminta-alueen jätehuolto

Käyttötalousosassa esitetyt palvelujen menestystekijät, toimenpiteet ja tavoitetasot sekä taloudelliset tavoitteet eli määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia. Käyttötalousosassa esitetyt tunnusluvut, painopisteet, jne. eivät ole sitovia tavoitteita.

Investointiosan määrärahat ja tuloarviot sekä kokonaiskustannusarviot ovat sitovia hankeryhmittäin tai hankkeittain. Sitovat hankeryhmät tai hankkeet on merkitty investointiosaan kirjaimella (s). Mikäli investoinnin hankintamenon ennakoidaan ajoittuvan kahdelle tai useammalle vuodelle, hyväksyy valtuusto investoinnin hankinnan kokonaiskustannusarvion sitovana, jolloin kustannusarvion sisällä tapahtuvat vaihtelut vuositasolla ovat sallittuja. Vuodet 2026–2027 ovat suuntaa antavia, eivät varsinaisia määrärahoja.

TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmaosassa sitovia määrärahoja ja tuloarvioita ovat:
- verotulot
- valtionosuudet
- rahoitustuotot ja -kulut yhteensä

RAHOITUSLASKELMAOSA

Rahoituslaskelmaosassa sitovia määrärahoja ja tuloarvioita ovat:
- antolainasaamisten lisäys
- antolainasaamisten vähennys
- lainakannan muutos

LIIKELAITOS JA KONSERNIYHTEISÖT

Konsernitavoitteet ovat sitovia kaupungin liikelaitokselle. Valtuustoon nähden sitovia eriä liikelaitoksen tulosbudjetissa ovat kaupungin ja liikelaitoksen väliset pääomarahoituksen korvaukset. Näitä korvauksia ovat korkotulot ja -menot sisäisestä anto- ja ottolainauksesta sekä korvaukset kaupungin liikelaitokseen sijoittamasta peruspääomasta.

3.3. KÄYTTÖSUUNNITELMAT

Valtuuston hyväksyttyä talousarvion saattaa kaupunginhallitus sen täytäntöönpano-ohjein lautakuntien, tilivelvollisten virkamiesten ja muiden viranomaisten noudatettavaksi.

Kaupunginhallitus, lautakunta tai johtokunta päättää sen jälkeen käyttösuunnitelmasta, jolla tarkistetaan asianomaisen toimielimen talousarvioehdotukseen sisältynyt alustava käyttösuunnitelma valtuuston päätöksiä vastaavaksi sekä päättää omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja määrärahojen käytöstä. Käyttösuunnitelmalla toimielimet asettavat valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset, tarkennetut tavoitteet sekä jakavat määrärahat ja tuloarviot seuraavan tason yksiköille (käyttötalousosa) ja kohteille (investointiosa) osamäärärahoiksi ja osatuloarvioiksi.

Kaupunginhallituksen, lautakunnan tai johtokunnan määräämä ja sen alainen viranhaltija päättää seuraavan tason käyttösuunnitelmista sekä päättää omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja osamäärärahojen käytöstä asettamalla tarkennetut tavoitteet ja jakamalla osamäärärahat ja -tuloarviot pienempiin ja tarkempiin osiin.

Toimivallanjakoa koskevat määräykset annetaan hallintosäännössä.

3.4. TALOUSARVION TOTEUTUMISEN SEURANTA JA ARVIOINTI

Talousarviossa kaupunginvaltuusto hyväksyy toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet palvelualueittain. Alemman palveluyksikkötason tavoitteet hyväksytään lautakuntien käyttösuunnitelmissa. Valtuusto hyväksyy talousarviossa myös toiminnalliset ja taloudelliset konsernitavoitteet tytäryhtiöille ja liikelaitoksille sekä kuntayhtymille.

Kaupungin talousarvion toteutumisen seuranta tapahtuu kuukausiraportoinnilla siten, että kaupunginhallitukselle informoidaan talousarvion toteutumisesta aina kuukauden päätyttyä seuraavan kuukauden aikana tuloslaskelmatasolla. Raportti sisältää myös toteumaennusteen koko vuodelle. Tällä tavoin voidaan reagoida ajoissa mahdollisiin muutostarpeisiin toiminnassa ja talousarviossa. Myös lautakunnat ja johtokunnat käsittelevät kuukausiraportin kokouksissaan kuukausittain. Lisäksi laaditaan osavuosikatsaukset maalis-, kesä- ja syyskuun lopun tilanteesta.

Liitteenä 1 on kokonaiskuvaus kaupungin arviointijärjestelmästä. Valtuuston hyväksymä talousarviokirja ja lautakuntien ja esihenkilöiden hyväksymät käyttösuunnitelmat muodostavat luettelon tavoitteista ja mittareista, joita talousarviovuoden aikana seurataan.

4. KÄYTTÖTALOUSOSA

4.1. KÄYTTÖTALOUSOSAN LASKENTAPERUSTEET

Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelmakauden ensimmäinen vuosi.

HENKILÖSTÖKULUT

Henkilöstökulujen määrärahoissa on huomioitu alla luetellut sopimuskorotukset, joiden kustannusvaikutus koko vuodelle 2026 on 3,18 %.

		KVTES	OVTES	TS	TTES
1.6.2025	Kehittämisohjelmaerä	0,45 %	0,25–0,4 %	0,65 %	0,4 %
1.6.2025	Kehittämisohjelmaerä			0,15 %	0,4 %
1.10.2025	Yleiskorotus	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %
1.8.2026	Yleiskorotus	2,27 %	2,27 %	2,27 %	2,27 %
1.10.2026	Paikallinen järjestelyerä	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %
1.10.2026	Kehittämisohjelmaerä	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,4 %

Suunnitelmavuonna 2027 palkankorotukseksi on arvioitu 3,85 % ja vuodelle 2028 3,0 %. Työehtosopimus on voimassa 1.2.2028 asti, joten vuoden 2027 korotusta voi pitää luotettavana, mutta vuoden 2028 arvioon sisältyy epävarmuutta.

Forssan kaupungin sosiaalivakuutusmaksuina on käytetty seuraavia arvioita vuosille 2026–2028:

%-yksikköä	2025	**2026**	**2027**	**2028**
Kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksut	1,88	1,85	1,85	1,85
Työttömyysvakuutusmaksut	0,80	1,10	1,10	1,10
Tapaturmavakuutusmaksut	0,22	0,22	0,22	0,22
Muut vakuutusmaksut	0,06	0,06	0,06	0,06
Työnantajan osuus palkkaperusteisesta eläkemaksusta	16,85	17,10	17,10	17,10
Tasausmaksu (kuntien maksut suhteessa palkkasummaan)	3,05	3,05	3,05	3,05
Opettajien eläkemaksu	16,52	17,23	17,23	17,23

PALVELUJEN OSTOT

Palvelujen ostot tililuokittain on esitetty alla olevassa taulukossa. Muiden palvelujen ostot ovat kasvaneet runsaasti vuoden 2024 jälkeen. Kasvun taustalla on työllisyyden hoidon velvoite ja työllisyyspalvelujen ostot TyöHämeeltä. ICT-palvelut kasvavat paljon vuodelle 2026 tietoturvan kehittämisen ja palvelujen hintojen korotusten vuoksi sekä uusien lisenssien ja tiedonhallintamallin seurauksena.

		TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	Ero%
PALVELUJEN OSTOT		-16 002 528	-17 266 325	-18 789 850	8,6
4300	Asiakaspalvelujen ostot	-848 487	-584 500	-938 996	60,6
4340	Asiantuntijapalvelut	-1 849 880	-1 637 500	-1 721 935	5,2
4341	Toimistopalvelut	-935	0	-100	0,0
4342	ICT-palvelut	-2 916 891	-2 847 819	-3 420 556	20,1
4344	Rahoitus- ja pankkipalvelut	-17 886	-19 000	-19 000	0,0
4346	Työvoiman vuokraus	-61 884	-83 000	-65 000	-21,7
4350	Painatukset ja ilmoitukset	-239 537	-293 020	-279 000	-4,8
4360	Posti- ja kuriiripalvelut	-65 971	-79 728	-76 153	-4,5
4370	Vakuutukset	-95 310	-158 295	-152 671	-3,6
4380	Puht.pito- ja pesulapalvelut	-2 047 899	-1 849 885	-1 880 289	1,6
4390	Rakenn. ja alueiden rak. ja kunn.p.	-1 533 898	-1 313 031	-1 278 985	-2,6
4400	Koneiden, kaluston ja laitt. kunn.pitop.	-266 133	-297 680	-286 760	-3,7
4410	Majoitus- ja ravitsemuspalvelu	-2 561 955	-2 595 757	-2 887 905	11,3
4420	Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-1 369 564	-1 402 080	-1 560 205	11,3
4430	Sosiaali- ja terveyspalvelut	-658 005	-484 730	-510 800	5,4
4440	Koulutus- ja kulttuuripalvelut	-260 333	-257 000	-335 575	30,6
4450	Osuus verotuskustannuksiin	-185 102	-156 000	-168 300	7,9
4460	Muut yhteistoimintaosuudet	-841 333	-846 200	-858 500	1,5
4470	Muut palvelut	-181 524	-2 361 100	-2 349 120	-0,5

SISÄISET ERÄT

Käyttötalousosan palvelukohtaisiin määrärahoihin ja tuloarvioihin sisältyvät myös sisäisen laskutuksen erät. Sisäisiä tuottoja perivät seuraavat yksiköt: ICT-palvelut, puhelinpalvelut, painatuspalvelut, postituspalvelut, logistiikkapalvelut ja tilapalvelu ja maankäyttöpalvelu. Sisäiset erät ovat vuonna 2026 seuraavat:

ICT-palvelut	932 460 euroa
Painatuspalvelut	101 020 euroa
Puhelinpalvelut	25 190 euroa
Postituspalvelut	26 060 euroa
Logistiikkapalvelut	95 000 euroa
Maankäyttöpalvelut ja tilapalvelu	8 107 520 euroa
Yhteensä	9 287 250 euroa

4.2. KESKUSHALLINTO

KÄYTTÖTALOUSOSA tuotot/kulut € ulkoiset + sisäiset	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos % 2025/2026	TS 2027	TS 2028
Keskushallinto						
100 Keskushallinto						
Toimintatuotot	1 674 899	1 253 910	1 342 730	7,1 %	1 342 730	1 342 730
Toimintakulut	6 007 582	5 906 200	6 437 070	9,0 %	6 493 250	6 590 370
Toimintakate	-4 332 682	-4 652 290	-5 094 340	9,5 %	-5 150 520	-5 247 640
700 Vaalit						
Toimintatuotot	95 971	6 000	0	-100,0 %	0	0
Toimintakulut	123 079	65 260	1 890	-97,1 %	49 690	0
Toimintakate	-27 108	-59 260	-1 890	-96,8 %	-49 690	0
710 Tarkastustoiminta						
Toimintatuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Toimintakulut	47 983	58 740	58 740	0,0 %	58 740	58 740
Toimintakate	-47 983	-58 740	-58 740	0,0 %	-58 740	-58 740
Keskushallinto yhteensä						
Toimintatuotot	1 770 870	1 259 910	1 342 730	6,6 %	1 342 730	1 342 730
Toimintakulut	6 178 644	6 030 200	6 497 700	7,8 %	6 601 680	6 649 110
Toimintakate	-4 407 773	-4 770 290	-5 154 970	8,1 %	-5 258 950	-5 306 380
Sivistyspalvelut						
200 Toimialan tukipalvelut						
Toimintatuotot	38 627	277 000	311 688	12,5 %	311 688	311 688
Toimintakulut	2 261 291	2 790 739	2 954 536	5,9 %	2 982 307	3 004 775
Toimintakate	-2 222 665	-2 513 739	-2 642 848	5,1 %	-2 670 619	-2 693 087
210 Perusopetus						
Toimintatuotot	1 942 257	1 760 000	1 583 704	-10,0 %	1 583 704	1 583 704
Toimintakulut	16 353 154	16 137 597	16 489 060	2,2 %	16 767 526	16 992 976
Toimintakate	-14 410 897	-14 377 597	-14 905 356	3,7 %	-15 183 822	-15 409 272
230 Vapaa-aikapalvelut						
Toimintatuotot	1 528 564	1 084 400	911 150	-16,0 %	1 468 487	1 468 487
Toimintakulut	6 044 102	5 367 506	6 026 269	12,3 %	6 567 461	6 635 782
Toimintakate	-4 515 538	-4 283 106	-5 115 119	19,4 %	-5 098 974	-5 167 295
240 Taide- ja koulutuskeskus Elli						
Toimintatuotot	1 118 476	1 223 190	1 286 200	5,2 %	1 286 200	1 286 200
Toimintakulut	5 587 776	5 570 623	5 809 206	4,3 %	5 915 383	6 001 379
Toimintakate	-4 469 300	-4 347 433	-4 523 006	4,0 %	-4 629 183	-4 715 179

250 Varhaiskasvatuksen palvelut						
Toimintatuotot	521 460	416 000	407 000	-2,2 %	407 000	407 000
Toimintakulut	9 382 597	9 314 275	9 520 095	2,2 %	9 757 619	9 949 754
Toimintakate	-8 861 137	-8 898 275	-9 113 095	2,4 %	-9 350 619	-9 542 754
280 Hyvinvointi- ja kehityspalvelut						
Toimintatuotot	1 843 912	1 532 003	2 125 100	38,7 %	2 125 100	2 125 100
Toimintakulut	2 872 834	6 004 521	6 625 892	10,3 %	6 670 731	6 706 995
Toimintakate	-1 028 922	-4 472 518	-4 500 792	0,6 %	-4 545 631	-4 581 895
290 Terveyspalvelut						
Toimintatuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Toimintakulut	364 093	350 000	350 000	0,0 %	350 000	350 000
Toimintakate	-364 093	-350 000	-350 000	0,0 %	-350 000	-350 000
Sivistyspalvelut yhteensä						
Toimintatuotot	6 993 296	6 292 593	6 624 842	5,3 %	7 182 179	7 182 179
Toimintakulut	42 865 847	45 535 261	47 775 058	4,9 %	49 011 027	49 641 661
Toimintakate	-35 872 552	-39 242 668	-41 150 216	4,9 %	-41 828 848	-42 459 482
Teknisen ja ympäristötoimen toimiala						
500 Teknisen ja ympäristötoimen hallinto ja maaseutupalv.						
Toimintatuotot	34 430	1 200	2 000	66,7 %	2 000	2 000
Toimintakulut	425 431	356 220	391 880	10,0 %	383 270	383 270
Toimintakate	-391 001	-355 020	-389 880	9,8 %	-381 270	-381 270
510 Maankäyttöpalvelut						
Toimintatuotot	723 003	723 048	764 178	5,7 %	734 178	734 178
Toimintakulut	719 597	562 780	705 450	25,4 %	658 790	658 790
Toimintakate	3 406	160 268	58 728	-63,4 %	75 388	75 388
520 Infrapalvelut						
Toimintatuotot	278 871	107 400	113 200	5,4 %	113 200	113 200
Toimintakulut	3 640 995	3 615 295	3 785 565	4,7 %	3 757 005	3 757 005
Toimintakate	-3 362 124	-3 507 895	-3 672 365	4,7 %	-3 643 805	-3 643 805
570 Tilapalvelu						
Toimintatuotot	10 053 327	10 447 436	9 245 230	-11,5 %	9 245 230	9 245 230
Toimintakulut	5 501 630	5 731 394	5 181 300	-9,6 %	5 166 150	5 166 150
Toimintakate	4 551 697	4 716 042	4 063 930	-13,8 %	4 079 080	4 079 080
580 Yhteistoiminta-alueen jätehuolto						
Toimintatuotot	340 867	369 610	393 180	-4,8 %	351 890	351 890
Toimintakulut	340 867	369 610	393 180	6,4 %	351 890	351 890
Toimintakate	0	0	0	0,0 %	0	0

600 Rakennusvalvonta ja ympäristöpalvelut						
Toimintatuotot	530 009	327 000	327 500	0,2 %	327 500	327 500
Toimintakulut	680 858	636 194	678 709	6,7 %	661 659	661 659
Toimintakate	-150 849	-309 194	-351 209	13,6 %	-334 159	-334 159
610 Maankäytön suunnittelupalvelut						
Toimintatuotot	101 676	10 000	10 000	0,0 %	10 000	10 000
Toimintakulut	454 500	402 620	445 638	10,7 %	435 038	435 038
Toimintakate	-352 824	-392 620	-435 638	11,0 %	-425 038	-425 038
Teknisen ja ympäristötoimen toimiala yhteensä						
Toimintatuotot	12 062 183	11 985 694	10 855 288	-9,4 %	10 783 998	10 783 998
Toimintakulut	11 763 878	11 674 113	11 581 722	-0,8 %	11 413 802	11 413 802
Toimintakate	298 305	311 581	-726 434	-333,1 %	-629 804	-629 804
Käyttötalousosa yhteensä						
Toimintatuotot	20 826 348	19 538 197	18 822 860	-3,7 %	19 308 907	19 308 907
Toimintakulut	60 808 369	63 239 574	65 854 480	4,1 %	67 026 509	67 704 573
Toimintakate	-39 982 021	-43 701 377	-47 031 620	7,6 %	-47 717 602	-48 395 666

TOIMIALA 10 KESKUSHALLINTO

PALVELU 100 KESKUSHALLINTO

TILIVELVOLLINEN Hallintojohtaja

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Kaupungin keskushallintoon sisältyvät kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, kaupungin ja konsernin johto, sisäinen tarkastus, koko kaupunkia koskevat hallintopalvelut: talouspalvelut, henkilöstöpalvelut, puhelinvaihde, postituspalvelut, tietohallintopalvelut, painatuspalvelut, arkistopalvelut, hankintapalvelut, matkailu, markkinointi ja viestintä sekä tarkastustoiminta ja vaalit.

Lisäksi keskushallinnon toimintoihin kuuluvat strategian mukainen kaupunkikonsernin johtaminen ja kehittäminen, kaupungin talouden ohjaus ja seuranta, talousarvion ja -suunnitelman valmistelu, tilinpäätöksen ja laskentatoimen kehittäminen sekä rahoitus- ja sijoitustoiminta, paikalliset yhteistoimintajärjestelmät, henkilöstön kehittäminen ja koulutus ja kansainvälinen toiminta.

Strateginen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet
Taloudellinen järkivihreys	Datakeskus-hankkeen tuomien mahdollisuuksien edistäminen.	Hanketyöryhmän perustaminen.
	Kaupunkistrategian päivittäminen.	Strategiaprosessin organisointi ja koordinointi. Kaikkien konserniyhteisöjen tavoitteiden yhteensovittaminen kaupunkikonsernin kokonaisedun mukaiseksi.
Ekologinen järkivihreys	Järkivihreän toimintatavan edistäminen.	Ilmastotyöryhmän toiminnan kehittäminen.
Hyvinvoivan kuntalaisen Forssa	Forssalaisen asumisen suunnitelmallinen kehittäminen.	Asuntopoliittisen ohjelman laadinta.
Ajantasaisen organisaation ja innovatiivisen toimintakulttuurin Forssa	Palveluprosessien tehostaminen ja parantaminen tekoälyn avulla vastuullisesti.	Tekoälypolitiikan laadinta.
Ajantasaisen organisaation ja innovatiivisen toimintakulttuurin Forssa	Organisaation tietosuoja- ja tietoturvaosaaminen paranee. Houkuttelevuus työnantajana kasvaa. Avointen työtehtävien hakijamäärät kasvavat, henkilöstökyselyn eNPS-suositteluindeksi kasvaa ja työntekijävaihtuvuus pienenee.	Henkilökunta käy työtehtäviensä mukaisen koulutuksen. Kaupungin nettisivuille luodaan Forssan kaupunki työnantajana -sivu ja positiivista kuvaa työnantajasta vahvistetaan. Työpaikkailmoitusten hakutekstejä ajanmukaistetaan. Työntekijöitä houkutellaan erityisesti aloille, joihin on vaikea saada kelpoisia työntekijöitä.
Välittävän ja arvostavan johtamistoiminnan Forssa	Työyhteisöjen toimivuutta ja työhyvinvointia vahvistetaan ja sairauspoissaolo laskevat.	Lähiesihenkilötyötä tuetaan. Esihenkilöt käyvät aktiivisesti ja kattavasti työntekijöidensä kanssa työsuhteen elinkaaren aikaiset keskustelut -

	perehdytyskeskustelut, kehityskeskustelut, lähtökeskustelut.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Forssan Yrityskehitys Oy:ltä ostettavat palvelut:
500 000 € yritysneuvonta, elinkeinopalvelut ja elinvoimamarkkinointi. FYKin hankesalkku 3,2 €/asukas 52 800 €. 30 000 € muut määrittämättömät FYKin hankkeet. Matkailu 80 000 €, josta kaupunki laskuttaa edelleen naapurikuntia asukasmäärien suhteessa.

100 000 € määrärahavaraus palvelujen ostoissa Forssan osaamispääoman nostamistalkoisiin ja yhteistyöhön HAMK:n kanssa.

ICT-palveluiden kustannukset nousevat. Varaudutaan tietoturvan parantamiseen ja ICT-peruspalvelujen kilpailuttamiseen. Laitteiden ja lisenssien kustannukset nousevat.

Taloussuunnitelma 2026–2028

Riskianalyysi

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Kaupungintalon aulapalvelujen uudistaminen.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Henkilötyövuodet	15	15	15	15
Tilat m²	1 654	1 654	1 654	1 654

MÄÄRÄRAHAT

100 KESKUSHALLINTO	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Tuotot	1 674 899	1 253 910	1 342 730	1 342 730	1 342 730
Kulut	-6 007 582	-5 906 200	-6 437 070	-6 493 250	-6 590 370
Netto	**-4 332 682**	**-4 652 290**	**-5 094 340**	**-5 150 520**	**-5 247 640**

Talous	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot yhteensä	**1 674 899**	**1 253 910**	**1 342 730**	**1 342 730**	**1 342 730**
Myyntituotot	1 195 874	1 090 910	1 175 730	1 175 730	1 175 730
Tuet ja avustukset	267 657	153 000	157 000	157 000	157 000
Muut toimintatuotot	211 368	10 000	10 000	10 000	10 000
Toimintakulut yhteensä	**-6 007 582**	**-5 906 200**	**-6 437 070**	**-6 493 250**	**-6 590 370**
Henkilöstökulut	-1 210 773	-1 285 890	-1 297 250	-1 317 730	-1 353 850
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv.	-1 006 099	-1 051 670	-1 063 970	-1 080 970	-1 110 970
Henkilösivukulut	- 204 674	- 234 220	- 233 280	- 236 760	- 242 880
Eläkekulut	- 183 775	- 203 120	- 196 730	- 199 630	- 204 740
Muut henkilösivukulut	-20 899	-31 100	-36 550	-37 130	-38 140
Palvelujen ostot	-4 032 887	-3 940 020	-4 451 090	-4 476 790	-4 527 790
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-37 024	-47 600	-46 750	-46 750	-46 750
Avustukset	- 117 886	-32 000	-32 000	-32 000	-32 000
Muut toimintakulut	- 609 012	- 600 690	- 609 980	- 619 980	- 629 980
Toimintakate	**-4 332 682**	**-4 652 290**	**-5 094 340**	**-5 150 520**	**-5 247 640**
Satunnaiset erät yhteensä	-6 320 396	0	0	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-92 823	- 145 014	-113 540	-84 390	-88 900
Tilikauden tulos	**-10 745 887**	**-4 797 304**	**-5 207 880**	**-5 234 910**	**-5 336 540**

TOIMIALA 10 KESKUSHALLINTO

PALVELU 700 VAALIT

TILIVELVOLLINEN Hallintojohtaja

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Vuonna 2026 ei toimiteta säännönmukaisia vaaleja.

.

Strateginen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Taloussuunnitelma 2026–2028

Vuonna 2027 toimitetaan eduskuntavaalit. Vuonna 2028 ei toimiteta säännönmukaisia vaaleja.

Riskianalyysi

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

MÄÄRÄRAHAT

700 VAALIT	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Tuotot	95 971	6 000	0	0	0
Kulut	- 123 079	-65 260	-1 890	-49 690	0
Netto	**-27 108**	**-59 260**	**-1 890**	**-49 690**	**0**

Talous	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot yhteensä	**95 971**	**6 000**	**0**	**0**	**0**
Myyntituotot	95 971	6 000	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	**- 123 079**	**-65 260**	**-1 890**	**-49 690**	**0**
Henkilöstökulut	-99 440	-38 220	- 790	-33 260	0
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv.	-90 375	-34 050	- 770	-29 290	0
Henkilösivukulut	-9 065	-4 170	-20	-3 970	0
Eläkekulut	-8 109	-3 170	0	-2 970	0
Muut henkilösivukulut	- 957	-1 000	-20	-1 000	0
Palvelujen ostot	-14 271	-25 570	-1 100	-15 280	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 367	-1 470	0	-1 150	0
Toimintakate	**-27 108**	**-59 260**	**-1 890**	**-49 690**	**0**
Tilikauden tulos	**-27 108**	**-59 260**	**-1 890**	**-49 690**	**0**

TOIMIALA 10 KESKUSHALLINTO

PALVELU 710 TARKASTUSTOIMINTA

TILIVELVOLLINEN Tarkastuslautakunta

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Tarkastuslautakunta on valtuuston asettama toimielin, joka vastaa kaupungin ulkoisesta valvonnasta yhdessä tilintarkastajan kanssa. Lautakunnan toimintaa ohjaa kuntalaki (410/2015) ja kaupungin hallintosääntö. Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Lautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisina pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista. Lautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset vuosittain valtuustolle tiedoksi. Tarkastuslautakunnan perustehtävä pysyy vuosittain samana.

Strateginen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet
	Kehittää hyvää hallintoa lisäämällä dialogia.	Arviointitilaisuuden järjestäminen.
	Laadukas arviointikertomus.	Arviointikertomus lähetetään KPMG:n järjestämään arviointikertomuskilpailuun.
	Hyvinvointi-, terveys- ja turvallisuustyön arviointimenetelmien kehittäminen.	Toteutetaan yhteistyössä tilintarkastusyhteisön kanssa.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Taloussuunnitelma 2026–2028

Riskianalyysi

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tilintarkastajien tarkastuspäivät	35	35	35	35
Tarkastuslautakunnan kokouspäivät	11	11	11	11
Tilat m²				

MÄÄRÄRAHAT

710 TARKASTUSTOIMINTA	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Kulut	-47 983	-58 740	-58 740	-58 740	-58 740
Netto	**-47 983**	**-58 740**	**-58 740**	**-58 740**	**-58 740**

Talous	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintakulut yhteensä	**-47 983**	**-58 740**	**-58 740**	**-58 740**	**-58 740**
Henkilöstökulut	-13 295	-11 850	-12 730	-12 730	-12 730
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv.	-12 230	-11 500	-12 300	-12 300	-12 300
Henkilösivukulut	-1 065	- 350	- 430	- 430	- 430
Eläkekulut	-1 000	0	0	0	0
Muut henkilösivukulut	-65	- 350	- 430	- 430	- 430
Palvelujen ostot	-34 670	-46 890	-46 010	-46 010	-46 010
Muut toimintakulut	-18	0	0	0	0
Toimintakate	**-47 983**	**-58 740**	**-58 740**	**-58 740**	**-58 740**
Tilikauden tulos	**-47 983**	**-58 740**	**-58 740**	**-58 740**	**-58 740**

4.3. SIVISTYSPALVELUT

TOIMIALA 20 SIVISTYSPALVELUT

PALVELU 200 TOIMIALAN TUKIPALVELUT

TILIVELVOLLINEN Sivistysjohtaja

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Talous- ja hallintopalvelut vastaavat toimialan päätöksen valmistelusta, operatiivisesta johtamisesta, toiminnasta ja taloudesta ja toimistopalveluista, joukkoliikennepalveluista sekä ICT-palvelujen järjestämisestä.
Koko toimialan johdon tulokulmasta merkittävimmät palveluvastuut ovat koko toimialan palvelualueiden johtaminen kaupunkistrategian ja Lasten Forssa – kokonaisuuden mukaisesti sekä sidosryhmäyhteistyö.

Strateginen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet
Ajantasaisen organisaation ja innovatiivisen toimintakulttuurin Forssa	Palvelutarpeiden muutosten arviointi	Työllisyyttä tukevien toimien/resurssien arviointi.
	Kilpailukykyisten ICT-palveluiden turvaaminen.	ICT-kilpailutuksen valmistelu.
Yhdenvertaiset koulutusmahdollisuudet takaava Forssa	Palvelutarpeiden muutosten arviointi.	Perusopetuksen kouluverkkoselvityksen huomiointi päätöksenteossa.
Välittävän ja arvostavan johtamistoiminnan Forssa	Johtoryhmän työskentelyn kehittäminen.	Johtoryhmän kehittämisohjelman toteuttaminen.
Ajantasaisen organisaation ja innovatiivisen toimintakulttuurin Forssa	Toimialan kokonaisvaltainen riskienhallinnan haltuunotto.	Riskit päivitetty ja prosessit kunnossa.
Ekologinen järkivihreys	Joukkoliikenne yhteyksien parantaminen.	Seudullisen joukkoliikennesuunnitelman toteuttaminen Turku - Forssa -reitin toteuttaminen Liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) kanssa.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Palvelutarpeen muutosten ennakointi. Palveluverkkoselvitysten tekemistä jatketaan. Riskien hallinta. Työllisyyden prosessien arviointi.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Työehtosopimuksen mukaiset palkankorotukset +800 000 euroa. Opetustoimen lainsäädäntömuutokset (oppimisen tuki) + 100 000 euroa. Työttömyysetuuskustannusten nousu + 300 000 €. Nuoriso- ja kulttuuripalvelujen kehittäminen +100 000. Joukkoliikenteen kehittäminen (mm. Forssa-Tku) +80 000 €. Tukipalvelukustannusten nousu 300 000 €. Ko. määrärahat lisätty niille kustannuspaikoille, jossa palvelua toteutetaan.

Taloussuunnitelma 2026–2028

Palvelutarpeiden muutosten huomiointi. Työllisyyspalvelujen toimivat ja tehokkaat prosessit, Tuloksekkaan kotouttamisen toteuttaminen.
Helsinkiin suuntautuvan joukkoliikenteen kehittäminen.

Riskianalyysi

Häiriö- ja poikkeustilanteisiin varautuminen.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Palvelutarpeen muutoksiin reagointi etupainotteisesti.
Eläköitymisen hyödyntäminen.

Painopisteenä kasvun edellytyksiä lisäävät toimenpiteet 1. Hyvinvointi 2. Työllistäminen 3. Kotoutuminen.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Henkilötyövuodet	12,5	12	11,5	11
Tilat m²	40	40	40	40

MÄÄRÄRAHAT

200 TOIMIALAN TUKIPALVELUT	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Tuotot	38 627	277 000	311 688	311 688	311 688
Kulut	-2 261 291	-2 790 739	-2 954 536	-2 982 307	-3 004 775
Netto	**-2 222 665**	**-2 513 739**	**-2 642 848**	**-2 670 619**	**-2 693 087**

Talous	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot yhteensä	**38 627**	**277 000**	**311 688**	**311 688**	**311 688**
Tuet ja avustukset	0	277 000	300 000	300 000	300 000
Muut toimintatuotot	38 627	0	11 688	11 688	11 688
Toimintakulut yhteensä	**-2 261 291**	**-2 790 739**	**-2 954 536**	**-2 982 307**	**-3 004 775**
Henkilöstökulut	- 814 065	- 712 510	- 741 590	- 769 361	- 791 829
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv.	- 672 803	- 573 120	- 593 820	- 616 851	- 635 489
Henkilösivukulut	- 141 263	- 139 390	- 147 770	- 152 510	- 156 340
Eläkekulut	- 126 124	- 122 290	- 127 270	- 131 200	- 134 390
Muut henkilösivukulut	-15 139	-17 100	-20 500	-21 310	-21 950
Palvelujen ostot	- 745 984	-1 237 639	-1 459 784	-1 459 784	-1 459 784
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-46 753	-30 000	-6 500	-6 500	-6 500
Avustukset	- 118 078	- 206 000	- 163 000	- 163 000	- 163 000
Muut toimintakulut	- 536 411	- 604 590	- 583 662	- 583 662	- 583 662
Toimintakate	**-2 222 665**	**-2 513 739**	**-2 642 848**	**-2 670 619**	**-2 693 087**
Suunnitelman muk. poistot	-4 666	-34 666	-23 000	-35 000	-35 000
Tilikauden tulos	**-2 227 330**	**-2 548 405**	**-2 665 848**	**-2 705 619**	**-2 728 087**

TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT

PALVELU 210 PERUSOPETUS

TILIVELVOLLINEN Sivistysjohtaja

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Lakisääteisten perusopetuspalveluiden, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan, koulujen kerhotoiminnan sekä ylikunnallisen erityisopetuksen järjestäminen.

Strateginen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet
Yhdenvertaiset koulutusmahdollisuudet takaava Forssa	Kouluverkkoselvityksen käytännön toimenpiteet.	1. Henkilökunnan sijoittelun määrittäminen ja 2. johtamisjärjestelmän suunnittelu.
	Tuen uudistuksen toimeenpano.	1. Tuen resurssin jakaminen lain vaatimalla tavalla. 2. Oppimista tukevat opetusjärjestelyt ja henkilökunnan kouluttaminen sekä tukeminen. 3. Inkluusioajattelun vahvistaminen henkilökuntaa ja rehtoristoa kouluttamalla - yhdenvertainen ja hyväksyvä kouluyhteisö

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Lasten ja nuorten hyvinvointi - läsnäolo teemana.
Luku- ja kirjoitustaito sekä liikkuminen.
Koulunuoristyö.
Perusopetuslain muutosten käytäntöön vieminen siirtymäajan puitteissa.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

1.8.2025 voimaan tulleen perusopetuslain muutosten käytäntöön vieminen siirtymäajan 2025-2026 aikana.

Taloussuunnitelma 2026–2028

Palveluverkon tarkastelu. Johtamisjärjestelmän uudistaminen.

Riskianalyysi

Tukea tarvitsevien oppilaiden määrän kasvu ja tuen uudistuksen mukanaan tuoma lähikouluperiaate suhteessa erityiskouluun. Kelpoisen henkilöstön saatavuus.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Palveluverkon mahdolliset muutokset.
Eläköitymisen hyödyntäminen (oppilasmäärän lasku).
Tukipalvelujen tarkastelu (ICT, ateria ja siivous, kuljetukset).

Tunnusluvut	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Oppilasmäärä	1 272	1201	1 154	1134
Muiden kuntien oppilasmäärät	50	40	35	35
Henkilötyövuodet	188	186	175	173
Tilat m²	14 200	14 200	14 200	12 000

MÄÄRÄRAHAT

210 PERUSOPETUS	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Tuotot	1 942 257	1 760 000	1 583 704	1 583 704	1 583 704
Kulut	-16 353 154	-16 137 597	-16 489 060	-16 767 526	-16 992 976
Netto	**-14 410 897**	**-14 377 597**	**-14 905 356**	**-15 183 822**	**-15 409 272**

Talous	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot yhteensä	**1 942 257**	**1 760 000**	**1 583 704**	**1 583 704**	**1 583 704**
Myyntituotot	1 354 975	1 400 000	1 241 944	1 241 944	1 241 944
Maksutuotot	48 640	60 000	55 000	55 000	55 000
Tuet ja avustukset	374 198	100 000	136 760	136 760	136 760
Muut toimintatuotot	164 444	200 000	150 000	150 000	150 000
Toimintakulut yhteensä	**-16 353 154**	**-16 137 597**	**-16 489 060**	**-16 767 526**	**-16 992 976**
Henkilöstökulut	-10 242 617	-10 582 515	-10 194 260	-10 472 726	-10 698 176
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv.	-8 324 509	-8 569 675	-8 184 600	-8 415 676	-8 602 666
Henkilösivukulut	-1 918 108	-2 012 840	-2 009 660	-2 057 050	-2 095 510
Eläkekulut	-1 717 144	-1 757 130	-1 726 680	-1 766 180	-1 798 170
Muut henkilösivukulut	- 200 964	- 255 710	- 282 980	- 290 870	- 297 340
Palvelujen ostot	-3 562 827	-3 018 207	-3 701 418	-3 701 418	-3 701 418
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 365 774	- 326 910	- 360 580	- 360 580	- 360 580
Muut toimintakulut	-2 181 936	-2 209 965	-2 232 802	-2 232 802	-2 232 802
Toimintakate	**-14 410 897**	**-14 377 597**	**-14 905 356**	**-15 183 822**	**-15 409 272**
Suunnitelman muk. poistot	-47 256	-37 422	-42 080	-23 440	-16 240
Tilikauden tulos	**-14 458 131**	**-14 415 019**	**-14 947 436**	**-15 207 262**	**-15 425 512**

TOIMIALA 20 SIVISTYSPALVELUT

PALVELU 230 VAPAA-AIKAPALVELUT

TILIVELVOLLINEN Sivistysjohtaja

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Palvelualueen kokonaisuuteen kuuluvat Vesihelmi, liikuntapalvelut, nuorisopalvelut, kirjastopalvelut, museo sekä yleinen kulttuuritoiminta.

Vesihelmi ja liikuntapalvelut tukevat liikuntaharrastuksen aloittamista ja kannustavat terveelliseen elämäntapaan. Tavoitteena ovat hyvinvoivat ja toimintakykyiset kuntalaiset. Liikuntapalveluja tarjotaan kaiken ikäisille erityisryhmiä unohtamatta. Lisäksi tarjotaan monipuolisia tiloja ja puitteita kilpa- ja harraste-urheilulle, omaehtoiselle liikkumiselle ja virkistäytymiselle sekä matkailulle.

Nuorisopalvelut tekee nuorisotyötä, koulunuorisotyötä sekä etsivää nuorisotyötä. Nuorisopalvelut järjestää laadukkaita nuorisopalveluita iltaisin nuorisotilassa ja monipuolisesti koulujen loma-aikana. Kaikki järjestettävä toiminta on ennaltaehkäisevää ja toiminnassa noudatetaan vaatimusta, etteivät tilaisuuksiin osallistujat ole nauttineet alkoholia.

Palvelualue tuottaa museo-, kirjasto- ja tietopalveluita ja edistää alueensa eri ikäisten asukkaiden yhtäläisiä mahdollisuuksia tietoon ja yhteisen kulttuuriperinnön käyttöön. Kaupunkistrategian mukaiset laadukkaat palvelut tukevat perusopetusta, opiskelua, elinikäistä oppimista, elämänhallintaan tarvittavaa tiedonhankintaa, mielekästä vapaa-ajan käyttöä, yhteisöllisyyttä ja yhteisen kulttuurin syntymistä.

Strateginen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet
Hyvinvoivan kuntalaisen Forssa	Yhdenvertaisen osallisuuden ja osallistumisen mahdollistaminen laadukkaissa vapaa-aikapalveluissa, joita tarjoavat kirjasto-, museo, -liikunta ja nuorisopalvelut sekä Vesihelmi. Tavoitteena tarjota monipuolisesti ja laadukkaita palveluita, jotka mahdollistavat hyvinvoinnin kaikenikäisille ja erilaisia kiinnostuksen kohteita omaaville kuntalaisille.	Vesihelmen peruskorjaus. Nuorisopalvelujen koulunuorisotyö alakoulu -9 kehittäminen ja tilatyön uudistaminen. Ehkäisevän päihdetyön suunnitelman päivittäminen (osana hyvinvointikertomusta). Kulttuuripilotin toteuttaminen ja arvioinnin käynnistäminen. Museopalveluissa laadukkaiden palvelujen ja paikallisten ja kansainvälisten tapahtumien suunnittelu ja järjestäminen. Kiertonäyttelyn valmistaminen ja markkinointi teollisen tekstiilin kokoelmasta. Kouluille suunnattujen oppimateriaalien saavutettavuutta ja toimivuutta parannetaan.

	Liikuntapalvelut: liikunnanohjauksen kehittäminen (uuden liikunnanohjaajan palkkaaminen). Kirjastopalvelut: perustetaan monialainen lukutaitoa edistävä ryhmä. Lisätään vuoden aikana palvelualueiden ja muiden toimijoiden välistä yhteistyötä ja järjestetään yhteisiä tapahtumia hyvinvoinnin edistämiseksi. Indikaattori: vuosittain toistuva asiakastyytyväisyyskysely.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Hyvinvoiva kuntalainen keskiössä, vapaa-aikapalveluiden laadukkaat, saavutettavat ja osallistavat palvelut.

- Vesihelmen peruskorjauksen toteutus
- Esi- ja perusopetuksen tehostettu uimaopetus syyslukukaudella
- Nuorisopalvelujen kehittäminen, koulunuorisotyön alakoulu - 9 ja tilatyön ollessa keskiössä. Satsaus nuorisopalveluihin 75 000 (sis. 1,8 htv)
- Kulttuuripalvelujen kehittäminen, 0,4 htv kulttuurikoordinaattori ja kulttuurikasvatussuunnitelman uudistaminen sekä kulttuuriohjelman uudistaminen. 25 000 euron satsaus kulttuuripalveluihin mahdollistaa kulttuurikumppanuuden kautta uusien yhteistyön muotojen löytymistä kulttuurityössä ja yhdistysten tuottamissa tapahtumatuotannoissa.
- Liikunnan ohjaajan palkkaaminen mahdollistaa monipuolisemmat ja laadukkaat liikuntapalvelut
- Kirjaston kokoelmapolitiikan päivitys
- Museopalveluiden kansainvälisten ja paikallisten tapahtumien suunnittelu ja toteutus
- "Taidereformi" eli kaupungin taidekokoelmien läpikäynti ja teosten uudelleensijoittaminen kaupungin tiloihin.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

- Vesihelmi poissa käytöstä 1.9.2026 asti.
- Vesihelmen vuokramenojen lisäys edellisiin vuosiin n.1,4 miljoonaa.
- 1,8 htv nuorisopalvelut, 1 htv liikuntapalvelut ja 0,4 htv kulttuuripalvelut. Nuorisopalvelujen ja liikuntapalvelujen lisäykset vakinaiseen henkilöstöön.
- Jäähallin pääomavuokra nousi 43 000 €
- sisäiset ICT menot nousivat vapaa-aikapalveluiden useassa yksikössä 2 000–10 000 €/yksikkö.

Taloussuunnitelma 2026–2028

Forssa Textile Week 2027 -tapahtuman sisällön ja talouden suunnittelu ja valmistelu.

Riskianalyysi

Sisäisten vuokrakulujen kasvu.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

- Taksojen tarkistus
- Eläköitymisen hyödyntäminen.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Nuorisopalveluiden käynnit	20 500	23 000	23 000	23 000
Kirjastokäynnit	104 000	105 000	105 000	105 000
Museokäynnit	11 000	11 000	11 000	11 000
Jäähallin harrastajamäärät (ei katsojat tms)	27 000	27 000	27 000	27 000
Harjoitushallin harrastajamäärät (ei katsojat tms.)	22 000	22 000	22 000	22 000
Feeniksin kävijämäärä illat ja viikonloput	26 000	26 000	26 000	26 000
Vesihelmen kokonaiskävijämäärä * sis. kaikki ohjatut ryhmäliikuntatunnit	73 000	60 000	180 000	180 000
Henkilötyövuodet	40	43,2	43,2	43,2
Tilat m²	21 360	21 360	21 360	21 360

MÄÄRÄRAHAT

230 VAPAA-AIKAPALVELUT	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Tuotot	1 528 564	1 084 400	911 150	1 468 487	1 468 487
Kulut	-6 044 102	-5 367 506	-6 026 269	-6 567 461	-6 635 782
Netto	**-4 515 538**	**-4 283 106**	**-5 115 119**	**-5 098 974**	**-5 167 295**

Talous	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot yhteensä	**1 528 564**	**1 084 400**	**911 150**	**1 468 487**	**1 468 487**
Myyntituotot	871 669	449 600	294 650	830 497	830 497
Maksutuotot	97 314	116 000	94 000	94 000	94 000
Tuet ja avustukset	205 907	170 000	172 000	172 000	172 000
Muut toimintatuotot	353 675	348 800	350 500	371 990	371 990
Toimintakulut yhteensä	**-6 044 102**	**-5 367 506**	**-6 026 269**	**-6 567 461**	**-6 635 782**
Henkilöstökulut	-2 033 085	-1 896 854	-2 020 840	-2 301 780	-2 370 101
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv.	-1 661 374	-1 539 664	-1 633 240	-1 875 900	-1 932 571
Henkilösivukulut	- 371 712	- 357 190	- 387 600	- 425 880	- 437 530
Eläkekulut	- 332 898	- 311 190	- 331 130	- 361 110	- 370 790
Muut henkilösivukulut	-38 813	-46 000	-56 470	-64 770	-66 740
Palvelujen ostot	- 858 540	- 665 304	- 665 394	- 848 694	- 848 694
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 564 531	- 266 285	- 268 485	- 334 115	- 334 115
Avustukset	-37 600	-37 600	-37 600	-37 600	-37 600
Muut toimintakulut	-2 550 345	-2 501 463	-3 033 950	-3 045 272	-3 045 272
Toimintakate	**-4 515 538**	**-4 283 106**	**-5 115 119**	**-5 098 974**	**-5 167 295**
Suunnitelman muk. poistot	-44 771	-65 840	-76 030	-79 240	-90 400
Tilikauden tulos	**-4 560 321**	**-4 348 946**	**-5 191 149**	**-5 178 214**	**-5 257 695**

TOIMIALA 20 SIVISTYSPALVELUT

PALVELU 240 TAIDE- JA KOULUTUSKESKUS ELLI

TILIVELVOLLINEN Rehtori

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Korkeatasoisen lukiokoulutuksen, taiteen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön tarjoaminen Forssan yhteislyseossa (lukio), Lounais-Hämeen musiikkiopistossa, Forssan kuvataidekouluissa ja Wahren-opistossa (kansalaisopisto).

Strateginen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet
Taloudellinen järkivihreys	Olemassa olevien resurssien hyödyntäminen ja kierrätysmateriaalien laaja käyttö.	Oppilasyhteistyön kautta resurssien hyvä käyttö, kestävän kehityksen opettaminen ja toteuttaminen.
Ajantasaisen organisaation ja innovatiivisen toimintakulttuurin Forssa	Taide- ja koulutuskeskus Elli pystyy tarjoamaan uudenlaista, eri kohderyhmille tarjottavaa laadukasta opetusta.	Yhteistyöprojektit.
Yhdenvertaiset koulutusmahdollisuudet takaava Forssa	Laadukkaan ja monipuolisen opetuksen tarjoaminen.	Oppilaitosyhteistyö, laadukkaat hankkeet.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Yhteistyön syventäminen oppilaitosten välillä. Kestävän kehityksen strategian laadinta. Lukion painopisteiden (urheiluakatemia, kuvataide- ja muotoilulinja, musiikkilinja, oppimisen tuki, Erasmus-hanke) laadukas toteuttaminen sekä erityisopetuksen vahvistaminen. Kansalaisopistossa osaamisperusteisten kurssien tarjonnan laajentaminen ja opintoryhmien lisääminen eri kohteissa talousarvion raamissa. Kuvataidekoulussa näkyvyyden lisääminen ja yhteistyökurssien toteuttaminen
Musiikkiopiston toiminnan painopisteitä: taiteen perusopetuksen tunnettuuden lisääminen sekä kuntayhteistyön ja kuntapaikkojen säilymisen varmistaminen.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Lukion valtionosuus on kasvanut edelleen. Lukion opiskelijoiden tuen ja erityisopetuksen tarve on kasvanut.

Taloussuunnitelma 2026–2028

Talous ja toiminta sopeutetaan oppilasmäärään.

Riskianalyysi

Mahdollinen oppilaskato eri oppilaitoksissa ja siihen reagoiminen. Osallistumismaksujen liian suuri korotus (esim. Wahren-opiston kurssimaksut suhteessa lähiseudun opistoihin).

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Oppilaitosyhteistyö (Ellin sisällä ja muiden seutukuntien oppilaitosten kanssa).
Voimakas toimintojen priorisointi.
Kansainvälisten opiskelijoiden määrän optimointi.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kansalaisopiston opiskelijamäärä	1 800	1 800	1 800	1 800
Kuvataidekoulun opiskelijamäärä	290	300	300	300
Lukion opiskelijamäärä	450	435	410	380
Musiikkiopiston opiskelijamäärä	430	430	430	430
Kansalaisopiston taiteen perusopetustunnit	800	800	800	800
Kansalaisopiston opetustunnit yhteensä	4 500	4 400	4 300	4 300
Lukion opetustunnit	17 700	17 500	16 400	14 500
Musiikkiopiston opetustunnit (sis. myös avoimen opetuksen)	13 730	13 730	13 730	13 730
Kuvataidekoulun opetustunnit	2 550	2 550	2 550	2 550
Henkilötyövuodet	59	58	57	56
Tilat m²	8 428	8 428	8 428	8 428

MÄÄRÄRAHAT

240 TAIDE- JA KOULUTUSKESKUS ELLI	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Tuotot	1 118 476	1 223 190	1 286 200	1 286 200	1 286 200
Kulut	-5 587 776	-5 570 623	-5 809 206	-5 915 383	-6 001 379
Netto	**-4 469 300**	**-4 347 433**	**-4 523 006**	**-4 629 183**	**-4 715 179**

Talous	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot yhteensä	**1 118 476**	**1 223 190**	**1 286 200**	**1 286 200**	**1 286 200**
Myyntituotot	560 432	554 500	538 900	538 900	538 900
Maksutuotot	332 800	321 000	357 200	357 200	357 200
Tuet ja avustukset	148 263	314 990	235 000	235 000	235 000
Muut toimintatuotot	76 982	32 700	155 100	155 100	155 100
Toimintakulut yhteensä	**-5 587 776**	**-5 570 623**	**-5 809 206**	**-5 915 383**	**-6 001 379**
Henkilöstökulut	-3 637 009	-3 688 775	-3 874 250	-3 980 427	-4 066 423
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv.	-2 971 321	-2 993 105	-3 127 470	-3 215 577	-3 286 873
Henkilösivukulut	- 665 689	- 695 670	- 746 780	- 764 850	- 779 550
Eläkekulut	- 595 487	- 606 350	- 639 230	- 654 300	- 666 490
Muut henkilösivukulut	-70 201	-89 320	- 107 550	- 110 550	- 113 060
Palvelujen ostot	- 789 937	- 701 788	- 687 910	- 687 910	- 687 910
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 242 778	- 313 900	- 253 930	- 253 930	- 253 930
Avustukset	-2 856	0	0	0	0
Muut toimintakulut	- 915 195	- 866 160	- 993 116	- 993 116	- 993 116
Toimintakate	**-4 469 300**	**-4 347 433**	**-4 523 006**	**-4 629 183**	**-4 715 179**
Suunnitelman muk. poistot	-6 318	-4 710	0	0	0
Tilikauden tulos	**-4 475 617**	**-4 352 143**	**-4 523 006**	**-4 629 183**	**-4 715 179**

TOIMIALA 20 SIVISTYSPALVELUT

PALVELU 250 VARHAISKASVATUKSEN PALVELUT

TILIVELVOLLINEN Varhaiskasvatus- ja perusopetuspäällikkö

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Varhaiskasvatuksen palvelualue vastaa lakisääteisten varhaiskasvatus- ja esiopetuspalvelujen järjestämisestä ja kehittämisestä sellaisin toimintamuodoin ja laajuuksin, kuin Forssassa esiintyvä tarve edellyttää.
Palvelualue vastaa myös lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tukemisesta.

Varhaiskasvatuspalvelut tukevat forssalaisten lasten kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa.

Varhaiskasvatuksen järjestäminen ja edelleen kehittäminen tähtää kokonaisuudessaan kaupunkistrategian mukaisesti järkivihreän ja lapsiystävällisen kaupungin toteuttamiseen sekä alle kouluikäisten lasten kokonaishyvinvoinnin edistämiseen.

Strateginen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet
Hyvinvoivan kuntalaisen Forssa	Liikuntakasvatuksen lisääminen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa	Aloitetaan Liikkuva varhaiskasvatus ohjelma. Tehdään nykytilan arviointi jokaisessa ryhmässä.
Yhdenvertaiset koulutusmahdollisuudet takaava Forssa	Kielitietoisuuden vahvistaminen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa	Jokaisessa ryhmässä luetaan vähintään kaksi kirjaa viikossa vuorovaikutteisesti monipuoliset tekstit huomioiden. (Valssi). Ryhmissä sadutetaan lapsia vähintään kaksi kertaa toimintavuoden aikana, kuvatuki tarpeen mukaan apuna. (Valssi). Kielipeda - kielitietoisen oppimisympäristön arviointi.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Kehittämisen painopisteenä on asiakaskunnan moninaistumisesta johtuviin tarpeisiin vastaaminen sekä palvelujen sisällön että henkilöstön osaamisen tukemisen osalta.
Taloudenhallinnassa painopisteinä ovat palvelujen sopeuttaminen palvelutarpeeseen sekä niiden ja käytettävissä olevien resurssien pedagogisesti kestävä organisointi. Lisäksi keskitytään kelpoisen henkilökunnan aktiiviseen rekrytointiin.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Lapsimäärän lasku sekä etenkin vieraspaikkakuntalaisten vähäinen määrä laskevat toimintatuottoja.

Taloussuunnitelma 2026–2028

Arvion varhaiskasvatusikäisten lasten määrän vähenemisestä toteutuessa voidaan suunnitelmakaudella luopua Akvarellin päiväkodin filiaalista (Pikku-Akvarelli).
Palvelutarpeen vähetessä myös lakisääteisen henkilöstön määrä vähenee.

Vuonna 2030 voimaan astuvan lakimuutokseen varautuminen. Muutoksen jälkeen vähintään 2/3 vakan henkilökunnasta tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus.

Riskianalyysi

Riskinä edellisen vuosien tapaan kelpoisen henkilöstön saanti etenkin varhaiskasvatuksen sosionomien, opettajien ja erityisopettajien tehtäviin.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Suunnitelmallinen palvelutarpeen arviointi ja arviointiin perustuvat toimenpiteen palvelutarjonnassa sekä palvelujen organisoinnissa.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
0-6 -vuotiaiden ikäluokka (lkm)	662	596*)	568	527
1-6 -vuotiaiden osallistumisaste varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen (%)	89	80	78	78
Varhaiskasvatuksen lapsimäärä				
1-2 -vuotiaat	116	98	101	101
3-5 -vuotiaat	284	282	240	214
esioppilaat **)	112	98	111	97
Henkilöstö nimikkeittäin (lkm)				
varhaiskasvatuksen opettajat	35	26	28	28
varhaiskasvatuksen sosionomit	6	8	10	15
varhaiskasvatuksen lastenhoitajat *(joista 3 kiertävää sijaista)*	60	50	43	29
varhaiskasvatuksen erityisopett.	5	5	5	5
muut *(pk-johtajat, pphoitajat, vto:t, pk-työntekijät, palv.koord., hanketyöntekijät, vk-päällikkö)*	36	32	30	28
Henkilötyövuodet	145	121	114	105
Tilat m²	10 988	10 988	10 077	10 077

*) vuonna 2026, 2027 ja 2028 syntyneiden ikäluokat arvioitu 70:ksi.

**) lapsia, joilta puuttuu henkilötunnus tai ei ole väestörekisterissä on palveluissa n. 10 ja he vaikuttavat palveluihin osallistuvien lasten määrään

MÄÄRÄRAHAT

250 VARHAISKASVATUKSEN PALVELUT	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Tuotot	521 460	416 000	407 000	407 000	407 000
Kulut	-9 382 597	-9 314 275	-9 520 095	-9 757 619	-9 949 754
Netto	**-8 861 137**	**-8 898 275**	**-9 113 095**	**-9 350 619**	**-9 542 754**

Talous	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot yhteensä	**521 460**	**416 000**	**407 000**	**407 000**	**407 000**
Myyntituotot	35 891	50 000	15 000	15 000	15 000
Maksutuotot	299 289	277 000	285 000	285 000	285 000
Tuet ja avustukset	186 280	89 000	107 000	107 000	107 000
Toimintakulut yhteensä	**-9 382 597**	**-9 314 275**	**-9 520 095**	**-9 757 619**	**-9 949 754**
Henkilöstökulut	-6 360 856	-6 341 008	-6 287 070	-6 524 594	-6 716 729
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv.	-5 144 846	-5 146 738	-5 069 900	-5 266 934	-5 426 379
Henkilösivukulut	-1 216 010	-1 194 270	-1 217 170	-1 257 660	-1 290 350
Eläkekulut	-1 090 894	-1 040 720	-1 041 650	-1 075 350	-1 102 600
Muut henkilösivukulut	- 125 116	- 153 550	- 175 520	- 182 310	- 187 750
Palvelujen ostot	-1 796 690	-1 794 917	-2 049 110	-2 049 110	-2 049 110
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-39 450	-36 500	-47 300	-47 300	-47 300
Avustukset	- 380 368	- 360 000	- 320 000	- 320 000	- 320 000
Muut toimintakulut	- 805 233	- 781 850	- 816 615	- 816 615	- 816 615
Toimintakate	**-8 861 137**	**-8 898 275**	**-9 113 095**	**-9 350 619**	**-9 542 754**
Suunnitelman muk. poistot	-11 405	-9 395	-10 290	-12 590	-16 590
Tilikauden tulos	**-8 872 542**	**-8 907 670**	**-9 123 385**	**-9 363 209**	**-9 559 344**

TOIMIALA 20 SIVISTYSPALVELUT

PALVELU 280 HYVINVOINTI- JA KEHITYSPALVELUT

TILIVELVOLLINEN Hyvinvointi- ja kehityspäällikkö

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Hyvinvointi ja kehitys -palvelualue toteuttaa kuntastrategiaa ja kaupungin strategisia tavoitteita hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta, kotoutumista sekä työllistymistä ja työllistämistä edistävillä palveluilla ja toiminnoilla.

HyTeTu-työtä määrittää lainsäädännön lisäksi alueellisessa yhdyspintatyössä hyväksytty puitesopimus ja muut laaditut asiakirjat sekä valtuuston hyväksymät asiakirjat. Hyvinvointipalvelut tuottavat seuranta- ja arviointimateriaalia sekä tukevat kaupungin palveluja näiden hyvinvointityössä.

Palvelualueen työllistymistä ja työllistämistä edistävät toimet rakentavat elinvoimaa toteuttamalla yhdessä TyöHämeen, OmaHämeen ja muiden yhteistyökumppaneiden sekä yritysten kanssa monialaisia palveluratkaisuja työnhakijoille ja työnantajille.

Kotoutumispalvelut tukevat pitovoimaista kotoutumista, edistävät kuntaan muuttoa sekä koordinoivat kotoutumista edistävän toiminnan osalta palvelujen monialaista yhteensovittamista.

Strateginen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet
Ajantasaisen organisaation ja innovatiivisen toimintakulttuurin Forssa	Oman organisaation työllistymistä ja työllistämistä edistävät palvelut ovat selkeät ja tukevat tarkoituksenmukaisesti työllisyysalueen palvelutarjontaa.	Laaditaan Työllisyysohjelma kaupungin työllisyyspalveluja linjaavaksi asiakirjaksi.
	Palvelualueen toiminnan suunnittelu, kehittäminen ja toiminnan toteutus perustuu tiedolla johtamiseen.	Pilotoidaan HyKe-palvelualueen suunnittelu- ja seurantajärjestelmiin perustuvaa seurantakokonaisuutta työalueittain.
Erinomaisesta yrittäjäilmastostaan tunnettu Forssa	Forssan kaupungin työllisyyspalveluilla on käytössään työllisyyttä tukevia yrittäjäystävällisiä ratkaisuja.	Määritellään ja otetaan käyttöön yrityksille ja yhdistyksille suunnatut kaupungin työllistämisen tuet.
Hyvinvoivan kuntalaisen Forssa	Forssan seudulla asuvien maahan muuttaneiden henkilöiden suomen kielen oppimisen tukeminen on merkittävä osa kotoutumisen edistämistä.	Määritellään ja vakiinnutetaan Kotouttamon suomen kielen perehdyttämisen -kokonaisuus.
	Kaupungin toimilla edistetään kuntalaisten arjen aktiivisuutta ja yhteisöllisyyden kokemuksia.	Hyvinvointitalon toimintakonsepti vakiinnutetaan ja Ystävän kammarin tuleva toimintakonsepti selvitetään.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Kaupungin roolin ja omien toimintaprosessien vakiinnuttaminen monitoimijaisessa toimintaympäristössä.

Tuloksellinen yhteistyö työllisyysalueen ja muiden työllisyyttä edistävien tahojen kanssa.

Palvelualueen sisäisen yhteistyön lisääminen sekä kaikkien työalueiden - kotoutumisen, työllistämisen ja hyvinvoinnin edistämisen - toiminnan seurantakokonaisuuden vakiinnuttaminen.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Kaupungin omien ajantasaisten työllisyyttä tukevien palvelujen ja tuotteiden huomiointi.

Taloussuunnitelma 2026–2028

Suunnitelmakaudelle suunnitellut työllisyyden ja kotoutumisen edistämisen toimintaympäristön ja ohjausjärjestelmän muutokset (esim. korkea työttömyys, vähenevä maahanmuutto ja kotoutumispalvelujen tarve, kuntouttavan työtoiminnan siirto kunnille, työllisyysalueelle maksettavien kuntaosuuksien määräytymisperusteiden muutos) vaativat toteutuessaan eritasoista huomiota sekä valmistautumista tarkoituksenmukaisesti mitoitettuihin, oikein kohdennettuihin ja mahdollisesti uudelleen organisoituihin palveluihin.

Riskianalyysi

Työttömyys pysyy edelleen korkealla tasolla, mikä aiheuttaa sekä työttömyysetuuksien kuntaosuuksien kasvua että alenemaa asukkaiden kokonaishyvinvointiin.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Säännölliseen ja tarkoituksenmukaiseen seurantaan ja arviointiin perustuva ennakoiva työote ja oikea-aikaiset ratkaisut palveluiden kohdentamisessa kaikkien palvelualueen työalueiden osalta.
Vahva yhteistyö muiden palvelualueen työalueiden tavoitteiden mukaisesti työskentelevien kanssa.

Mahdollisuuksien selvittäminen työllisyyden ja hyvinvoinnin työalueiden tulopohjan kasvattamiseen.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Työllisyysetuuksien kuntaosuus (ka €/kk)	170 833	195 000	180 000	180 000
Suomen kielen perehdytyskurssille osallistuneet (hlö)	-	50	50	50
Ei-monialaiset / monialaiset kotoutumissuunnitelmat (kpl)	20 / -	10 / 30	10 / 30	10 / 30
Forssan HYTE-kerroin	62	62	70	80
Henkilötyövuodet	21	21	19	18
Tilat m²	2 538,5	1 961	1 961	1 961

MÄÄRÄRAHAT

280 HYVINVOINTI- JA KEHITYSPALVELUT	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Tuotot	1 843 912	1 532 003	2 125 100	2 125 100	2 125 100
Kulut	-2 872 834	-6 004 521	-6 625 892	-6 670 731	-6 706 995
Netto	**-1 028 922**	**-4 472 518**	**-4 500 792**	**-4 545 631**	**-4 581 895**

Talous	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot yhteensä	**1 843 912**	**1 532 003**	**2 125 100**	**2 125 100**	**2 125 100**
Myyntituotot	806 847	1 060 000	879 700	879 700	879 700
Tuet ja avustukset	1 035 715	457 003	1 235 000	1 235 000	1 235 000
Muut toimintatuotot	1 350	15 000	10 400	10 400	10 400
Toimintakulut yhteensä	**-2 872 834**	**-6 004 521**	**-6 625 892**	**-6 670 731**	**-6 706 995**
Henkilöstökulut	-1 268 629	- 957 470	-1 175 780	-1 220 619	-1 256 883
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv.	-1 035 239	- 785 160	- 961 920	- 999 119	-1 029 223
Henkilösivukulut	- 233 389	- 172 310	- 213 860	- 221 500	- 227 660
Eläkekulut	- 209 367	- 148 870	- 180 730	- 187 090	- 192 230
Muut henkilösivukulut	-24 022	-23 440	-33 130	-34 410	-35 430
Palvelujen ostot	- 303 126	-2 405 770	-2 375 776	-2 375 776	-2 375 776
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 294 651	- 346 700	- 323 642	- 323 642	- 323 642
Avustukset	- 796 562	-2 078 000	-2 540 000	-2 540 000	-2 540 000
Muut toimintakulut	- 209 867	- 216 581	- 210 694	- 210 694	- 210 694
Toimintakate	**-1 028 922**	**-4 472 518**	**-4 500 792**	**-4 545 631**	**-4 581 895**
Suunnitelman muk. poistot	-4 972	-1 797	-4 550	-8 550	-12 550
Tilikauden tulos	**-1 033 894**	**-4 474 315**	**-4 505 342**	**-4 554 181**	**-4 594 445**

TOIMIALA 20 SIVISTYSPALVELUT

PALVELU 290 TERVEYSPALVELUT

TILIVELVOLLINEN Sivistysjohtaja

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Terveyspalvelut koostuvat Riihimäen kaupungilta ostettavista ympäristöterveydenhuollon palveluista.

290 TERVEYSPALVELUT	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-364 093	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000
Netto	**-364 093**	**-350 000**	**-350 000**	**-350 000**	**-350 000**

Talous	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot yhteensä	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Myyntituotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot					
Toimintakulut yhteensä					
Henkilöstökulut					
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv.					
Henkilösivukulut					
Eläkekulut					
Muut henkilösivukulut					
Palvelujen ostot	-364 093	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Avustukset					
Muut toimintakulut					
Toimintakate	**-364 093**	**-350 000**	**-350 000**	**-350 000**	**-350 000**
			0	0	0
Suunnitelman muk. poistot			0	0	0
Tilikauden tulos	**-364 093**	**-350 000**	**-350 000**	**-350 000**	**-350 000**

4.4. TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI

TOIMIALA 50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI

PALVELU 500 TEKNISEN JA YMPÄRISTÖTOIMEN HALLINTO JA MAASEUTUPALVELUT

TILIVELVOLLINEN Tekninen johtaja

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Teknisen ja ympäristötoimen johtaminen. Lautakuntatyöskentelyn koordinointi. Yhteydenpito teknisen ja ympäristötoimen asioissa kaupungin muihin hallintokuntiin, ympäristökuntiin ja muihin sidosryhmiin. Henkilöstön osaamisen ja hyvinvoinnin edistäminen. Maaseutupalvelut.

Strateginen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet
Taloudellinen järkivihreys	Uusien liiketoimintamahdollisuuksien edistäminen	Palvelinkeskushankkeen aktiivinen ja asiakaslähtöinen tukeminen ja edistäminen.
Ihmisystävällinen järkivihreys	Toimialan työtyytyväisyyden kehittäminen	Siqni kyselyyn vastaaminen mahdollisimman laajasti ja kyselyn osoittamien toimenpiteiden toteuttaminen koko toimialalla.
	Toimialan työtyytyväisyyden kehittäminen	Työntekijöiden koulutusmahdollisuuksien turvaaminen.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Palvelinkeskushankkeen edistäminen.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Taloussuunnitelma 2026–2028

Toimialan palvelutuotannon sopeuttaminen tarvittaessa kasvavaan tai vähenevään palvelutarpeeseen.

Riskianalyysi

Palvelinkeskushankkeen onnistuminen ei ole ainoastaan kaupungin toimenpiteistä riippuvainen vaan siihen vaikuttavat myös valtakunnalliset ja geopoliittiset olosuhteet sekä yrityksen omat ratkaisut.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Koko toimialan talouden toteutuman tiivis seuranta ja havaittuihin poikkeamiin puuttuminen ajoissa. Onnistuminen uusien liiketoimintojen hankkimisessa.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Henkilötyövuodet	2,5	2,5	2,5	2,5
Tilat m²	80	80	80	80

MÄÄRÄRAHAT

500 TEKNISEN JA YMPÄRISTÖTOIMEN HALLINTO JA MAASEUTUPALVELUT	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Tuotot	34 430	1 200	2 000	2 000	2 000
Kulut	- 425 431	- 356 220	- 391 880	- 383 270	- 383 270
Netto	**- 391 001**	**- 355 020**	**- 389 880**	**- 381 270**	**- 381 270**

Talous	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot yhteensä	**34 430**	**1 200**	**2 000**	**2 000**	**2 000**
Myyntituotot	2 930	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	31 500	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	1 200	2 000	2 000	2 000
Toimintakulut yhteensä	**- 425 431**	**- 356 220**	**- 391 880**	**- 383 270**	**- 383 270**
Henkilöstökulut	- 226 911	- 221 560	- 240 110	- 240 110	- 240 110
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv.	- 187 379	- 182 190	- 196 670	- 196 670	- 196 670
Henkilösivukulut	-39 532	-39 370	-43 440	-43 440	-43 440
Eläkekulut	-35 341	-33 930	-36 630	-36 630	-36 630
Muut henkilösivukulut	-4 191	-5 440	-6 810	-6 810	-6 810
Palvelujen ostot	- 170 710	- 112 540	- 124 450	- 115 840	- 115 840
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 002	-1 400	-1 600	-1 600	-1 600
Muut toimintakulut	-26 808	-20 720	-25 720	-25 720	-25 720
Toimintakate	**- 391 001**	**- 355 020**	**- 389 880**	**- 381 270**	**- 381 270**
Suunnitelman muk. poistot	-5 528	0	0	0	0
Tilikauden tulos	**- 396 529**	**- 355 020**	**- 389 880**	**- 381 270**	**- 381 270**

TOIMIALA 50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI

PALVELU 510 MAANKÄYTTÖPALVELUT

TILIVELVOLLINEN Kaupungingeodeetti

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Maanhankinta ja -luovutus sekä kaupungin omistamien maa- ja vesialueiden isännöinti.
Paikkatieto-, kartta- ja mittauspalvelut.
Seudullisen (Humppila, Jokioinen, Somero, Tammela ja Ypäjä) paikkatietojärjestelmän ja internet-karttapalvelun ylläpito ja kehittäminen.
Asemakaava-alueen kiinteistörekisterinpito ja sillä tapahtuvat kiinteistötoimitukset.

Strateginen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet
Erinomaisesta yrittäjäilmastostaan tunnettu Forssa	Kaupungilla on tarjota riittävästi erilaisia tontteja yritysten tarpeisiin.	Maanhankintaan vuosittain varattua määrärahaa tulee käyttää tarkoituksenmukaisesti hankkimalla mm. sellaista maata, jota voidaan kaavoittaa monipuolisen yritystoiminnan tarpeisiin.
Taloudellinen järkivihreys	Kaupungin edunvalvonta yksityistieasioissa.	Viranhaltija osallistuu tarvittaessa tiekuntien vuosi- ja muihin kokouksiin.
Hyvinvoivan kuntalaisen Forssa	Kaupungilla on tarjota riittävästi erilaisia tontteja asumisen tarpeisiin.	Maanhankintaan vuosittain varattua määrärahaa tulee käyttää tarkoituksenmukaisesti hankkimalla mm. sellaista maata, jota voidaan kaavoittaa monipuolisen asumisen tarpeisiin.
Ekologinen järkivihreys	Loimijoen alueen virkistys- ja suojelukäytön edistäminen.	Määrärahatarpeen selvittäminen vuodelle 2027 Maanmittauslaitoksen suorittamasta osakaskuntien kiinteistöteknisestä yhdistämisestä.
Luonnon ja rakennetun ympäristön monimuotoisuutta ja tasapainoa vaaliva Forssa	Kaupungilla on tarjota riittävästi rakentamisesta vapaita virkistysalueita.	Maanhankintaan vuosittain varattua määrärahaa tulee käyttää tarkoituksenmukaisesti hankkimalla mm. sellaista maata, jota voidaan käyttää virkistystoiminnan tarpeisiin.
Hyvinvoivan kuntalaisen Forssa	Kuntalaisten henkisestä ja fyysisestä hyvinvoinnista huolehditaan myös haja-asutusalueilla valitsemalla jokin tätä edistävä kehittämiskohde	Pilotointikohteeksi otetaan Matkun urheilukentän alue, jota kehitetään määrärahojen puitteissa yhdessä kyläyhdistyksen sekä muiden halukkaiden toimijoiden kanssa. Pilotointihanke ulottuu myös suunnitelmavuosille 2027–2028. Selvitetään myös mahdollisuutta tukirahan saamiselle yhteiskunnalta.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Loimijokeen rajoittuvien osakaskuntien yhdistämisprojekti etenee resurssipulan vuoksi supistuneena.
Tonttien myyntiä edistetään niiden jatkuvalla kunnossapidolla ja siistimisellä.
Toimintaa sopeutetaan vähentyneisiin henkilöresursseihin.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Tontinmyynnin toteutuminen on riippuvainen yleisestä taloussuhdanteesta ja -kehityksestä.
Maanhankinnan lisämäärärahatarve saattaa ilmetä talousarviovuoden aikana, jolloin asia käsitellään lisämäärärahana.

Taloussuunnitelma 2027–2028

Tontinmyynnin toteutuminen on riippuvainen yleisestä taloussuhdanteesta ja -kehityksestä.
Maanhankinnan lisämäärärahatarve saattaa ilmetä talousarviovuoden aikana, jolloin asia käsitellään lisämäärärahana.

Riskianalyysi

Tontinmyynti ei toteudu suunnitellusti.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Uusien toimintatapojen ennakkoluuloton soveltaminen.
Raja-aitojen madaltaminen toimialan sisällä palvelualueiden välillä.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Rekisteröidyt kiinteistöt kpl	20	20	20	20
Luovutetut tontit kpl	10	10	10	10
Vuokratut viljelysmaat ha	250	250	250	250
Henkilötyövuodet	5,2	5,2	5,2	5,2
Tilat m²	121	121	121	121

MÄÄRÄRAHAT

510 MAANKÄYTTÖPALVELUT	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Tuotot	723 003	723 048	764 178	734 178	734 178
Kulut	- 719 597	- 562 780	- 705 450	- 658 790	- 658 790
Netto	**3 406**	**160 268**	**58 728**	**75 388**	**75 388**

Talous	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot yhteensä	**723 003**	**723 048**	**764 178**	**734 178**	**734 178**
Myyntituotot	0	20 000	1 000	1 000	1 000
Maksutuotot	181 294	93 000	130 000	100 000	100 000
Muut toimintatuotot	541 709	610 048	633 178	633 178	633 178
Toimintakulut yhteensä	**- 719 597**	**- 562 780**	**- 705 450**	**- 658 790**	**- 658 790**
Henkilöstökulut	- 375 212	- 316 430	- 341 680	- 341 680	- 341 680
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv.	- 304 656	- 253 680	- 273 090	- 273 090	- 273 090
Henkilösivukulut	-70 556	-62 750	-68 590	-68 590	-68 590
Eläkekulut	-63 368	-55 170	-59 130	-59 130	-59 130
Muut henkilösivukulut	-7 187	-7 580	-9 460	-9 460	-9 460
Palvelujen ostot	- 298 814	- 205 110	- 295 880	- 284 220	- 284 220
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 174	-5 500	-9 200	-9 200	-9 200
Avustukset	0	0	-35 000	0	0
Muut toimintakulut	-39 398	-35 740	-23 690	-23 690	-23 690
Toimintakate	**3 406**	**160 268**	**58 728**	**75 388**	**75 388**
Suunnitelman muk. poistot	-4 607	-24 128	-10 130	-10 130	-8 200
Tilikauden tulos	**-1 201**	**136 140**	**48 598**	**65 258**	**67 188**

TOIMIALA 50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI

PALVELU 520 INFRAPALVELUT

TILIVELVOLLINEN Kunnallistekniikan päällikkö

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Infrapalvelut vastaa katujen, teiden, jalkakäytävien, kevyenliikenteenväylien, siltojen, padon, torin, katu- ja puistovalaistuksen, liikenteen opastus- ja ohjausjärjestelmien, kaiteiden, puistojen, uimarantojen, pururatojen, jalkapallo- ja tenniskenttien, Talsoilan pesäpallo- ja jääkentän, venepaikkojen, talous- ja puistometsien, seudullisten virkistysalueiden sekä yleisten alueiden suunnittelusta, rakentamisesta, rakennuttamisesta ja kunnossapidosta.

Strateginen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet
Ekologinen järkivihreys	Energiatehokkuuden parantaminen	Selvitetään ja toteutetaan infrapalveluiden kalustoon ja järjestelmiin energiatehokkaampia ja ekologisempia ratkaisuja.
Kiertotalouden edelläkävijä - Forssa	Materiaalien kierrättäminen	Vuosittain syntyvien ylijäämä maa-ainesten ja rakennusmateriaalien uusiokäyttö ja hyödyntäminen.
Luonnon ja rakennetun ympäristön monimuotoisuutta ja tasapainoa vaaliva Forssa	Vieraslajien torjuminen	Infrapalvelut torjuu alueiltaan pääasiallisesti haitallisia vieraslajeja ja pyrkii ennaltaehkäisemään vieraslajien leviämistä mm. kasvivalinnoilla.
Ilmastomuutosta hillitsevä ja kestävyyteen sitoutunut Forssa	Kevyen liikenteen olosuhteiden ja liikenneympäristön kehittäminen.	Toteutetaan kävelyn ja pyöräilyn edistämisohjelman mukaisia kehitystoimia ja parannetaan nykyisten kevyen liikenteen väylien turvallisuutta.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Kustannustehokas ja ennakoiva toiminta päätoimintavastuualueisiin keskittyen. Toiminnan kehittäminen kestävämpään suuntaan.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Katu- ja yleisten alueiden kunnossapidon ja vaatimusten kasvu.

Taloussuunnitelma 2026–2028

Henkilöstö vähenee suunnitelmavuosilla eläköitymisen kautta.

Riskianalyysi

Talvikunnossapidon kustannukset ovat hyvin riippuvaisia keliolosuhteista ja viime vuosina talvet ovat olleet kovia.

Kaluston vanheneminen, kunnossapitoalueiden ja vaatimusten kasvu vaikuttavat henkilöstö-, kalusto- ja materiaaliresursseihin.

Maailman tilanteen ja inflaation vaikutukset energian, palvelujen ja materiaalien kustannustasoon.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Haasteellisiin ongelmatilanteisiin varautuminen ennakkoon kaluston ja olosuhteiden suhteen. Keskittymällä tarpeisiin ja vähentämällä toiveista voidaan jättää eläköitymisien myötä tyhjeneviä vakansseja täyttämättä.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kunnossapidettävät katualueet m	233 510	233 510	234 000	234 300
Puistot ym. R-luokka m² (hiilinielu)	1 131 245	1 131 245	1 153 983	1 153 983
Puistot ym. A-luokka m² (hiilinielu)	491 359	491 359	501 236	501 236
Puistot ym. M-luokka m² (hiilinielu)	9 468 702	9 468 702	9 659 023	9 659 023
Puistot ym. S-luokka m² (hiilinielu)	382 587	382 587	390 277	390 277
Kunnossapidettävät katualueet m/hlö	14 595	14 595	14 625	14 645
Katuvalaistuksen energia MWh	1 605	1 570	1 540	1 510
Henkilötyövuodet	32	32	31	30
Tilat m²	2 321	2 321	2 321	2 321

MÄÄRÄRAHAT

520 INFRAPALVELUT	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Tuotot	278 871	107 400	113 200	113 200	113 200
Kulut	-3 640 995	-3 615 295	-3 785 565	-3 757 005	-3 757 005
Netto	**-3 362 124**	**-3 507 895**	**-3 672 366**	**-3 643 805**	**-3 643 805**

Talous	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot yhteensä	**278 871**	**107 400**	**113 200**	**113 200**	**113 200**
Myyntituotot	157 765	30 200	35 000	35 000	35 000
Tuet ja avustukset	40 063	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	81 043	77 200	78 200	78 200	78 200
Toimintakulut yhteensä	**-3 640 995**	**-3 615 295**	**-3 785 565**	**-3 757 005**	**-3 757 005**
Henkilöstökulut	-1 607 369	-1 778 720	-1 864 550	-1 864 550	-1 864 550
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv.	-1 310 519	-1 471 800	-1 534 150	-1 534 150	-1 534 150
Henkilösivukulut	- 296 850	- 306 920	- 330 400	- 330 400	- 330 400
Eläkekulut	- 265 603	- 263 120	- 277 530	- 277 530	- 277 530
Muut henkilösivukulut	-31 246	-43 800	-52 870	-52 870	-52 870
Palvelujen ostot	-1 002 623	- 810 470	- 856 345	- 827 785	- 827 785
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 694 706	- 752 725	- 767 070	- 767 070	- 767 070
Avustukset	-35 000	0	0	0	0
Muut toimintakulut	- 301 296	- 273 380	- 297 600	- 297 600	- 297 600
Toimintakate	**-3 362 124**	**-3 507 895**	**-3 672 366**	**-3 643 805-**	**-3 643 805**
Suunnitelman muk. poistot	-2 138 329	-2 368 508	-2 448 260	-2 593 080	-2 406 120
Tilikauden tulos	**-5 500 453**	**-5 876 403**	**-6 120 626**	**-6 236 885**	**-6 049 925**

TOIMIALA 50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI

PALVELU 570 TILAPALVELUT

TILIVELVOLLINEN Kiinteistöpäällikkö

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Tilapalvelu vastaa kaupungin palvelutuotannon edellyttämien tarpeellisten, tarkoituksenmukaisten ja terveellisten toimitilojen hankinnasta ja ylläpidosta kustannustehokkaasti.

Strateginen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet
Taloudellinen järkivihreys	Energiatehokkuuden parantaminen kiinteistöissä.	Energiatehokkuustoimenpiteiden kartoitus. uusiutuvien energialähteiden investoinnit kiinteistöissä.
Erinomaisesta yrittäjäilmastostaan tunnettu Forssa	Edistetään ja kehitetään yhdessä yrittäjien kanssa kiinteistöjen ylläpitoa ja olosuhteita.	Kuunnellaan yrittäjien toiveita tilojen muunneltavuuksien osalta ja kehitetään sähköisiä ylläpidon järjestelmiä.
Omaleimainen ja historiastaan ylpeä Forssa	Kiinteistönhoidossa huomioidaan rakennuksen ja ympäristön arkkitehtuuri, suojeluarvot ja perinteiset ratkaisut. Kiinteistöjen ylläpidossa pyritään säilyttämään vanhoissa kohteissa perintö tuleville sukupolville.	Kohteiden ylläpidossa ja saneerauksissa pyritään suosimaan perinteisiä materiaaleja ja rakennusten henki pyritään ottamaan huomioon.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Käytöstä poistuneiden rakennusten vuokraaminen tai myynti. Sote -kiinteistöjen yhtiöittämisen toteutus.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Jäähallien ylläpito- ja käyttökustannukset siirtyvät Tilapalveluille. Tunnuslukujen HTV määrä on tarkennettu määräaikaisuudet huomioiden.

Taloussuunnitelma 2026–2028

Kaupungin sote -kiinteistöjen yhtiöittämisen toimintamallin vakiinnuttaminen. Yhtiöitettyjen kiinteistöjen tulot ja menot poistuvat vuoden 2026 talousarviosta alkaen.

Riskianalyysi

Sote -kiinteistöyhtiön perustaminen vuonna 2025 siten, että se voi aloittaa täysimittaisen toiminnan vuoden 2026 alusta.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Onnistuminen palvelutuotannolle tarpeettomien kiinteistöjen vuokraamisessa tai myynnissä.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Palvelutuotannon käytössä m²	75 882	73 913	73 913	73 913
Kiinteistönhoitoala m²	117 737	118 754	118 754	118 754
Henkilötyövuodet	14,7	15,9 Täsmennetty tälle vuodelle	15,9	15,9
Tilat m²	120 780	113 039	113 039	113 039

MÄÄRÄRAHAT

570 TILAPALVELU	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Tuotot	10 053 327	10 447 436	9 245 230	9 245 230	9 245 230
Kulut	-5 501 630	-5 731 394	-5 181 300	-5 166 150	-5 166 150
Netto	**4 551 697**	**4 716 042**	**4 063 930**	**4 079 080**	**4 079 080**

Talous	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot yhteensä	**10 053 327**	**10 447 436**	**9 245 230**	**9 245 230**	**9 245 230**
Myyntituotot	660 532	594 261	688 650	688 650	688 650
Muut toimintatuotot	9 392 795	9 853 175	8 556 580	8 556 580	8 556 580
Toimintakulut yhteensä	**-5 501 630**	**-5 731 394**	**-5 181 300**	**-5 166 150**	**-5 166 150**
Henkilöstökulut	- 856 792	- 883 324	- 861 080	- 863 080	- 863 080
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv.	- 698 770	- 714 164	- 691 940	- 693 940	- 693 940
Henkilösivukulut	- 158 022	- 169 160	- 169 140	- 169 140	- 169 140
Eläkekulut	- 141 605	- 147 810	- 145 270	- 145 270	- 145 270
Muut henkilösivukulut	-16 417	-21 350	-23 870	-23 870	-23 870
Palvelujen ostot	-1 636 874	-1 628 080	-1 390 770	-1 373 620	-1 373 620
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 585 412	-2 788 500	-2 498 750	-2 498 750	-2 498 750
Muut toimintakulut	- 422 553	- 431 490	- 430 700	- 430 700	- 430 700
Toimintakate	**4 551 697**	**4 716 042**	**4 063 930**	**4 079 080**	**4 079 080**
Suunnitelman muk. poistot	-3 607 003	-3 354 543	-2 784 360	-3 163 010	-3 098 490
Tilikauden tulos	**944 694**	**1 361 499**	**1 279 570**	**916 140**	**980 660**

TOIMIALA 50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI

PALVELU 580 YHTEISTOIMINTA-ALUEEN JÄTEHUOLTO

TILIVELVOLLINEN Jätehuoltopäällikkö

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Jätelaissa kunnille määrättyjen viranomaistehtävien sekä näihin liittyvien kehitys- ja seurantatehtävien hoitaminen. Kuntien jätehuoltoon ja viranomaistehtäviin liittyvät asiantuntija- ja suunnittelutehtävät sekä toimenpiteet, joilla näitä hoidetaan ja edistetään.

Strateginen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet
Kiertotalouden edelläkävijä - Forssa	Valmistautuminen saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetuksen siirtymiseen kunnan vastuulle vuoden 2028 aikana rekisteritiedon ajantasaistamisella.	Päivitetään jätelautakunnan ylläpitämän jätteenkuljetusrekisterin tietoja liittyen kiinteistöillä käytössä oleviin jätevesijärjestelmiin sekä asumislietteiden omatoimiseen käsittelyyn.
Ajantasaisen organisaation ja innovatiivisen toimintakulttuurin Forssa	Kehitetään yhteistyötä jätelautakunnan yhteistyötahojen kanssa.	Järjestetään vähintään kerran vuodessa yhteistyötapaamiset toimialueen ympäristönsuojeluviranomaisten ja jätteenkuljetusyritysten kanssa.
Ihmisystävällinen järkivihreys	Pyritään ohjeistamaan kuntalaisia jätehuoltoon liittyvissä asioissa mahdollisimman selkeästi ja ymmärrettävästi.	Kiinnitetään huomiota esimerkiksi kotisivujen, erilaisten kirjeiden ja viranhaltijapäätösten selkeyteen ja ymmärrettävyyteen.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Toiminnan painopiste keskittyy saostus- ja umpisäiliölietteisiin liittyvän rekisteritiedon ajantasaistamiseen ja kuljetusjärjestelmämuutokseen valmistautumiseen.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmän muuttumiseen valmistautuminen tulee lisäämään jätelautakunnan työmäärää ja vaatii lisäresursseja.

Taloussuunnitelma 2026–2028

Jätepoliittisen ohjelman päivittäminen sen jälkeen, kun saostus- ja umpisäiliölietteiden sekä sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmäpäätökset ovat lainvoimaisia.

Riskianalyysi

Saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmämuutokseen valmistautuminen tulee lisäämään jätelautakunnan työmäärää. Sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmäpäätöksen oikeuskäsittelyn kestosta ei ole tietoa. Hallinto-oikeuden ratkaisusta riippuu, onko asialla vaikutusta jätelautakunnan työmäärään. Esimerkiksi palautus uudelleen valmisteluun tulee lisäämään työmäärää.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Kiinnitetään huomiota toiminnan avoimuuteen ja selkeyteen sekä yhteistyötahojen väliseen viestintään.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Hakemusten keskimääräinen käsittelyaika (kk)	1	1	1	1
Henkilötyövuodet	3,3	4,3	4,3	4,3
Tilat m²	47	47	47	47

MÄÄRÄRAHAT

580 YHTEISTOIMINTA-ALUEEN JÄTEHUOLTO	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Tuotot	340 867	369 610	393 180	351 890	351 890
Kulut	- 340 867	- 369 610	- 393 180	- 351 890	- 351 890
Netto	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Talous	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot yhteensä	**340 867**	**369 610**	**393 180**	**351 890**	**351 890**
Myyntituotot	340 867	369 610	393 180	351 890	351 890
Toimintakulut yhteensä	**- 340 867**	**- 369 610**	**- 393 180**	**- 351 890**	**- 351 890**
Henkilöstökulut	- 204 226	- 221 320	- 264 990	- 257 780	- 257 780
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv.	- 166 322	- 180 670	- 215 860	- 215 860	- 215 860
Henkilösivukulut	-37 904	-40 650	-49 130	-41 920	-41 920
Eläkekulut	-34 122	-35 290	-41 730	-34 520	-34 520
Muut henkilösivukulut	-3 783	-5 360	-7 400	-7 400	-7 400
Palvelujen ostot	- 121 028	- 133 950	- 113 720	-79 640	-79 640
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 096	-3 500	-1 500	-1 500	-1 500
Muut toimintakulut	-13 516	-10 840	-12 970	-12 970	-12 970
Toimintakate	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Tilikauden tulos	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

TOIMIALA 50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI

PALVELU 600 RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖPALVELUT

TILIVELVOLLINEN Ympäristöpäällikkö

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Seudullisen ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan viranomaistoiminnan järjestäminen ja kehittäminen

Strateginen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet
Taloudellinen järkivihreys	Vastuullisen yritystoiminnan edistäminen.	Tehdään ympäristönsuojelun valvontaohjelman mukaiset tarkastuskäynnit laitoksissa ja seurataan ohjelman toteutumisprosenttia.
	Vastuullisen yritystoiminnan edistäminen.	Toteutetaan valitussa yrityksessä ja sen yksittäisessä rakennuskohteessa laadunvalvontaa.
Ihmisystävällinen järkivihreys	Osaamisen kehittäminen ja ylläpito.	LVI-toimialueella osallistutaan valtakunnallisen alan työryhmän tilaisuuksiin.
	Osaamisen kehittäminen ja ylläpito.	Koulutuksin ja vastaavin ylläpidetään rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun lainsäädännön ja käytännön toteutuksen tuntemusta.
Ekologinen järkivihreys	Luonnon monimuotoisuuden vaaliminen ja lisääminen.	Neuvonnassa, ohjeistuksessa, kehittämisessä ja mahdollisuuksien mukaan muussa toiminnassa painotetaan ekologista kestävyyttä.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Ympäristönsuojelussa painopisteenä on valvonta ja ympäristön pilaantumisen ehkäisy. Jatketaan rakentamislain täytäntöönpanoa opastuksin ja neuvonnalla.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Vuoden 2025 alussa tapahtuneiden isojen kuntayhteistyöhön liittyvien muutosten jälkeen nyt ei ole tarve tehdä merkittäviä muutoksia palvelualueen toimintaan. Valtionhallinon suuri organisaatiomuutos todennäköisesti tuo muutostarpeita kuntien toimintatapoihin talousarviovuonna. Uuden valtakunnallisen Lupa- ja valvontaviraston sekä elinvoimakeskusten toiminta alkaa 1.1.2026.

Taloussuunnitelma 2026–2028

Ympäristönsuojelun sähköisten tietojärjestelmävaihtoehtojen selvitystyö ja käyttöönotto tulee toteuttaa suunnitelmakaudella.

Riskianalyysi

Toimintatuottojen kertyminen tuo suuren epävarmuuden toimintakatteeseen. Toimintatuotot kertyvät suurelta osin lupien ja valvontakohteiden määrän mukaan. Palvelualueella ei juurikaan pystytä vaikuttamaan lupien ja valvontakohteiden määrään.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Laadukkaan ja joustavan työvoiman ylläpito. Edistämistoimet vastuukuntamalliin siirtymiseksi rakennusvalvonnassa ja ympäristönsuojelussa. Vastuukuntamalli keventäisi hallintoa ja toisi taloudellista hyötyä.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Käsitellyt hankkeet:				
rakennusluvat (kpl)	200	200	150	150
Käsitellyt ympäristöluvat, ilmoitukset, rekisteröinnit (kpl)	6	4	4	4
Käsitellyt maa-ainesluvat (kpl)	2	2	2	2
YSL:n mukaisten lupavelvollisten yritysten tarkastukset (kpl)	18	18	18	18
muut rakentamisen luvat	45	40	40	40
Henkilötyövuodet	7	7	7	7
Tilat m²	144	144	144	144

MÄÄRÄRAHAT

600 RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖPALVELUT	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Tuotot	530 009	327 000	327 500	327 500	327 500
Kulut	- 680 858	- 636 194	- 678 709	- 661 659	- 661 659
Netto	**- 150 849**	**- 309 194**	**- 351 209**	**- 334 159**	**- 334 159**

Talous	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot yhteensä	**530 009**	**327 000**	**327 500**	**327 500**	**327 500**
Myyntituotot	447 187	276 000	276 500	276 500	276 500
Maksutuotot	82 822	51 000	51 000	51 000	51 000
Toimintakulut yhteensä	**- 680 858**	**- 636 194**	**- 678 709**	**- 661 659**	**- 661 659**
Henkilöstökulut	- 522 588	- 474 454	- 498 094	- 498 094	- 498 094
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv.	- 425 193	- 379 254	- 396 574	- 396 574	- 396 574
Henkilösivukulut	-97 395	-95 200	- 101 520	- 101 520	- 101 520
Eläkekulut	-88 418	-83 870	-87 790	-87 790	-87 790
Muut henkilösivukulut	-8 977	-11 330	-13 730	-13 730	-13 730
Palvelujen ostot	- 118 798	- 117 440	- 136 385	- 119 335	- 119 335
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 872	-13 500	-13 500	-13 500	-13 500
Muut toimintakulut	-37 600	-30 800	-30 730	-30 730	-30 730
Toimintakate	**- 150 849**	**- 309 194**	**- 351 209**	**- 334 159**	**- 334 159**
Tilikauden tulos	**- 150 849**	**- 309 194**	**- 351 209**	**- 334 159**	**- 334 159**

TOIMIALA 50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI

PALVELU 610 MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUPALVELUT

TILIVELVOLLINEN Kaupunginarkkitehti

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Yleis- ja asemakaavoitus, kuntien yhteistyössä tehtävät strategiset tarkastelut sekä maankäytön suunnitteluun, alueiden käyttöön ja rakentamiseen tähtäävien hankkeiden valmistelu, kaavoitusneuvonta ja osallistuva suunnittelu. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden ja alueiden rakentamiseen sekä korjaukseen liittyvä neuvonta ja ohjaus. Erilaiset rakennettuun ympäristöön liittyvät lausunnot ja asiantuntijatoiminta. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden ja alueiden inventoinnit, maisemalliset, luontoselvitykset ja liikenneselvitykset. EU-hankkeiden asiantuntijatehtävät.

Strateginen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet
Taloudellinen järkivihreys	Hyödynnämme kaavoituksessa ja suunnittelussa olemassa olevia rakenteita ja ympäristöjä, jolloin mahdollisimman pienin toimin toteuttamalla saadaan aikaan ekologisesti kestäviä parannuksia ja kaupungin kehitystä. Pisteittäiset muutokset keskitetään tarkkaan ja oikein, riittävien selvitysten ja tiedon pohjalta. Tältä pohjalta muiden osapuolten jatkosuunnittelu tai alueiden hoito on mahdollista tehdä kustannustehokkaasti.	Kaavakohtaisesti tehdyt selvitykset. Ratasmäen ja Rytökallion kaavoihin liittyvät selvitykset. Eri viranomaiset ovat vaikuttavat selvitysten määrään ja laajuuteen.
Omaleimainen ja historiastaan ylpeä Forssa	Teemme kaavoitusta ihmisistä käsin: tavoitteena ihmisten historiaa, muistia ja muistoja kunnioittava monimuotoinen, elinvoimainen, terveellinen ja turvallinen ympäristö.	Inventoidaan olevat rakenteet ja ympäristön piirteet.
Ekologinen järkivihreys	Kehitämme edelleen ekologisten vyöhykkeiden toteuttamisperiaatteita ja selvitysten moninaisuutta.	Paikkaan liittyvät tarkentavat suunnitelmat ekologisille vyöhykkeille, hulevesien viivyttämiselle ja hiilivarastojen arvioimiseen sekä turvaamiseen.
Erinomaisesta yrittäjäilmastostaan tunnettu Forssa	Kehitämme yrittäjien tarpeesta lähtevää yhteistyötä.	Yhteistyössä toimijan ja toimijan osoittamien konsulttien kanssa ja kaupungin kokonaisnäkemyksellä saadaan paikkaan sopivat ratkaisut.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Kaavoitus ja kaavoihin liittyvät selvitykset.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Varmistetaan riittävällä resurssoinnilla kyky vastata palvelutarpeeseen.

Taloussuunnitelma 2026–2028

Riskianalyysi

Vakanssimäärän pitäminen neljässä varmistaa organisaatioon sisällä tapahtuvan riittävän tiedon siirtymisen kaupungin lähtökohdista, ja tiedon siirron sukupolvenvaihdoksessa. Näin vältetään katkos ja kaavoituksen jatkuvuus varmistuu.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Viranomaisyhteistyö ja muiden kuntien kehittämien periaatteiden tutkiminen ja hyödyntäminen asioiden kehittämisessä. Avoimen lähdemateriaalin käyttö lähtötietojen saamiseksi vähentää konsultin käyttötarvetta ja poistaa päällekkäistä tehtävää työtä.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Valmistelussa olevat kaavat ja suunnitelmat (kpl)	9	9	9	9
Valmistuneet kaavat ja suunnitelmat (kpl)	6	6	6	6
Asiantuntijatehtävät	120	120	120	120
Inventoinnit ja selvitykset	16	16	16	16
Henkilötyövuodet	4,4	4,5	4,5	4,5
Tilat m²	79	79	79	79

MÄÄRÄRAHAT

610 MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUPALVELUT	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Tuotot	101 676	10 000	10 000	10 000	10 000
Kulut	- 454 500	- 402 620	- 445 638	- 435 038	- 435 038
Netto	**- 352 824**	**- 392 620**	**- 435 638**	**- 425 038**	**- 425 038**

Talous	TP 2024	TA 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot yhteensä	**101 676**	**10 000**	**10 000**	**10 000**	**10 000**
Myyntituotot	54 070	0	0	0	0
Maksutuotot	0	10 000	10 000	10 000	10 000
Tuet ja avustukset	47 606	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	**- 454 500**	**- 402 620**	**- 445 638**	**- 435 038**	**- 435 038**
Henkilöstökulut	- 274 231	- 312 020	- 339 750	- 339 760	- 339 760
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv.	- 224 483	- 253 060	- 274 530	- 274 530	- 274 530
Henkilösivukulut	-49 748	-58 960	-65 220	-65 230	-65 230
Eläkekulut	-44 881	-51 410	-55 720	-55 720	-55 720
Muut henkilösivukulut	-4 866	-7 550	-9 500	-9 510	-9 510
Palvelujen ostot	- 150 654	-72 630	-84 708	-74 098	-74 098
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 077	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Muut toimintakulut	-28 538	-16 770	-19 980	-19 980	-19 980
Toimintakate	**- 352 824**	**- 392 620**	**- 435 638**	**- 425 038**	**- 425 038**
Suunnitelman muk. poistot	-19 131	-16 261	-13 820	-11 750	-9 980
Tilikauden tulos	**- 371 955**	**- 408 881**	**- 449 458**	**- 436 788**	**- 435 018**

5. TULOS- JA RAHOITUSLASKELMA

Kaupungin kokonaistalouden kuvaamiseksi on seuraavilla sivuilla esitetty sekä tulos- ja rahoituslaskelma kaupunkiemon osalta erikseen että koko kaupungin tulos- ja rahoituslaskelma, jossa on mukana kaupungin liikelaitos eli Forssan vesihuoltoliikelaitos. Konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen osalta talousarviossa esitetään konsernitavoitteet ja tunnuslukutiedot. Talousarviossa ei esitetä koko konsernin tulos- ja rahoituslaskelmia eikä konsernitasetta, mutta ne raportoidaan tilinpäätöksessä.

Tuloslaskelma osoittaa, kuinka tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korkoihin ja rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumisen edellyttämiin suunnitelman mukaisiin poistoihin.

Tuloslaskelman välituloksena esitettävä **toimintakate ilmoittaa** paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Vuosikate on kunnan kokonaisrahoitustulosta kuvaava välitulos. **Vuosikate ilmoittaa** riittääkö tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuneet kulut eli poistot sekä arvonalentumiset.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan varauksia tai vapaata omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään tuloksen käsittelyerät eli vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset.

Rahoituslaskelmassa osoitetaan toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Rahoituksen rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan ja investointien rahavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

5.1. TULOSLASKELMAT

TULOSLASKELMA, KAUPUNKIEMO

Ulkoiset + sisäiset

Kaupunki, ei sisällä liikelaitosta, ulkoiset ja sisäiset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos TA 25/26	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot						
Myyntituotot	6 585 009	5 901 081	5 535 524	-6,8 %	6 034 811	6 034 811
Maksutuotot	1 042 159	928 000	982 200	5,8 %	952 200	952 200
Tuet ja avustukset	2 337 189	1 560 993	2 342 760	50,1 %	2 342 760	2 342 760
Muut toimintatuotot	10 861 992	11 148 123	9 962 376	-10,7 %	9 979 136	9 979 136
Toimintatuotot yhteensä	**20 826 348**	**19 538 197**	**18 822 860**	**-3,9 %**	**19 308 907**	**19 308 907**
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-29 747 098	-29 722 920	-30 014 814	1,0 %	-31 038 282	-31 671 774
Palkat ja palkkiot	-24 236 118	-24 139 500	-24 230 804	0,4 %	-25 097 432	-25 621 285
Henkilösivukulut	-5 510 980	-5 583 420	-5 784 010	3,6 %	-5 940 850	-6 050 490
Eläkekulut	-4 938 137	-4 863 440	-4 947 220	1,7 %	-5 074 420	-5 166 000
Muut henkilösivukulut	-572 843	-719 980	-836 790	16,2 %	-866 430	-884 490
Palvelujen ostot	-16 002 528	-17 266 325	-18 789 850	8,8 %	-19 297 410	-19 733 130
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 892 667	-4 935 690	-4 600 007	-6,8 %	-4 666 787	-4 665 637
Avustukset	-1 488 351	-2 713 600	-3 127 600	15,3 %	-3 092 600	-3 092 600
Muut toimintakulut	-8 677 726	-8 601 039	-9 322 209	8,4 %	-9 343 531	-9 353 531
Toimintakulut yhteensä	**-60 808 369**	**-63 239 574**	**-65 854 480**	**4,1 %**	**-67 438 609**	**-68 516 673**
Toimintakate	**-39 982 021**	**-43 701 377**	**-47 031 620**	**7,7 %**	**-48 129 702**	**-49 207 766**
Verotulot	**36 153 072**	**36 888 000**	**38 386 000**	**4,1 %**	**39 027 000**	**40 131 000**
Valtionosuudet	**10 110 457**	**11 980 295**	**13 532 370**	**13,0 %**	**12 962 670**	**12 812 670**
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	481 577	137 000	130 000	-5,1 %	137 000	137 000
Muut rahoitustuotot	852 625	730 000	730 000	0,0 %	730 000	730 000
Korkokulut	-450 919	-607 000	-637 000	4,9 %	-657 000	-707 000
Muut rahoituskulut	-8 324	-12 000	-13 000	8,3 %	-12 000	-12 000
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	**874 959**	**248 000**	**210 000**	-15,3 %	**198 000**	**148 000**
Vuosikate	**7 156 467**	**5 414 918**	**5 096 750**	**-6,6 %**	**4 057 968**	**3 883 904**
Poistot ja arvonalentumiset	**-5 986 808**	**-6 062 284**	**-5 526 060**	**-8,8 %**	**-6 000 000**	**-5 950 000**
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 986 808	-6 062 284	-5 526 060	-8,8 %	-6 000 000	-5 950 000
Satunnaiset erät	**-6 320 396**	**0**	**0**		**0**	**0**
Satunnaiset kulut	-6 320 396					
Tilikauden tulos	**-5 150 737**	**-647 366**	**-429 310**	**-27,3 %**	**-1 942 032**	**-2 066 096**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	592 855	503 980	503 980	0,0 %	503 980	503 980
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-4 557 881**	**-143 386**	**74 670**	**-123,3 %**	**-1 438 052**	**-1 562 116**
Tavoitteet ja tunnusluvut						
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	34,2	30,9	28,6		28,6	28,2
Vuosikate / Poistot, %	119,5	89,3	92,2		67,6	65,3
Vuosikate, euro/asukas	435	329	311		248	237
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 euroa	6 564	6 421	6 495		5 016	3 454
Kertynyt yli-/alijäämä, euro/asukas	399	390	397		306	211
Asukasmäärä vuoden lopussa	16 470	16 450	16 368		16 368	16 368

TULOSLASKELMA, KOKO KAUPUNKI (1 000 euroa)	Kaupunkiemo TA 2026	VHL TA 2026	Sisäiset	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	**18 823**	**6 860**	**0**	**25 683**	**27 769**	**27 769**
Myyntituotot	5 499	6 800	0	12 336	14 435	14 435
Maksutuotot	982	25	0	1 007	977	977
Tuet ja avustukset	2 343	35	0	2 378	2 378	2 378
Muut toimintatuotot	9 962	0	0	9 962	9 979	9 979
Toimintakulut	**-65 854**	**-4 055**	**0**	**-69 909**	**-71 604**	**-72 736**
Henkilöstökulut	-30 015	-1 390	0	-31 405	-32 485	-33 119
Palkat ja palkkiot	-24 231	-1 150	0	-25 381	-26 297	-26 821
Henkilösivukulut	-5 784	-240	0	-6 024	-6 188	-6 297
Eläkekulut	-4 947	-200	0	-5 147	-5 279	-5 371
Muut henkilösivukulut	-837	-40	0	-877	-908	-926
Palvelujen ostot	-18 790	-1 400	0	-20 190	-20 623	-21 086
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 600	-1 100	0	-5 700	-5 891	-5 914
Avustukset	-3 128		0	-3 128	-3 093	-3 093
Muut toimintamenot	-9 322	-165	0	-9 487	-9 512	-9 525
TOIMINTAKATE	-47 032	2 805	0	-44 227	-43 835	-44 967
Verotulot	38 386	0	0	38 386	39 027	40 131
Valtionosuudet	13 532	0	0	13 532	12 963	12 813
Rahoitustuotot ja -kulut	**210**	**-836**	**0**	**-626**	**-582**	**-632**
Korkotuotot	130	0	-116	14	137	137
Muut rahoitustuotot	730	0	-720	10	-50	-50
Korkokulut	-637	-116	116	-637	-657	-707
Muut rahoituskulut	-13	-720	720	-13	-12	-12
VUOSIKATE	5 097	1 969	0	7 066	7 573	7 345
Poistot ja arvonalentumiset	**-5 526**	**-1 775**	**0**	**-7 301**	**-7 906**	**-7 981**
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 526	-1 775		-7 301	-7 906	-7 981
TILIKAUDEN TULOS	-429	194	0	-235	-333	-636
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	504	12	0	516	515	514
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	75	206	0	281	182	-122
Tavoitteet ja tunnusluvut						
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	28,6	169,2		36,7	38,8	38,2
Vuosikate / Poistot, %	92,2	110,9		96,8	95,8	92,0
Vuosikate, euroa/asukas	311	120		432	463	449
Kertynyt yli-/alijäämä	6 495	7 006		13 501	13 642	13 520
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	397	428		825	833	826
Asukasmäärä vuoden lopussa	16 368	16 368		16 368	16 368	16 368

TULOSLASKELMAOSAN ERITTELYT

Alla olevat erittelyt eivät pääsääntöisesti sisällä vesihuoltoliikelaitoksen eriä.

VEROTULOT

Vuoden 2025 tuloveroprosentti on 8,5 %. Talousarviossa 2026 tuloveroprosentti on myös 8,5 %.

Vuoden 2026 verotuloiksi on arvioitu Kuntaliiton syyskuun 2025 veroennustekehikon perusteella seuraavaa:

- tulovero 29 401 000 €
- osuus yhteisöveron tuotosta 3 369 000 €
- kiinteistövero 5 616 000 €
- yhteensä 38 386 000 €

Tilitetyt verot 2009–2024 ja kuntaliiton ennuste, jota on käytetty talousarviossa:

Vuosi	Tilitetyt verot, euroa	Tuloveroprosentti	Muutos %
TP 2009	47 393 000	19,50	0,5
TP 2010	52 701 546	19,50	-1,5
TP 2011	54 556 934	19,50	3,5
TP 2012	53 331 972	19,50	-2,2
TP 2013	58 133 380	20,00	9,0
TP 2014	58 861 028	20,00	1,3
TP 2015	59 677 636	20,00	1,4
TP 2016	60 408 403	20,00	1,2
TP 2017	61 074 231	20,50	1,1
TP 2018	60 238 461	20,50	-1,4
TP 2019	60 705 943	20,50	0,8
TP 2020	61 562 287	20,50	1,4
TP 2021	64 142 981	20,50	4,2
TP 2022	66 797 935	20,50	4,1
TP 2023	36 201 188	7,86	-45,8
TP 2024	36 153 072	8,20	-0,1
Ennuste 2025	36 051 000	8,50	-0,3
TA 2026	38 386 000	8,50	6,5
TS 2027	39 027 000	8,50	1,6
TS 2028	40 131 000	8,50	2,8

Osuus yhteisöveron tuottoon:

Yksittäisten kuntien jako-osuudet yhteisöveron tuottoon määräytyvät kunkin kunnan yritystoimintaerän ja metsäerän summan suhteellisena osuutena kaikkien kuntien vastaavien lukujen summasta. Yritystoimintaerä muodostetaan yhteisöille maksuunpantujen verojen perusteella. Jos yhteisöillä on toimipaikka vain yhdessä kunnassa, yhteisön vero ohjataan tälle kunnalle. Jos yhteisöllä on toimipaikkoja useassa kunnassa, yhteisölle maksuunpantu vero jaetaan yhteisön toimipaikkakuntien kesken toimipaikkojen kunnittaisten henkilöstömäärien suhteessa.

Kiinteistövero:

Kiinteistöveroprosentit ovat vuodelle 2026 seuraavat: yleinen kiinteistöveroprosentti 1,40, vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,41, muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,41 ja voimalaitosten kiinteistöveroprosentti 3,10 sekä yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,00.

Verotulot 2024–2026:

(1 000 euroa)	TP 2024	EN 2025	TA 2026
Tulovero	27 219	27 248	29 401
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 502	3 183	3 369
Kiinteistövero	5 432	5 620	5 616
Yhteensä	36 153	36 051	38 386
- Muutos abs.	-48	-102	2 335
- Muutos %	-0,1	-0,3	6,5

Kaupungin arvioitu reaalinen verotulokehitys verolajeittain:

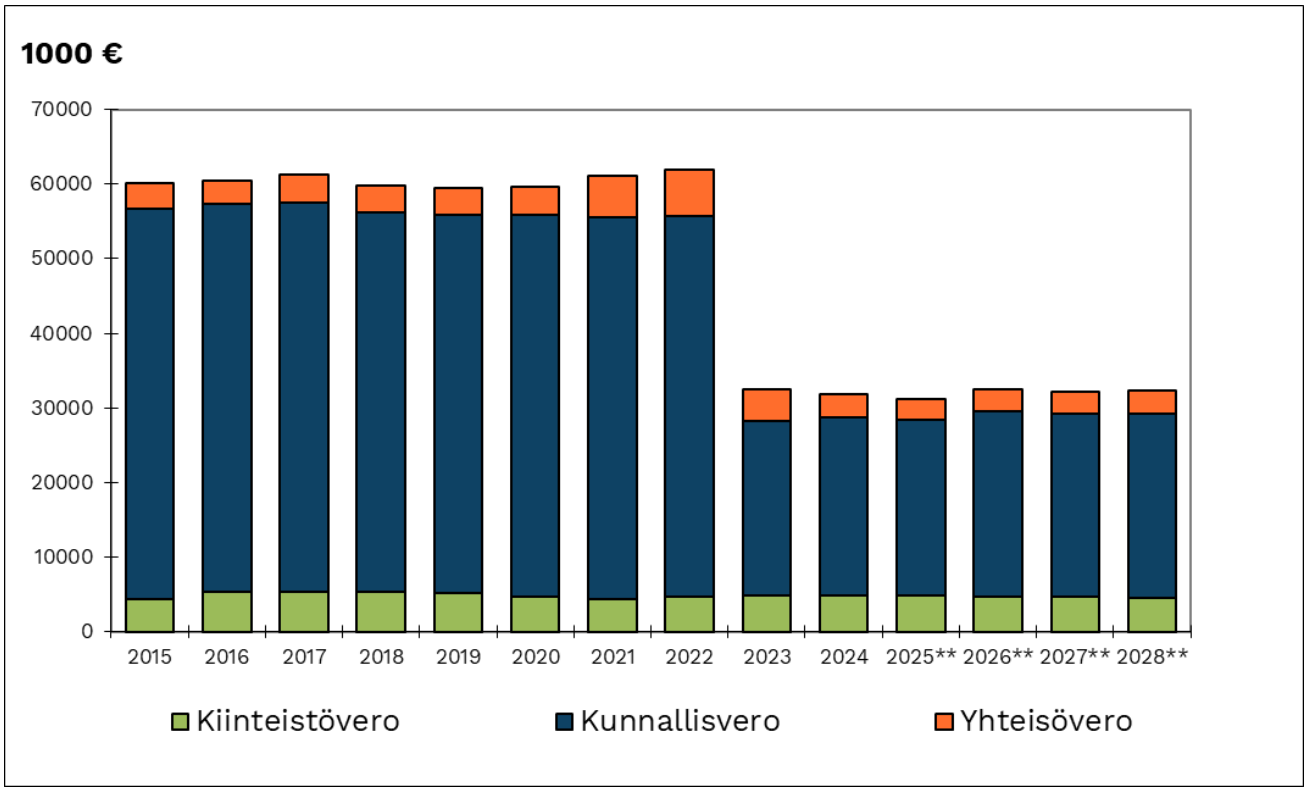

VALTIONOSUUDET

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtionvarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö. Peruspalvelujen valtionosuudet on arvioitu talousarvioon Kuntaliiton 23.9.2025 julkaistujen ennakollisten laskelmien mukaisesti. OKM:n valtionosuudet on arvioitu mm. oppilasmääriin perustuvien muuttujien perusteella. Lopulliset valtionosuuspäätökset vuodelle 2026 tehdään joulukuussa 2025.

- peruspalvelujen valtionosuus 3 019 523 €
- verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus 6 383 184 €
- veromenetysten korvaus 1 929 668 €
- opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet 2 200 000 €

Yhteensä 13 532 375 €

KORKOTUOTOT JA MUUT RAHOITUSTUOTOT

Vuoden 2026 korkotuotot on arvioitu seuraavasti: - korkotuotot liikelaitoksen lainoista 100 000 euroa - muut korkotuotot 30 000 euroa Vuoden 2026 rahoitustuotot on arvioitu seuraavasti: - liikelaitoksen peruspääoman tuotto 720.000 euroa - verotilitysten korot ja korotukset 0 euroa - viivästyskorot 10.000 euroa. Vesihuoltoliikelaitoksen peruspääoman tuottoon ei ole tehty muutoksia vuodesta 2025.

KORKOKULUT JA MUUT RAHOITUSKULUT

Vuoden 2026 korkokulut on arvioitu seuraavasti: - korkokulut ottolainoista 637 000 euroa, josta vesihuoltoliikelaitoksen lainasta 100 000 euroa. Viivästyskorot ja korotukset 2 000 euroa

POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Talousarviovuoden ja suunnitelmavuosien käyttöomaisuuden poistoennusteet on laskettu valtuuston joulukuussa 2012 vahvistaman poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelmaa on tarkistettu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeen pohjalta. Poistojen määrä kasvaa 2027 ja osittain jo 2026 Vesihelmen peruskorjauksen valmistumisen vuoksi. Vuoden 2026 alusta lukien poistot pienenevät noin 672 000 euroa sote-kiinteistöjen poistuessa kaupungin taseesta.

POISTOERON JA VARAUSTEN MUUTOKSET

Kehräämön ja Pihakoivun päiväkodin osalta vuosina 2026–2028 on poistoeron vähennyksenä vuoden poistojen määrä, 70 646 euroa. Lisäksi monitoimikeskus Akvarellin poistoeron vähennystä vuosittain 433.334 euroa seuraavan 14 vuoden ajan.

5.2. RAHOITUSLASKELMA

Kaupunki, ei sisällä vesihuoltoliikelaitosta	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toiminnan rahavirta	7 121 767	5 304 918	4 855 460	3 857 968	3 683 904
Vuosikate	7 156 467	5 414 918	5 096 750	4 057 968	3 883 904
Satunnaiset erät	-6 320 396				
Tulorahoituksen korjauserät	6 285 696	-110 000	-200 000	-200 000	-200 000
Investointien rahavirta	3 893 416	-11 542 000	-9 895 000	-5 135 000	-5 435 000
Investointimenot	-7 277 269	-11 652 000	-10 515 000	-5 335 000	-5 635 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	49 194	0	420 000	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	11 121 491	110 000	200 000	200 000	200 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	**11 015 183**	**-6 237 082**	**-4 998 250**	**-1 277 032**	**-1 751 096**
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	-200 000	962 000	-838 000	1 162 000	1 162 000
Antolainasaamisten lisäykset	-400 000	0	-2 000 000	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	200 000	962 000	1 162 000	1 162 000	1 162 000
Lainakannan muutokset*	-8 068 480	-1 369 007	2 630 993	0	467 600
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	2 000 000	6 000 000	3 400 000	3 500 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 369 007	-3 369 007	-3 369 007	-3 400 000	-3 032 400
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 699 473	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 086 091	0	0	0	0
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	47 493	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	53 987	0	0	0	0
Saamisten muutos	305 537	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos	679 074	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	**-7 182 389**	**-407 007**	**1 792 993**	**1 162 000**	**1 629 600**
Vaikutus maksuvalmiuteen	**3 832 794**	**-6 644 089**	**-3 205 257**	**-115 032**	**-121 496**
Lainakanta 31.12. ilman konsernitilejä	34 769 000	33 399 993	36 030 986	36 030 986	36 498 586
Lainakanta 1.1. ilman konsernitilejä	38 138 000	34 769 000	33 399 993	36 030 986	36 030 986
Lainakannan muutos ilman konsernitilejä*	**-3 369 000**	**-1 369 007**	**2 630 993**	**0**	**467 600**
Lainakanta euroa/as. ilman konsernitilejä	**2 111**	**2 030**	**2 201**	**2 201**	**2 230**
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		4 778 101	-220 149	-1 497 181	-3 248 277
Laskennallinen lainanhoitokate	2,0	1,5	1,4	1,2	1,2

*2023 tp sisältää konsernitilien muutoksia

Rahavarat 31.12.*	22 491 928	15 847 839	12 642 582	12 527 550	12 406 054
Rahavarat 1.1.	17 816 074	22 491 928	15 847 839	12 642 582	12 527 550
Rahavarojen muutos	**3 832 794**	**-6 644 089**	**-3 205 257**	**-115 032**	**-121 496**

RAHOITUSLASKELMA

Koko kaupunki

1000 euroa	**Yhteensä TP 2024**	**Yhteensä TA 2025 (VHL enn)**	**Yhteensä TA 2026**	**Yhteensä TS 2027**	**Yhteensä TS 2028**
Toiminnan rahavirta					
Tulorahoitus	9 023	6 389	6 866	7 373	7 145
Vuosikate	9 058	6 499	7 066	7 573	7 345
Satunnaiset erät	-6 320	0	0		
Tulorahoituksen korjauserät	6 286	-110	-200	-200	-200
Investointien rahavirta	*2 835*	*-12 972*	*-12 325*	*-7 315*	*-7 365*
Investointimenot	-8 332	-13 152	-12 945	-7 515	-7 565
Rahoitusosuudet investointimenoihin	49	70	420	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	11 118	110	200	200	200
Toiminnan ja investointien rahavirta	**11 858**	**-6 583**	**-5 459**	**58**	**-220**
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	-200	0	200	0	0
Antolainasaamisten lisäykset	-400	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	200	0	200	0	0
Lainakannan muutokset*	-8 068	-1 369	2 431	0	468
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	2 000	6 000	3 400	3 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 369	-3 369	-3 569	-3 400	-3 032
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 699	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 086	0	0	0	0
Toimeksiant. varojen ja pääomien muutokset	47	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	54	0	0	0	0
Saamisten muutos	306	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos	679	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	**-7 182**	**-1 369**	**2 631**	**0**	**468**
Vaikutus maksuvalmiuteen	**4 676**	**-7 952**	**-2 828**	**58**	**248**
Lainakanta 31.12.	34 769	33 400	35 831	35 831	36 299
Lainakanta 1.1.	38 138	34 769	33 400	35 831	35 831
Lainakannan muutos	**-8 068**	**-1 369**	**2 431**	**0**	**468**
Lainakanta euroa/as.	**2 111**	**2 030**	**2 189**	**2 189**	**2 218**
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		5 275	-184	-126	-346
Lainanhoitokate	2,5	1,8	1,8	2,0	2,2

*2023 tp sisältää konsernitilien muutoksia

RAHOITUSLASKELMAERITTELYT

TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT

Maaomaisuuden myyntivoitot 110 000 euroa.

ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET

Antolainasaamisten lisäyksenä käsitellään Vesihuoltoliikelaitokselle annettava uusi 2 000 000 euron laina.
Antolainasaamisten vähennyksenä käsitellään vesihuoltoliikelaitoksen lainojen lyhennys 1 162 000 euroa.

LAINAKANNAN MUUTOKSET

Vuonna 2026 vanhoja lainoja lyhennetään 3,37 miljoonaa euroa ja tilalle nostetaan uutta lainaa 6 miljoonaa euroa.

Lainakanta on vuoden 2025 lopussa ilman konsernitilejä 33,4 miljoonaa euroa eli noin 2 030 euroa/asukas. Suunnitelmakauden lopussa kaupunkiemon lainamäärä on 36,5 miljoonaa euroa eli noin 2 230 euroa/asukas. Lainanhoitokate on 1,4 vuonna 2026. Luotettavan kuvan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Lainanhoitokate on pysymässä suunnitelmakaudella tyydyttävänä.
Mikäli lainanhoitokate on alle 1, tarkoittaa tämä, ettei kaupungin tulorahoitus riitä lainojen korkokuluihin ja lyhennyksiin. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun lainanhoitokate on yli 2 ja tyydyttävä kun lainanhoitokate on 1–2 ja heikko, mikäli lainanhoitokate on alle 1.

VUOSIKATE PROSENTTIA POISTONALAISISTA INVESTOINNEISTA

Kaupunki ja vesihuoltoliikelaitos

	Investoinnit	Ei poistonalaiset	Rahoitusosuudet	Investointien omahankinta
TP 2024	8 332 000	110 000	49 000	8 283 000
TA 2025	13 152 000	110 000	70 000	13 082 000
TA 2026	12 945 000	200 000	420 000	12 525 000
TS 2027	7 515 000	200 000	0	7 515 000
TS 2028	7 565 000	200 000	0	7 565 000
yhteensä				49 970 000
Investointien omahankinta keskimäärin				9 994 000

Vuoden 2026 vuosikate on 67,7 prosenttia vuosien 2024–2028 keskimääräisestä vuosittaisesta investointien omahankintamenosta.

6. INVESTOINTIOSA

INVESTOINTIHANKE	Kustannus-arvio		TA 2025+muut.	TA 2026	TS 2027	TS 2028
ICT-ohjelmat ja muut pitkävaikutteiset menot (s)		**menot**	120 000	60 000	30 000	30 000
(Asuntopoliittinen ohjelma 30 000 €)		**tulot**	0	0	0	0
		netto	120 000	60 000	30 000	30 000
Maa- ja vesialueet (s)		**menot**	**230 000**	200 000	200 000	200 000
		tulot	**110 000**	200 000	200 000	200 000
		netto	**120 000**	0	0	0
Rakennukset						
Erittelemättömät pienet peruskorjauskohteet ja kunnostukset (s)						
Pienet peruskorjauskohteet ja kunnostukset yhdyskuntalautakunnan		**menot**	800 000	800 000	800 000	800 000
hyväksymän tarkemman investointiohjelman mukaan (s).		**tulot**	0	0	0	0
Ruostejärven kehittämiseen 20 000 euroa.		**netto**	800 000	800 000	800 000	800 000
Liikuntakiinteistöjen suunnittelu ja peruskorjaus	14,4 milj	**menot**	**8 400 000**	**6 000 000**	0	0
Vesihelmen peruskorjaus. Kokonaiskustannusarvion	vesih.	**tulot**	**0**	420 000	0	0
jaksottuminen eri vuosille voi muuttua suunnitelmasta.		**netto**	**8 400 000**	**5 580 000**	0	0
Rakennukset yhteensä		**menot**	**9 200 000**	**6 800 000**	**800 000**	**800 000**
		tulot	**0**	**420 000**	**0**	**0**
		netto	**9 200 000**	**6 380 000**	**800 000**	**800 000**
Kiinteät rakenteet ja laitteet						
Kunnallistekniikka (s)						
		menot	1 670 000	2 955 000	3 820 000	4 120 000
		tulot	0	0	0	0
Kadut ja tiet, erittelemätön (v. 2026)		**netto**	1 670 000	2 955 000	3 820 000	4 120 000
Kankurintie ja Niisipolku (v. 2026)						
Aurinkorannan infra (v. 2026-2028)						
Masmalokadun ja Salkokadun jatkeen rakentaminen (v. 2026)						
"Eiffelin" kevyenliikenteen sillan kunnostus (v. 2026)						
Hämeentien kunnostus ja kiertoliittymien rakentamianen (v. 2027-2028)						
Keskuskatu ja Palokunnan aukio (v. 2028)						
Similänpolku (v. 2028)						
Katuvaloverkko ja liikennevalolaitteet						
Matkun katuvalojen uusiminen (v. 2026)						
Puistot, liikunta-alueet sekä vapaa-ajan alueet						
Investointiavustus hulevesi-investointeihin						
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä		**menot**	**1 670 000**	**2 955 000**	**3 820 000**	**4 120 000**
		tulot	**0**	**0**	**0**	0
		netto	**1 670 000**	**2 955 000**	**3 820 000**	**4 120 000**

INVESTOINTIHANKE	Kustannus-arvio		TA 2025+muut.	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Koneet ja kalusto						
Keskushallinto (s)		**menot**	17 000	30 000	15 000	15 000
		tulot	0	0	0	
		netto	17 000	30 000	15 000	15 000
Sivistyspalveluiden toimiala (s)		**menot**	100 000	170 000	170 000	170 000
		tulot	0	0	0	0
		netto	100 000	170 000	170 000	170 000
Teknisen ja ympäristötoimen toimiala (s)		**menot**	315 000	300 000	300 000	300 000
		tulot	0	0	0	0
		netto	315 000	300 000	300 000	300 000
Koneet ja kalusto yhteensä		**menot**	**432 000**	**500 000**	**485 000**	**485 000**
		tulot	**0**	**0**	**0**	**0**
		netto	**432 000**	**500 000**	**485 000**	**485 000**
INVESTOINNIT YHTEENSÄ		**menot**	**11 652 000**	**10 515 000**	**5 335000**	**5 635 000**
		tulot	**110 000**	**620 000**	**200 000**	**200 000**
		netto	**11 542 000**	**9 895 000**	**5 135 000**	**5 435 000**

7. LIIKELAITOS

Forssan vesihuoltoliikelaitos

Tilivelvollinen: Vesihuoltojohtaja

TALOUSARVIO 2026

Konsernitavoitteet 2026:

Korvaus liikelaitokseen sijoitetusta pääomasta 720 000 euroa sisältäen tukkuvesialennuksen.

Investoinnit enintään 2 500 000 euroa.

Tunnusluvut	Tp 2024	Ta 2025	Ta 2026	Ts 2027	Ts 2028
1. Toiminnalliset mittarit:					
- verkostoon pumpattu vesimäärä, 1000 m^3	1 741	1 700	1 700	1 700	1 700
- laskutettu vesimäärä, 1000 m^3	1 287	1 120	1 320	1 320	1 320
- mittaamaton vesi m^3/vuosi/metri	1,45	2,19	1,5	1,5	1,5
2. Jätevedenpuhdistamon toiminta:					
- vesi, 1000 m^3	2 442	2 000	2 300	2 300	2 300
- laskutettu jätevesi, 1000 m^3 (laskennallinen)	1 730	1 400	1 730	1 730	1 730
3. Talouden tunnusluvut:					
- yli-/alijäämä ennen varauksia (tuhat euroa)	318	314	194	1 549	1 385
- käyttökate (tuhat euroa)	2 640	2 717	2 805	4 295	4 241
- käyttökate-%	41,77	41,17 %	41,25 %	51,13 %	50,49 %
- oman pääoman tuottoaste	4,6 %	2,2 %	1,36 %	10,2 %	8,3 %
- omavaraisuusaste	59,7 %	59,7 %	58,0 %	63,2 %	68,1 %
- suhteellinen velkaantuneisuus	149,5 %	146,7 %	154,7 %	111,4 %	97,5 %

Tuloslaskelma

	TP 2024	Enn.tot. 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TULOSLASKELMA, 1000 EUROA					
Liikevaihto	6 321	6 600	6 800	8 400	8 400
Liiketoiminnan muut tuotot	2	60	25	25	25
Muut tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset kunnalta	32	35	35	35	35
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet, tavarat	1 065	1 000	1 100	1 224	1 248
Palvelujen ostot	1 145	1 400	1 400	1 326	1 353
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	1152	1 138	1 150	1 200	1 200
Henkilösivukulut	*246*	*260*	*240*	*247*	*247*
Eläkekulut	220	228	200	205	205
Muut henkilösivukulut	26	32	40	42	42
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	1 585	1 633	1 775	1 906	2 031
Liiketoiminnan muut kulut	107	180	165	168	171
Liikeylijäämä	*1 055*	*1 084*	*1 030*	*2 389*	*2 210*
Rahoitustuotot ja -kulut	*-737*	*-770*	*-836*	*-840*	*-825*
Korkotuotot	49	34			
Muut rahoitustuotot	6	6			
Kunnalle maksetut korkokulut	96	90	116	120	105
Muille maksetut korkokulut					
Korvaus peruspääomasta	696	720	720	720	720
Muut rahoituskulut					
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	*318*	*314*	*194*	*1 549*	*1 385*
Satunnaiset tuotot ja kulut	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Ylijäämä ennen varauksia	*318*	*314*	*194*	*1 549*	*1 385*
Poistoeron vähennys	14	13	12	11	10
Tilikauden ylijäämä	*332*	*327*	*206*	*1 560*	*1 395*

Rahoituslaskelma

	TP 2024	Enn.tot. 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
RAHOITUSLASKELMA, 1000 EUROA					
Toiminnan rahavirta					
Tulorahoitus	1 903	1 947	1 969	3 455	3 416
Liikeylijäämä	1 055	1 084	1 030	2 389	2 210
Poistot ja arvonalentumiset	1 585	1 633	1 775	1 906	2 031
Rahoitustuotot ja -kulut	-737	-770	-836	-840	-825
Satunnaiset erät	0				
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 055	-1 500	-2 500	-2 250	-2 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	65	70	70	70	70
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0				
Toiminnan ja investointien rahavirta	**913**	**517**	**-461**	**1 275**	**1 486**
Rahoituksen rahavirta					
Kunnalta saatujen pitkäaik. lainojen lis.	0		2 000		
Muilta saatujen pitkäaik. lainojen lis.	0				
Kunnalta saatujen pitkäaik. lainojen väh.	-962	-962	-1 162	-1162	-1162
Vaihto-omaisuuden muutos	15				
Saamisten muutokset kunnalta	20				
Saamisten muutokset muilta	260				
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-134				
Korottomien velkojen muutos muilta	46				
Rahoituksen rahavirta	**-755**	**-962**	**838**	**-1 162**	**-1 162**
Rahavarojen muutos	**158**	**-445**	**377**	**113**	**324**
Lainakanta 31.12.	8 438	7 476	8 314	7 152	5 990
Lainakanta 1.1.	9 400	8 438	7 476	8 314	7 152
Lainakannan muutos	**-962**	**-962**	**838**	**-1 162**	**-1 162**
INVESTOINNIT, 1000 EUROA					
Menot	-1 055	-1 500	-2 500	-2 250	-2 000
Tulot	65	70	70	70	70
Netto	-990	-1 430	-2 430	-2 180	-1 930
Rahavarat 31.12.	1 846	1 401	1 778	1 891	2 215
Rahavarat 1.1.	1 688	1 846	1 401	1 778	1 891
Rahavarojen muutos	**158**	**-445**	**377**	**113**	**324**

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
1. Toiminnalliset mittarit:				
verkostoon pumpattu vesimäärä, 1000 m³	1 700	1 700	1 700	1 700
laskutettu vesimäärä, 1000 m³	1 120	1 320	1 320	1 320
mittaamaton vesi m³/vuosi/metri	2,19	1,5	1,5	1,5
2. Jätevedenpuhdistamon toiminta:				
vesi, 1000 m³	2 000	2 300	2 300	2 300
laskutettu jätevesi, 1000 m³ (laskennall.)	1 400	1 730	1 730	1 730
3. Talouden tunnusluvut:				
yli-/alijäämä ennen varauksia (tuhat euroa)	387	73	-1	31
käyttökate (tuhat euroa)	2 847	2 541	2 582	2 632
käyttökate-%	42,81	40,33	40,03	40,49
oman pääoman tuottoaste	2,8 %	0,0 %	10,6 %	11,6 %
omavaraisuusaste	59,4 %	59,4 %	61,9 %	64,8 %
suhteellinen velkaantuneisuus	141,7 %	142,8 %	102,0 %	87,2 %

TOIMIALA: Vesihuoltoliikelaitos

TILIVELVOLLINEN: Vesihuoltojohtaja

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Vesihuoltoliikelaitos hankkii ja toimittaa asiakkailleen talousvesiasetuksen vaatimukset täyttävää talousvettä sekä vastaanottaa ja käsittelee jätevedet ympäristöluvan vaatimusten mukaisesti.

TALOUSARVIO 2026

Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne
Mittaamattoman veden määrän pitäminen tasolla 1,5 m³/vuosi/metri. Tunnusluku kuvaa vesijohtoverkostosta vuotaneen tai laskuttamatta otetun veden määrää verkostopituutta kohti vuodessa.	Vesivuodot korjataan mahdollisimman nopeasti. Verkoston saneeraussuunnitelman noudattaminen.	Vesihuoltoliikelaitoksella ei ole merkittävää korjausvelkaa verkostossa. Verkostosta paljastuu aika ajoin huonoja johto-osuuksia, jotka edellyttävät pikaisia toimenpiteitä, vaikka niiden käyttöikä ei teknisesti ole vielä päättynyt.
Jätevesiverkoston vuotovesien määrän pitäminen alle 25 % /vuosi	Verkoston saneeraussuunnitelman noudattaminen.	Vesihuoltoliikelaitoksella ei ole merkittävää korjausvelkaa verkostossa. Verkostosta paljastuu aika ajoin huonoja johto-osuuksia, jotka edellyttävät pikaisia toimenpiteitä, vaikka niiden käyttöikä ei teknisesti ole vielä päättynyt. Mittaustulokseen vaikuttaa vuotuinen sademäärä.
Talousvesiasetuksen edellyttämä talousveden laatu.	Talousveden tuotantoprosessin optimointi.	Jatkuva prosessi.
Jätevesien ympäristöluvan mukainen käsittely; Jätevedenpuhdistamo toimii lupaehtojen mukaisesti.	Prosessia optimoidaan tulevan kuormituksen mukaisesti tavoitteena ympäristöluvan lupaehtojen mukainen käsittelytulos.	Laitoksen mitoitus riittää hyvin näköpiirissä olevalle jätevesikuormitukselle. Mikäli tilanne edellyttää, tulee vesihuoltoliikelaitoksen kyetä tekemään nopeastikin tarvittavia investointeja.
Ympäristösertifikaatti vesihuoltoliikelaitokselle Tavoite asetettu koko strategiakaudelle.	Edistää tavoitteen saavuttamista esiselvityksen mukaisesti.	Esiselvitys ympäristösertifikaatin saamiseksi tarvittavista toimenpiteistä, opinnäytetyö HAMK 2024.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Hyväksytyn strategian mukaisen toimenpideohjelman noudattaminen.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Hyväksytyn strategian noudattaminen. Johtokunta on asettanut omana tavoitteenaan vesihuollon maksujen säilymisen valtakunnallisella keskitasolla.

Taloussuunnitelma 2026–2028

Vesihuoltoliikelaitoksen talousarviovuodelle 2026 sekä suunnitelmavuosille 2027–2028 esitetään talousveden ja jäteveden perus- ja käyttömaksuihin +3 %:n korotusta.

Vesihuoltolain mukaan vesihuoltolaitoksen on katettava käyttötaloutensa, investointinsa ja pääomakustannuksensa maksutuloillaan. Nyt esitettävät +3 % korotukset ylittävät hieman yleisen kustannuskehityksen ennustetun 2 % tason, mutta ovat välttämättömiä, jotta laitoksen taloudellinen kantokyky säilyy ja pitkäjänteiset investoinnit voidaan toteuttaa suunnitellusti. Korotuksilla vastataan vähentyneen vedenkulutuksen aiheuttamaan tulovajeeseen ja varmistetaan, että laitoksella on riittävät resurssit verkoston saneeraukseen ja kaupungin kasvun edellyttämään uusinvestointien toteuttamiseen.

Talousarviovuoden 2026 investointivaltuudeksi esitetään 2 500 000 euroa. Liikelaitoksen peruspääomasta maksama korvaus säilyy ennallaan 720 000 eurossa sisältäen tukkuvesialennuksen. Uusinvestointien rahoittamiseksi talousarvio sisältää lisäksi lainanottoa yhteensä 2 000 000 euroa.

Riskianalyysi

Riski	Vaikutus talouteen	Todennäköisyys	Varautuminen
Korkotason nousu	+1 % korkojen nousu kasvattaa rahoituskuluja n. 50 000 € vuodessa	Mahdollinen	Osa lainakannasta suojattu, seuranta
Energiakustannusten kasvu	Sähkön hinnan nousu 10 % kasvattaa menoja n. 50 000 €	Mahdollinen	Varaus talousarviossa, kilpailutuksen hyödyntäminen
Liittymismaksut jäävät saamatta	Uusien verkostoinvestointien tuotot jäävät saamatta n. 2 milj.€, → investointikustannukset jäävät katettavaksi muilla vesihuollon maksuilla	Mahdollinen	Vesihuollon maksurakenteen kehittäminen, taksojen tarkistukset
Maksutulojen väheneminen	Vedenkulutuksen lasku -5 % → tulot vähenevät n. 250 000 €/vuosi	Mahdollinen	Vesihuollon maksurakenteen kehittäminen, taksojen tarkistukset

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Keinot ja toimenpiteet	Vaikutus	Aikataulu / vastuu
Tuottavuuden parantaminen		
Henkilöstön osaamisen kohdentaminen (koulutus, tehtäväjärjestelyt)	Parempi työn tuottavuus, vähemmän ulkopuolisen työvoiman tarvetta	Vastuualueiden viranhaltijat, 2026–2028
Yhteistyö ja yhteishankinnat (kuntien ja laitosten välillä)	Skaalaedut hankinnoissa ja synergiahyöty rakentamisessa	Vastuualueiden viranhaltijat, 2026–2028
Talouden sopeuttaminen		
Käyttötalouden menojen kriittinen tarkastelu	Menojen hillintä, budjettikuri	Vastuualueiden viranhaltijat, 2026–2028
Vesihuoltomaksujen tarkistus kustannusvastaavaksi	Pystytään vastaamaan kustannuksista aiheutumisperiaatteen mukaisesti	Johtokunta, 2026–2028
Investointien vaiheistus, priorisointi ja kustannusseuranta	Mahdollistaa tasaisemman rahoituskuorman, vähentää korkomenoja	Vastuualueiden viranhaltijat, 2026–2028
Sopimusten ja hankintojen kilpailutus	Menojen hillintä, riskien pienentyminen	Vastuualueiden viranhaltijat, 2026–2028

Tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Mittaamaton vesi m³/vuosi/metri	1,45	2,19	1,5	1,5	1,5
Vakinaiset, henkilötyövuodet	18	18	17	17	17
Määräaikaiset, henkilötyövuodet		1	1	1	1

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Mittaamaton vesi m³/vuosi/metri	2,19	1,5	1,5	1,5
Vakinaiset, henkilötyövuodet	18	17	17	17
Määräaikaiset, henkilötyövuodet	1	1	1	1

8. KONSERNIYHTEISÖT
8.2 FORSSA-ASUNNOT OY

Tilivelvollinen: Toimitusjohtaja

TALOUSARVIO 2026

Yhtiö omistaa kiinteistöjä sekä vuokraa asuinhuoneistoja. Yhtiö ylläpitää, huoltaa ja korjaa rakennuksia suunnitelmallisesti. Yhtiössä noudatetaan vuonna 2025 laadittavaa kiinteistöjen korjaus- ja toimintasuunnitelmaa. Huoneistoja ylläpidetään ja kehitetään huoneistokorjauksilla, jotta vuokrauksen käyttöaste on mahdollisimman korkea.

Konsernitavoite/tavoitetaso	Tavoitteen toteutuminen
1.Kiinteistöjen kehittämissuunnitelman toimenpiteiden aikatauluttaminen	
2. Käyttöaste vähintään 85 %	
3. Vuokrasaatavien vähentäminen -voimassa olevien sopimusten saatavat enintään 2 % vuotuisesta vuokratulosta	
4. Vuokrasopimuksien suhde (uudet/päättyneet) 1,00 tai parempi	

Riskianalyysi

Taloudelliset riskit: yhtiön lainojen koroista noin 70 % suojattu pitkäaikaisilla koroilla. Energian ja rakennustarvikkeiden hintojen nousu vaikuttavat yhtiön taloutta heikentävästi.
Henkilöriskit: Hallituksen ja henkilökunnan osaamista ylläpidetään koulutuksilla. Ohut organisaatio on haavoittuvainen, toimintavarmuutta parannetaan laajoilla toimenkuvilla.
Liiketoimintariskit: Vuokravalvonta hoidetaan yhtiön perintäkäytännön mukaisesti ja sen tavoitteena on vuokrasaamisten minimoiminen.
Vahinkoriskit: Kiinteistöjen suojaaminen kiinteistövakuutuksilla. Vedenkulutuksen etäseurantapalvelu on käytössä kaikissa kiinteistöissä, sillä pyritään vähentämään vuotovahinkoja. Huoneistoturvavakuutus on käytössä asukkaiden aiheuttamien vahinkojen varalta.

Tunnusluvut	**Tp 2024**	**Ta 2025**	**Ta 2026**	**Ts 2027**	**Ts 2028**
- käyttökate %	24,4 %	25,0	28 %	28 %	28 %
- rahoitustulos %	18,0 %	19,6	21 %	21 %	21 %
- omavaraisuusaste	9,8 %	9,6	10 %	10 %	10 %
- velkaantumisaste %	90,2 %	90,0	71 %	71 %	71 %
- lainojen hoitokate	0,9	1,6	1,3	1,3	1,3
Henkilöstö (kpl vuoden lopussa)					
- kokoaikaiset	4	4	4	4	4
- osa-aikaiset	0	0	0	0	0
Määrä vuoden lopussa	4	4	4	4	4
Lainamäärä (1 000 euroa)	9 707	9 707	9 000	9 000	9 000
Tilat m2					
- vuokrattavat asunnot	26 322	26 736	26 736	26 736	26 736
- Isoniityntie 51	1 637	1 637	1 637	1 637	1 637
Tilat yhteensä	27 959	28 373	28 373	28 373	28 373

8.2 FORSSAN YRITYSKEHITYS OY

Forssan Yrityskehitys Oy

Tilivelvollinen: Toimitusjohtaja

TALOUSARVIO 2026

Fyk tarjoaa aktiivisesti yritysneuvontaa alueensa elinkeinoelämälle, sekä parantaa toimillaan Forssan seudun elinkeinoelämän tutkimus, kehitys ja innovaatio toimien (TKI) mahdollisuuksia toimien aktiivisesti:

- valtakunnallisesti ja kansainvälisesti toimivissa verkostoissa alueemme erityispiirteiden vahvistamiseksi ja mahdollisuuksien avaamiseksi, joka mahdollistaa suorien elinkeinoelämälle suunnattujen yritystukien kansallisen ja EU-tasoisen hakemisen.
- erilaisissa aluekehittämiseen tarkoitetuissa hankkeissa, joiden kautta kehitämme alueen elinkeinoelämän kasvun mahdollisuuksia ja teemme ennakoivaa työtä tulevaisuuden tarpeiden tunnistamiseksi ja niihin vastaamiseksi. Seudun yhteinen elinvoimasalkku mahdollistaa yhteisen aluekehittämisen ja hankkeisiin suunnatun panostuksen Forssan seudun näkyvyyden ja kehittämisen lisäämiseksi.
- seudun elinkeinoelämän kanssakulkijoina, sekä tehden alueemme elinvoimalle merkityksellisistä edunvalvontaan liittyvää työtä. Edistämme seudun elinkeinoelämän osallistumismahdollisuuksia julkisiin hankintoihin.
- sijoittumiseen liittyvissä prosesseissa täällä toimivien yritysten kasvuedellytyksien vahvistamiseksi ja seudun elinkeinoelämän eduksi.
- kehittäjänä Forssan ja sen talousalueen elinkeinoelämälle tarpeellisten alueiden ja tarpeiden tunnistamiseksi ja kehittämiseksi, jotta markkinoilla on tarjolla mahdollisimman laaja yritystonttivalikoima yritystoiminnan laajentamiseksi ja sijoittumiselle Forssan alueelle.

Viestintä ja markkinointi:

- nostamme viestinnässämme esille elinkeinoelämälle merkityksellisiä tapahtumia, koulutuksia, rahoituksia ja muita tilaisuuksia yhteistyöverkostoistamme.
- viestimme alueen positiivisia yritystarinoita elinkeinoelämän kehittymisestä.
- toimimme seudun matkailun koordinaattorina sen valtakunnallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa, sekä maakunnan yhteishankkeissa edistäen Visit Finland, Visit Häme ja Visit Forssa Region- näkyvyyttä ja toimia.
- näymme valtakunnallisissa verkostoissa ja sidosryhmiemme hankkeissa ja tapahtumissa.
- kehitämme toimitilojamme jatkuvan parantamisen keinoin vastaamaan muuttuviin tarpeisiin, jotta palveluympäristömme vastaa ajanmukaisia vaatimuksia.
- toimintamme on kaikille helposti lähestyttävää yhteistyötä, joka edustaa erinomaisesta yrittäjäilmastostaan tunnetun Forssan brändi- kuvaa.
- ylläpidämme ja kehitämme Invest in Forssa Region- sivustoa sijoittujien ja alueemme tueksi.
- Forssan seutu tunnetaan vahvasta ESG- ympäristö, yhteiskuntavastuu ja hyvä hallintotapa osaamisestaan ja sen FRUSH-tapahtumasta.

Seuraamme alueemme kehittymisen indikaattoreita ja raportoimme niistä.
Mittarit:

- saatujen yritystukien määrä (raportointi)
- alkaneet ja lopettaneet yritykset sis. lopettaneiden toimialat top 10 (raportointi)
- alueemme suurimmat työnantajat, yritykset ja toimialarakenne (raportointi)
- alueemme rakenne verrokkialueiden viitekehyksessä (seuranta)
- valtakunnalliset verkostot ja aluekehittämiseen liittyvät strategiat. (seuranta)
- toimialojen muuttuvat tarpeet ja niiden muuttuva lainsäädäntö esim. ESG- ympäristö, yhteiskuntavastuu ja hyvä hallintotapa ja LCA – tuotteen, prosessin tai palvelun ympäristövaikutuksien elinkaari arviointi (seuranta)
- matkailun yöpymistilastojen kehittyminen: kotimaisten ja ulkomaisten yöpymiset/vuosi (raportointi)
- matkailun tulo- ja työllisyysvaikutukset (raportointi 2-3 vuoden välein)

Seudulliset toimet, kuntien kanssa palvelusopimuksissa (laskutetaan kunnilta) sovittuun perustuva työ:

- yritysneuvonta kpl per kunta (laskutetaan erikseen/ määrä raportoidaan vuosittain)

yritysneuvonnan kuntakohtainen kk/perusmaksu sis. yhdessä sovittuja toimenpiteitä/neuvontaa, joita ei laskuteta erikseen.
- elinvoimasalkku-sopimuksen toimenpidekooste (laskutus asukasluvun suhteessa 3,2€ per asukas/ raportoidaan vuosittain)
  elinvoimasalkku koostuu seudun yhteisten aluekehittämistoimien edistämisen rahoittamisesta esimerkiksi: tapahtumista, hankkeiden valmistelutyöstä ja omarahoituksista, invest in Forssan Region- sivuston ja sen selvitysten kehittämisestä ja toteutuksesta jne.
- matkailun toimenpidekooste (laskutus asukasluvun suhteessa/raportoidaan puolivuosittain)
  matkailun seudulliset, kansalliset, sekä kansainväliset toimet. Matkailijan opas, monikanavainen sosiaalinen media ja verkkosivut.

Konsernitavoite/tavoitetaso	**Tavoitteen toteutuminen**
Mittarit:	
Asiakaspalaute ja palvelukontaktit	4 / 1500
Asiakaspalaute ja tapahtumat	3,8 / 30
Vuokrattavien tilojen lukumäärä suhteessa tarjolla olevaan tilojen lukumäärään % tavoite	100 %
Pitkän aikavälin investointisuunnitelma: korjausvelan purkaminen	vuosisuunnitelmassa määritellyt korjaukset

Riskianalyysi

Talouden epävarmuuden jatkuminen ja mahdollinen taloudellisen taantuman syveneminen, joka heijastuisi maksuvalmiuden heikkenemiseen ja siten vaikeuttaisi yhtiön selviämistä omista velvoitteistaan. Fykin asiantuntijaorganisaatio on pieni, poikkeustilanteissa työkuorman jakamista ei voida kaikilta osin tehdä.

Tunnusluvut	**Tp 2024**	**Ta 2025**	**Ta 2026**	**Ts 2027**	**Ts 2028**
Toiminnallisia ja taloudellisia tunnuslukuja:					
henkilöstö	8,0	8,0			
lainojen hoitokate	0,5	0,63	0,62	0,61	0,59
asiakastyytyväisyys (asteikko 1-4)	4	4			
Lainamäärä (1 000 euroa)	10 411	9 492	8 650	7 835	7 020
uusinvestoinnit (sis. lainamäärän)					
Forssan kaupungin takaukset (1 000 €)	10 360	9 470	8 650	7 835	7 020
uusinvestoinnit (sis. takauksiin)					
Rahoituksia järjestellään uudelleen vuoden 2026 aikana. Lisärahoitusta tarvitaan päätettyyn julkisivuhankkeeseen.					

8.3 LOIMIJOEN KUNTAPALVELUT OY

Tilivelvollinen: Toimitusjohtaja

TALOUSARVIO 2026

Konsernitavoite/tavoitetaso	Tavoitteen toteutuminen
Yhtiön toimintaedellytysten turvaaminen	
Yhtiön uuden strategian luominen	
Sairauspoissaolojen vähentäminen. Tavoite on max 15 kalenteripäivää/työntekijä	
Tuotantoprosessien tehostaminen ja kehittäminen yhdessä asiakkaan kanssa ennakoiden tilausmäärien muutokset	

Riskianalyysi
Suuri riski on Loimijoen Kuntapalvelut Oy:n kilpailukyvyn menetys ja siitä aiheutuvat kustannusten korotukset.

Tunnusluvut	Tp 2024	Ta 2025	Ta 2026	Ts 2027	Ts 2028
1. Talous					
- liikevaihto (milj. euroa)	8,6	7,7	7,2		
- kalustoinvestoinnit (milj. euroa)	0,0	0,1	0,1		
- pitkäaikaiset lainat (milj. euroa)	0,3	0,3	0,2	0,1	0
- tilikauden voitto (milj. euroa)	0,2	0,1	0,3		
2. Toiminta					
Ateriapalveluiden tunnusluvut					
tarjottuja lounaita, t kpl/v	615	600	607		
toimituskohteita	41	42	39		
Hävikin vähentäminen					
- lautashävikki enintään 5 %					
- tarjoiluhävikki enintään 10 %					
Oiva-raportti (elintarvikeviranomaisen tarkastuksen tulos 1-5			5		
Puhtauspalvelun tunnusluku (teho m²/h)	240	240	235		
Muovin käytön vähentäminen puhtauspalveluissa 15 %			15 %		
Puhtauspalveluiden laatukierrokset, arviointiasteikko 1-4			3		
3. Henkilöstö (vuoden lopussa)					
- kokoaikaiset (vakinaiset+määräaik.)	110	95	85		
- osa-aikaiset	23	15	18		
Määrä vuoden lopussa	133	110	103		
4. Toimitilat m²					
- keittiöt	2 509	2 506	1 828		
- siivousala	94 970	96 185	94 115		

8.4 LOIMIJOEN TILITOIMISTOPALVELUT OY

Tilivelvollinen: Toimitusjohtaja

TALOUSARVIO 2026

Konsernitavoite/tavoitetaso	Tavoitteen toteutuminen
Tuottaa kustannustehokkaita talouspalveluita omistaja-asiakkailleen. Rakentaa hallittua kasvua uusien omistaja-asiakkaiden kautta, jolloin myös konsernin hintojen kustannustehokkuus paranee kasvun tuoman tehokkuuden myötä.	

Riskianalyysi

Tilikauden mittapuulla asiakassopimukset ovat pitkäkestoisia ja isot muutokset niissä ovat suhteellisen hyvin ennustettavissa, joka tekee talouden kehittymisestä kohtuullisen hyvin ennustettavaa.

Tämänhetkinen työntekijöiden määrä luo henkilöstöriskin.

Tunnusluvut	Tp 2024	Ta 2025	Ta 2026	Ts 2027	Ts 2028
1. Talous					
- liikevaihto (milj. euroa)	0	1	1	1,3	1,6
- kalustoinvestoinnit (milj. euroa)	0	0	0	0	0
- pitkäaikaiset lainat (milj. euroa)	0	0	0	0	0
- tilikauden voitto (milj. euroa)	0	0	0	0,3	0,3
2. Toiminta					
palkkalaskelmia, 1 000 kpl/v	0	26	29	37	43
ostolaskuja 1 000 kpl/v	0	42	43	53	60
kirjanpitotositteita 1 000 kpl/v	0	78	86	130	145
myyntireskontratositteita 1 000 kpl/v	0	44	44	48	60
3. Henkilöstö (vuoden lopussa)					
- kokoaikaiset (vakinaiset+määräaik.)	0	13	13	15	17
- osa-aikaiset	0	0	0	0	0
Määrä vuoden lopussa	0	13	13	15	17
4. Toimitilat m^2					
- toimistotilat	0	250	250	250	280

8.5 LOUNAIS-HÄMEEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

Tilivelvollinen: Kuntayhtymän johtaja

TALOUSARVIO 2026

ASIAKKAAT JA VAIKUTTAVUUS

Tavoite	Millä mittaamme, että pääsemme tavoitteeseen	Mittariarvo	Toteuma
Koulutus johtaa opiskelijoiden työllistymiseen	Työllistymisprosentti	75 %	
	Työttömäksi jää enintään	alle 14 %	
Perustutkinto-opiskelijoiden jatko-opintoihin siirtyminen	Jatko-opintoihin siirtyneet	4 %	
Asiakastyytyväisyys	Palautekyselyiden yleisarvioiden keskiarvo Vastausprosentti	Yleisarvioiden keskiarvo vähintään 4,0 Vastaus-% Aloitus- ja päättöpalautteissa 50 %	
	Työpaikkakyselyiden yleisarvio	Vähintään 4,0	
	Aloitus ja päättöpalautteen suosittelu-arvosana	8,2	
	Palautteiden keskiarvo	väh. 4,0	

HENKILÖSTÖ, OSAAMINEN JA KEHITTYMINEN

Tavoite	Millä mittaamme, että pääsemme tavoitteeseen	Mittariarvo	Toteuma
Työelämäjaksot kehittävät yhteisön osaamista	Työelämäjaksopäivien toteutuminen	2 - 3 päivää	
Yhteisön osaaminen vastaa yhteiskunnan tarpeita Yhteisön ja tiimin osaaminen kasvaa	Koulutuspäivä tavoitteen toteutuminen	2 - 3 pv/hlö	
Hyvä työyhteisö	Täällä ihmiset välittävät toisistaan	75 %	
	Eri tiimien kesken on helppo tehdä yhteistyötä	65 %	
Tiedolla ja teknologialla toimiminen	Kaikki osallistuvat tietoturvakoulutukseen	osallistumisprosentti on 100 %	

TOIMINNAN LAATU JA PALVELUT

Tavoite	Millä mittaamme, että pääsemme tavoitteeseen	Mittariarvo	Toteuma
Kokonaisturvallisuuden kehittäminen	Suunnitelma uusittu	kyllä/ei	
Näyttöjen toteutuminen työelämässä	Näyttöjen toteutumista seurataan Wilmasta (työelämässä / oppilaitoksessa)	85 %	
Laatusertifioinnit:			
Kestävän tulevaisuuden sertifiointi	itsearviointi	kyllä/ei	
Ekokompassi sertifiointi	itsearviointi	kyllä/ei	
GPTW	sertifiointi	sertifiointi saatu	
Yritteliäisyys-sertifiointi	sertifiointi	sertifiointi saatu	

RESURSSIT JA TALOUS

Tavoite	Millä mittaamme, että pääsemme tavoitteeseen	Mittariarvo	Toteuma
Tasapainoinen talous	Tulosaluekohtaisten toimintakatteiden noudattaminen	kyllä/ei	
	Poistot tulee kattaa toimintakatteella ja investointivarausten purkamisella	kyllä/ei	
Ammatillisien ohjaajien työajan suuntaaminen työelämässä oppimisen ohjaamiseen	Työajanseuranta	20 % työajasta	

Riskianalyysi

Toimintaympäristön ja ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistus vaikuttavat toimintaan, mutta toimintariskien näkökulmasta tilanne on hallittavissa aktiivisella toiminnalla ja kehitystyöllä. Riskejä kartoitetaan laatimalla kolmen vuoden välein laaja selvitys, jossa arvioidaan potentiaalisia riskejä ja luokitellaan ne todennäköisyyden mukaan. Riskienkartoituksella kartoitetaan ergonomiaa, fysikaalisia vaaratekijöitä, henkistä kuormitusta, tapaturman vaaratekijöitä sekä kemiallisia ja biologisia vaaratekijöitä. Riskikartoitus on tehty vuonna 2025.

Tunnusluvut	Tp 2024	Ta 2025	Ta 2026	Ts 2027	Ts 2028
Toiminnallisia ja taloudellisia tunnuslukuja:					
Koulutustoiminta					
- opiskelijamäärä vos-peruskoulutus					
- opiskelijamäärä lisäkoulutus					
- opiskelijavuosi		1 130	1 162	1 162	1 162
Laatu ja vaikuttavuus					
- opiskelijapalaute (asteikolla 1–5)		3,8	4,3	4,3	4,3
Kuntayhtymä					
- vuosikate poistoista %		60,79	62,44		
- oman pääoman tuottoaste %					
- velkaantumisaste %		16,46	12,75		
Henkilöstö (kpl vuoden lopussa)					
- kokoaikaiset		158	159	159	159
- osa-aikaiset		10	10	10	10
Määrä vuoden lopussa		168	169	169	169
Tilat kuntayhtymä m²		26 319	26 319	26 319	26 319
Tilat osakeyhtiö m²					

LIITTEET

LIITE 1 GRAAFISET ESITYKSET

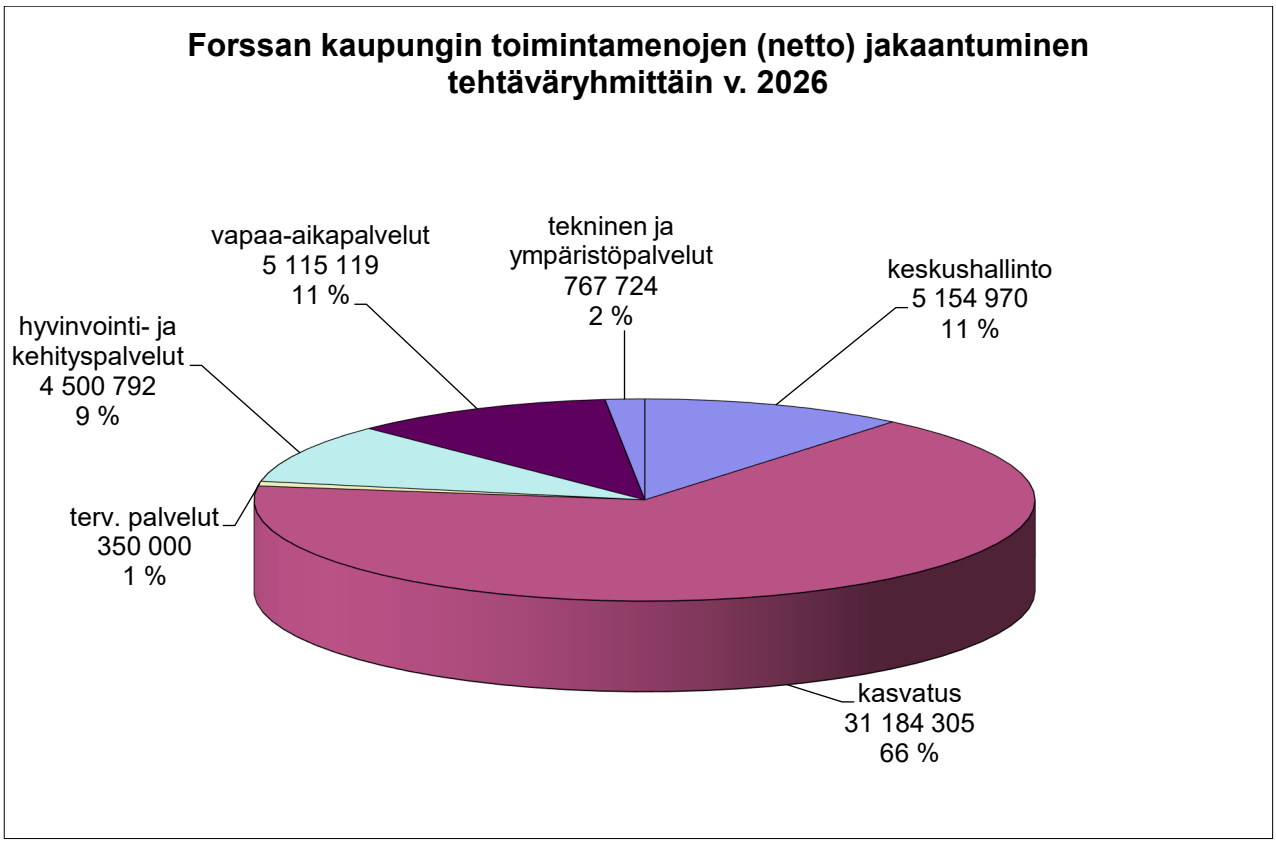

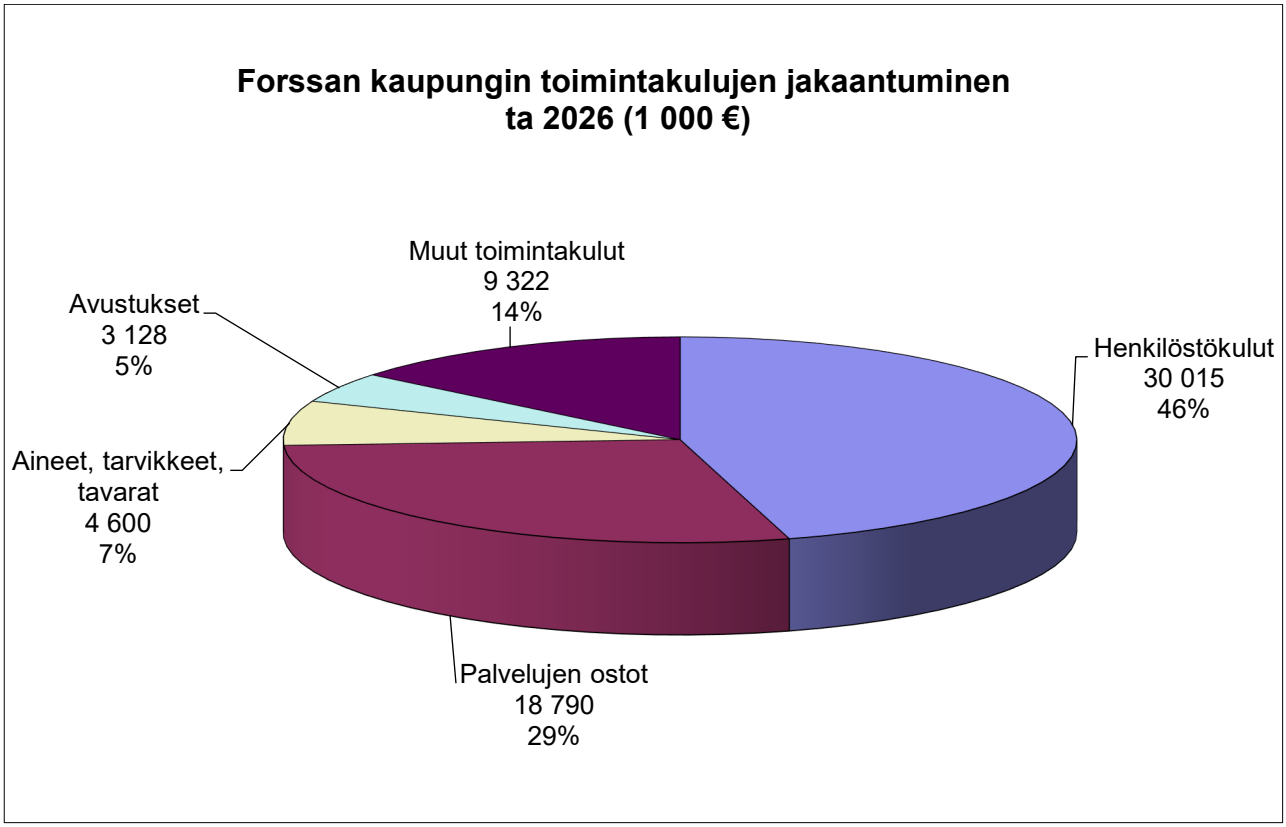

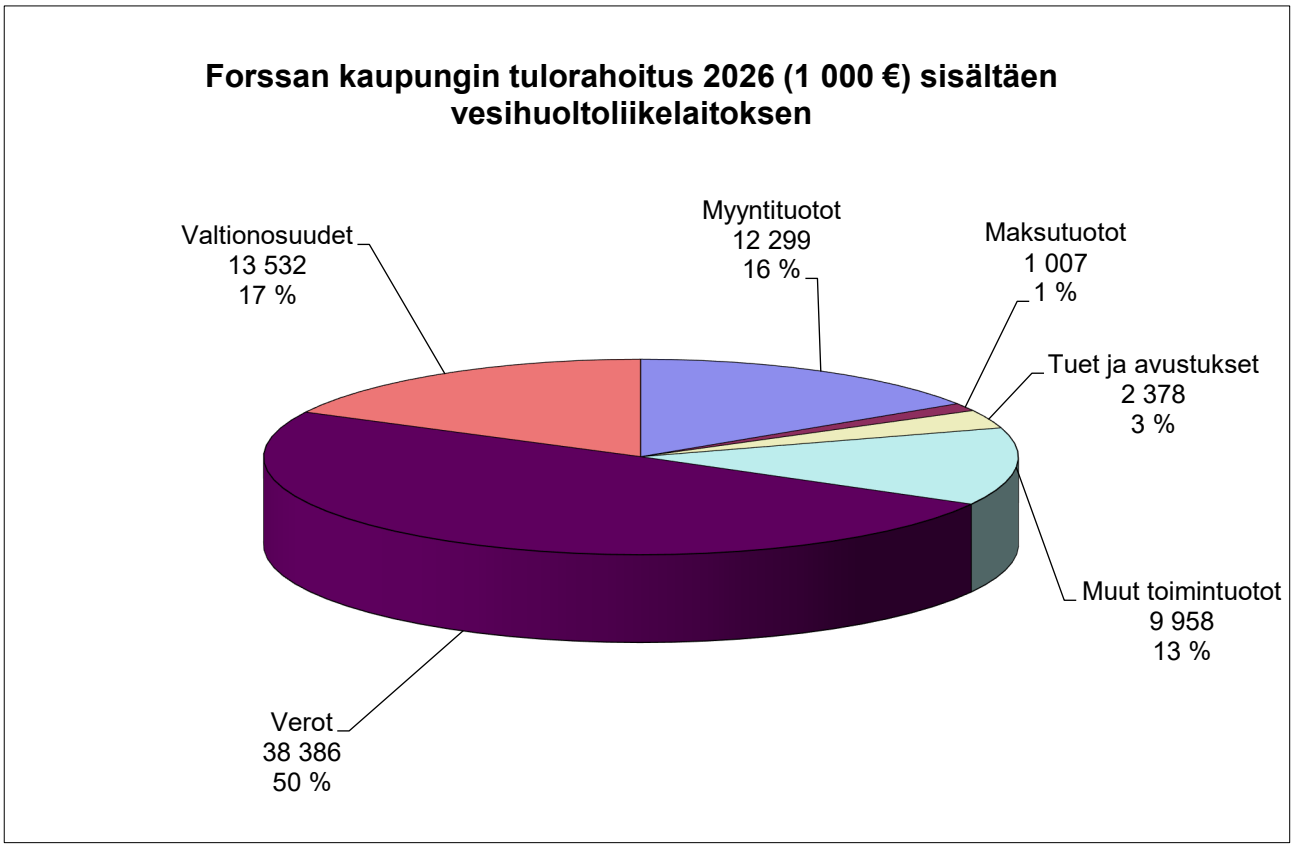
Forssan kaupungin tulorahoitus 2026 (1 000 €) sisältäen vesihuoltoliikelaitoksen
Valtionosuudet
13 532
17 %
Myyntituotot
12 299
16 %
Maksutuotot
1 007
1 %
Tuet ja avustukset
2 378
3 %
Muut toimintuotot
9 958
13 %
Verot
38 386
50 %

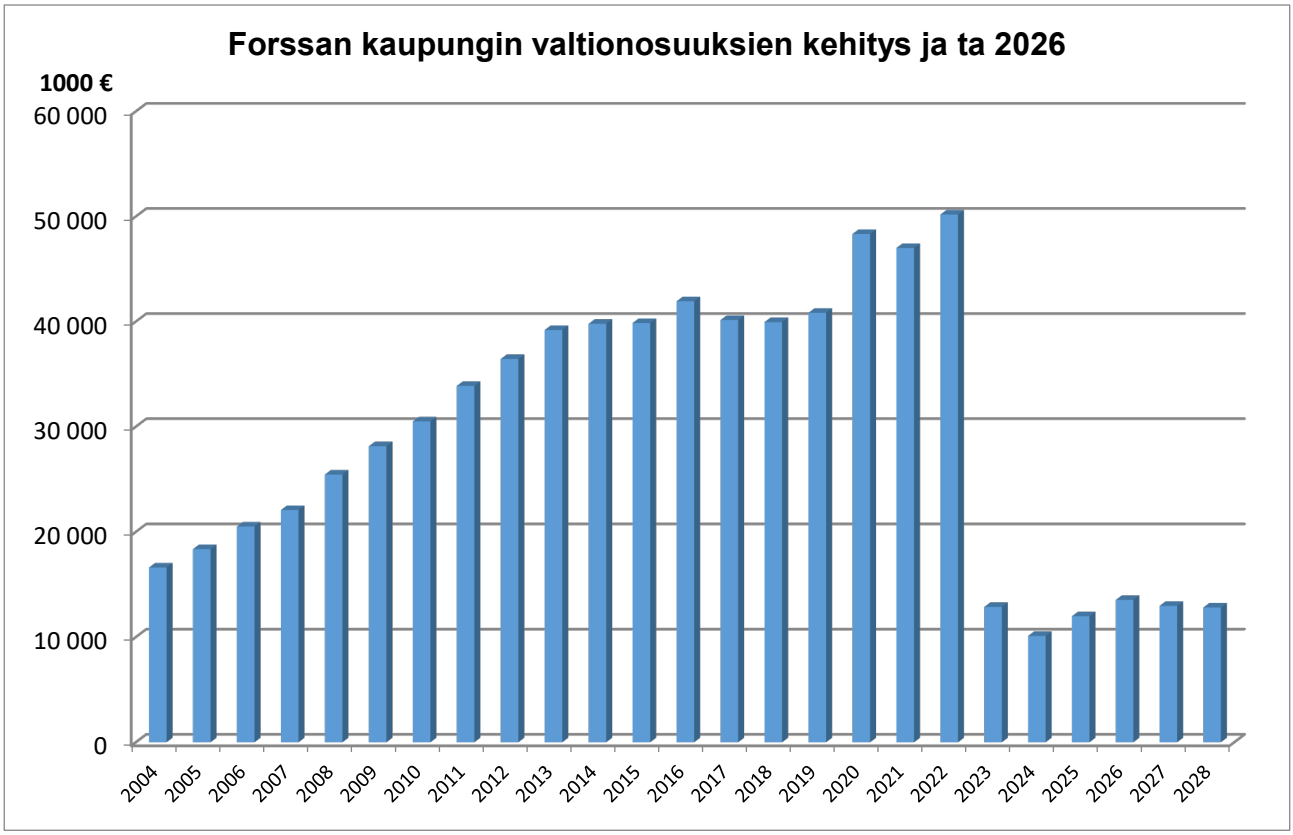
Forssan kaupungin valtionosuuksien kehitys ja ta 2026
1000 €
60 000
50 000
40 000
30 000
20 000
10 000
0
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
2026
2027
2028

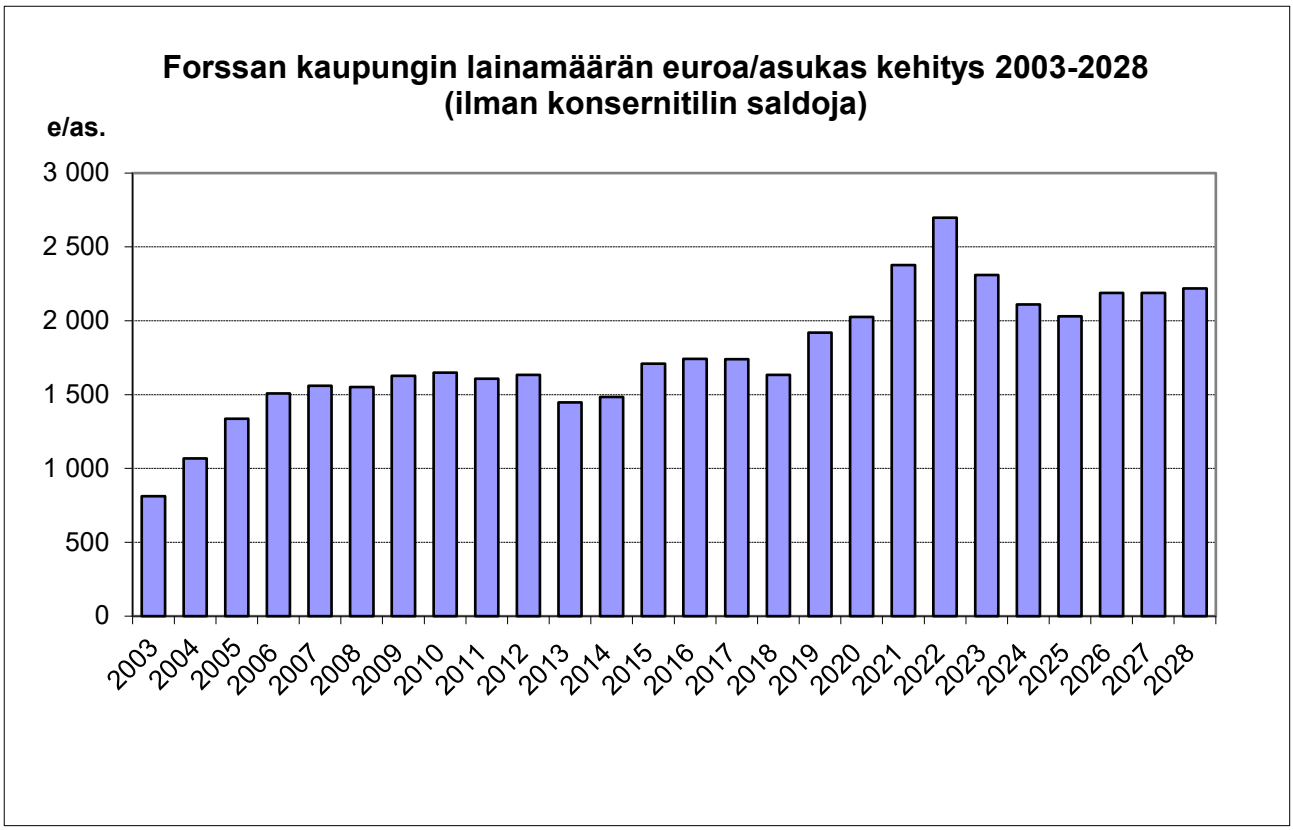
Forssan kaupungin lainamäärän euroa/asukas kehitys 2003-2028
(ilman konsernitilin saldoja)
e/as.
3 000
2 500
2 000
1 500
1 000
500
0
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
2026
2027
2028

LIITE 2 TOIMIELIMEN JA PALVELUALUEEN TILIVELVOLLISET 2026

PALVELUN NIMI	TILIVELVOLLINEN
Kaupunginhallitus	KAUPUNGINJOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA
100 KESKUSHALLINTO	hallintojohtaja
Keskusvaalilautakunta	
700 VAALIT	hallintojohtaja
Tarkastuslautakunta	
710 TARKASTUSTOIMINTA	tarkastuslautakunta
Sivistyslautakunta	SIVISTYSJOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA
200 TOIMIALAN TUKIPALVELUT	sivistysjohtaja
210 PERUSOPETUS	varhaiskasvatus- ja perusopetuspäällikkö
230 VAPAA-AIKAPALVELUT	sivistysjohtaja
240 TAIDE- JA KOULUTUSKESKUS ELLI	rehtori
250 VARHAISKASVATUKSEN PALVELUT	varhaiskasvatus- ja perusopetuspäällikkö
290 TERVEYSPALVELUT	sivistysjohtaja
Hyvinvointi- ja työllisyyslautakunta	SIVISTYSJOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA
280 HYVINVOINTI- JA KEHITYSPALVELUT	hyvinvointi- ja kehityspäällikkö
Yhdyskuntalautakunta	TEKNINEN JOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA
500 TEKNISEN JA YMPÄRISTÖTOIMEN HALLINTO JA MAASEUTUPALVELUT	tekninen johtaja
510 MAANKÄYTTÖPALVELUT	kaupungingeodeetti
520 INFRAPALVELUT	kunnallistekniikan päällikkö
570 TILAPALVELUT	kiinteistöpäällikkö
610 MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUPALVELUT	kaupunginarkkitehti
Jätelautakunta	TEKNINEN JOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA
580 YHTEISTOIMINTA-ALUEEN JÄTEHUOLTO	jätehuoltopäällikkö
Ympäristölupalautakunta	TEKNINEN JOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA
600 RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖPALVELUT	ympäristöpäällikkö

INVESTOINTIOSA

HANKKEEN NIMI	TILIVELVOLLINEN

YHDYSKUNTALAUTAKUNNAN VASTUULLA OLEVAT INVESTOINNIT	tekninen johtaja
MUUT TILIVELVOLLISET:	
RAKENNUKSIEN JA RAKENNELMIEN ERITTELEMÄTÖN (TILAPALVELU)	kiinteistöpäällikkö
KADUT JA TIET (ERITTELEMÄTÖN) KATUVALOVERKKO JA LIIKENNEVALOLAITTEET, PUISTOT JA LIIKUNTA-ALUEET	kunnallistekniikan päällikkö
KAUPUNGINHALLITUKSEN VASTUULLA OLEVAT INVESTOINNIT:	
- ICT-OHJELMAT JA LAITTEISTOT	talousjohtaja
- IRTAIMISTO	talousjohtaja
- MAA-ALUEET	kaupunginjohtaja
- OSAKKEET JA OSUUDET	kaupunginjohtaja
SIVISTYSLAUTAKUNNAN VASTUULLA OLEVAT INVESTOINNIT	sivistysjohtaja

LIIKELAITOS

	TILIVELVOLLINEN
FORSSAN VESIHUOLTOLIIKELAITOS	vesihuoltojohtaja

LIITE 3 KAUPUNGIN ARVIOINTIJÄRJESTELMÄN KUVAUS

KUNTALAISARVIOINTI	Väline	Arvioinnin toteutus
Kuntalaispalautteet ja palvelujen arviointi	forssa.fi otakantaa.fi Hyvinvointikysely (HyTeTu) Sosiaalinen media Palautelomakkeet (kaupungintalo) Asiakaskyselyt LastenForssa Arviointi (LaFo)	Jatkuva Suunnitellusti Valtuustokausittain Jatkuva Jatkuva Suunnitellusti Joka 3. vuosi
Kuntalaisideat ja innovaatiot	forssa.fi otakantaa.fi kuntalaisaloite.fi Kuntalaistilaisuudet	Jatkuva Jatkuva Jatkuva Suunnitellusti
Strategian arviointi	otakantaa.fi Strategiatori forssa.fi	Suunnitellusti Suunnitellusti Suunnitellusti

LUOTTAMUSHENKILÖ-ARVIOINTI	Väline	Arvioinnin toteutus
Valtuustotyöskentelyn/ lautakuntatyöskentelyn arviointi	Valtuustoarviointi Kh-arviointi Lautakunta-arviointi	1/valtuustokausi Vähintään 1/valtuustokausi 1/valtuustokausi
Strategian arviointi	Strategisten tavoitteiden arviointi	1/valtuustokausi
Riskien arviointi	Vuosiarviointi Väli- ja vuosiarvioinnit Arviointitilaisuus	1/vuosi (TP) 4/vuosi (03, 06, 09 ja TP) 1/vuosi
Palvelujen laadun arviointi	Valtuustoaloitteet Suorat yhteydenotot	Jatkuva Jatkuva
Strategisista tavoitteista johdettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi	Vuosiarviointi Väli- ja vuosiarvioinnit Arviointitilaisuus Talouden kuukausiarviointi	1/vuosi (TP) 4/vuosi (03, 06, 09 ja TP) 1/vuosi Kh:n ja ltk:n kokouksissa

ITSEARVIOINTI / henkilöstö ja johto	Väline	Arvioinnin toteutus
Henkilöstö - ja työhyvinvointiarviointi	Kehityskeskustelut Työhyvinvointikeskustelut Henkilöstö - tai työhyvinvointikysely	Vähintään joka toinen vuosi Tarvittaessa (kuitenkin vähintään 1/4v) 1/vuosi
Strategisten tavoitteiden sekä niistä johdettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi	Esihenkilöarviointi Toimialojen johtoryhmät	Vähintään 1/valtuustokausi Kokouksissa säännöllisesti
Palvelujen ja palveluprosessien laadun arviointi	Palvelualue - ja yksikköarvioinnit	Suunnitellusti
Riskien arviointi	Yhteistoimintaryhmä Riskienhallintaryhmä Väli- ja vuosiarvioinnit Granite	Kokouksissa säännöllisesti Kokouksissa 4/vuosi (03, 06, 09 ja TP) Jatkuva

ARVIOINTIEN KUVAUKSIA (1/2)

KUNTALAISARVIOINNIT

Kuntalaistilaisuudet — Avoimet kuntalaisille järjestettävät tilaisuudet, joissa viestitään ajankohtaisista asioista ja keskustellaan asukkaita ja asiakkaita kiinnostavista teemoista. Tilaisuudet voidaan järjestää palvelualuetta, toimialaa tai koko kaupunkiorganisaatiota koskevina.

Strategiatori — Johtoryhmän valmistelema, kaupunkistrategian sisältöä koskeva tilaisuus kuntalaisille.

Hyvinvointikysely — Kuntalaisille suunnattu, valtuustokausittain toteutettava hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseen liittyvä kysely. Ko. arviointi voidaan toteuttaa hyvinvoinnin eri osa -alueita koskien useammassa osassa.

Asiakasarvioinnit — Toimialojen, palvelualueiden ja yksiköiden asiakkailleen kohdentamat palvelujen laatua arvioivat kyselyt.

LUOTTAMUSHENKILÖARVIOINNIT

Valtuustoarviointi — Kerran valtuustokaudessa toteutettava arviointi, jossa valtuutetut arvioivat valtuustotyöskentelyn toteutumista.

Kh-arviointi — Vähintään kerran valtuustokaudessa toteutettava arviointi, jossa kaupunginhallituksen jäsenet arvioivat työskentelyään ja asettamiensa tavoitteiden toteutumista.

Lautakunta-arviointi — Kerran valtuustokaudessa toteuttava arviointi, jossa lautakuntien jäsenet arvioivat työskentelyään ja asettamiensa tavoitteiden toteutumista.

Arviointitilaisuus — Vuosittain järjestettävä tilaisuus, jossa kaupunginhallitus, tarkastuslautakunta, vastuunalainen tilintarkastaja ja johtoryhmä arvioivat edellisen kalenterivuoden talousarviossa asetettujen tavoitteiden ja arvioitujen riskien toteutumista.

ARVIOINTIEN KUVAUKSIA (2/2)

ITSEARVIOINNIT (henkilöstö ja johto)

Kehityskeskustelu	Työntekijän ja lähiesihenkilön vähintään joka toinen vuosi käymä keskustelu, jonka toteutus ja sisältö on määritelty. Jos yksittäinen työntekijä niin haluaa, on ko. keskustelu käytävä vuosittain.
Työhyvinvointi-keskustelut	Työyhteisön (so. yksikkö tai tiimi) lähiesihenkilön kanssa vähintään kerran valtuustokaudessa käymä keskustelu, jossa voidaan tarkastella esimerkiksi Hyvän Työyhteisön Toimintaperiaatteiden toteutumista työyhteisön arjessa.
Esihenkilöarviointi	Henkilöstöhallinnon vähintään kerran valtuustokaudessa esihenkilöille suunnittelema arviointi, jossa arvioidaan kuntastrategian strategisten tavoitteiden toteutumista sekä tavoitteiden saavuttamista edistävää johtamistoimintaa.
Palvelualue- ja yksikköarvioinnit	Palvelualueilla ja yksiköissä suunniteltavat ja toteutettavat, henkilöstölle suunnatut arvioinnit palvelujen ja palveluprosessien laadun arvioimiseksi.

LIITE 4 HENKILÖSTÖMÄÄRÄT

Kumulatiiviset henkilötyövuodet (Htv 2) (sisältää määräaikaiset ja vakituiset)	TP 2024 htv 2	TP 2025E htv2 toteuma 31.12.	TA 2026	TS 2027	TS 2028
10 Keskushallinto	**14,86**	**15,63**	**15,00**	**15,00**	**15,00**
100 Keskushallinto	14,86	15,63	15,00	15,00	15,00
20 Sivistyspalvelut	**484,59**	**467,20**	**441,20**	**419,70**	**406,20**
200 Toimialan tukipalvelut	14,80	12,95	12,00	11,50	11,00
210 Perusopetus	182,46	182,46	186,00	175,00	173,00
230 Vapaa-aikapalvelut	42,36	41,55	43,20	43,20	43,20
240 Taide- ja koulutuskeskus Elli ent. Lukiokoulutus, (taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö)	59,10	56,87	58,00	57,00	56,00
250 Varhaiskasvatuksen palvelut	150,95	144,21	121,00	114,00	105,00
280 Hyvinvointi- ja kehityspalvelut (ent. työllisyys- ja elinvoimapalvelut)	34,92	29,16	21,00	19,00	18,00
50 Tekninen ja ympäristötoimi	**72,70**	**71,28**	**71,40**	**70,40**	**69,40**
500 Teknisen ja ymp.toimen hallinto	2,91	2,69	2,50	2,50	2,50
510 Maankäyttöpalvelut	6,47	5,58	5,20	5,20	5,20
520 Infrapalvelut	30,94	30,61	32,00	31,00	30,00
570 Tilapalvelu	17,05	17,15	15,90	15,90	15,90
580 Yht.toiminta-alueen jätehuolto	3,30	3,46	4,30	4,30	4,30
600 Rak.valv. ja ymp.palvelut	8,07	7,44	7,00	7,00	7,00
610 Maankäytön suunnittelupalvelut	3,96	4,35	4,50	4,50	4,50
Kaikki yhteensä	**572,15**	**554,11**	**527,60**	**505,10**	**490,60**
Muutos edelliseen vuoteen	-21,38	-18,04	-26,51	-22,50	-14,50